

Fred Saberhagen

## Dlouhá cesta domů

Když Marty poprvé spatřil onu věc před sebou, byla to jen nepatrná zelená tečka vzdálená osm set tisíc kilometrů. Objevovala se každých pět vteřin na obrazovce jeho dálkového radaru.

Martyho dělilo od slunce už šest a půl miliardy kilometrů. Mířil se svou lodí Clementine nebo Clem, jak jí krátce říkal, stále dál a proplétal se přitom pomalu shluky kusů skal kroužících na své oběžné dráze. Tady, v oblasti za Plutém, hledal Marty cenné minerály v takové koncentraci, která by při jejich dolování znamenala zisk.

Ta věc na jeho radaru nevypadala příliš slibně, byla moc malá. Ale protože se nacházela téměř na jeho trase, nebude ho stát mnoho úsilí, podívat se na ni zblízka. Možná je to tuhé germanium. A potom, v dohledu nebylo nic lepšího.

Marty se opřel ve svém kontrolním křesle a pronesl: "Něco se nám tady objevilo, chlapče." Nemusel se oslovovat nijak přesněji. Na palubě Clementine byla kromě něho jen jedna lidská bytost. A pokud věděl, od dalších lidí je dělilo pár miliard kilometrů.

Z reproduktoru se ozval Lauřin hlas. Byla v kuchyni, o dvě patra níže. "Je to blízko? Máme ještě čas na snídani?"

Marty si pozorně prohlížel radar. "Při současné rychlosti asi pět hodin.

Doufám, že to nebude ztráta času, když zpomalíme a tu věc si prohlédneme."

Zadal hlavnímu komputeru na Clementine úkol najít nejúspornější způsob zapojení motorů při přibližování ke svému objevu.

"Pojd' se najíst!"

"Dobře, už jdu." On i komputer studovali malou tečku společně. Potom Marty opustil kontrolní místnost, aby posnídal s Laurou, která byla už tři měsíce jeho ženou. Novému objektu nepřikládal žádnou mimořádnou důležitost. Když v uměle udržované přitažlivosti scházel po schodech dolů, slyšel, jak motory začínají pracovat.

Za několik hodin už studoval svůj objev mnohem pozorněji, se stále vzrůstajícím zájmem. Stav jeho mysli byl kdesi na rozhraní mezi opatrností badatele a povznesenou náladou prospektora očekávajícího skvělý nález.

Když se Clem přiblížila na vzdálenost několika stovek kilometrů, neuvěřitelný tvar neznámého tělesa způsobil, že si Marty poposedl až na samý okraj židle. Byla to Jehla dlouhá přibližně padesát kilometrů, o průměru asi sto metrů. Marty nikdy neočekával, že by ve vesmíru našel věc podobných rozměrů.

Bylo jasné, že se nejedná o žádný náhodný kus skály. A také to nebyla kosmická loď, kterou by Marty kdy viděl, nebo o ní jen i slyšel. Jeden její konec mířil ke Slunci; to ho přimělo k poznámce, že se jedná o miniaturní kometu, včetně ocasu. Laura ho nejprve vzala vážně, pak si ale připomněla určitá fakta o kometách, a jemně ho pleskla: "Och, ty!"

V jeho mysli se vynořila jiná, mnohem reálnější možnost, která měla za následek rychlé vystřízlivění. Praveký strach z mimozemšťanů, který pronásledoval lidi ze Země po téměř tisíciletí přerušovaného vesmírného bádání a který nikdy nenašel opodstatnění, teď náhle vnikl do útulné kontrolní místnosti skrze zelené oko radaru.

Mimozemšťané byli vždy dobrým zdrojem zábavy při setkáních vesmírných pilotů. Ale když jim člověk stál tváří v tvář několik miliard kilometrů od Země, náhle se už nezdáli být tak zábavní. Zvláště na lodi určené pro dolování, zpracování rudy a její odvoz, a ne pro diplomatické jednání nebo hrdinské činy, pomyslel si Marty. Jediná lidská bytost, s jejíž pomocí mohl počítat, byla dívka na své první vesmírné cestě. Marty se proto cítil v dané situaci stěží na to, aby mluvil a jednal za celou lidskou rasu.

Trvalo mu asi minutu, než nařídil autopilot tak, aby při náhlém pohybu neznámého tělesa X spustil poplach, a uvedl Clem do úhybného taktického manévrování. Potom dal robotu-knihovníkovi příkaz vyhledat v mikrofilmových záznamech jakoukoliv zmínku o kosmické lodi, která by měla tak neuvěřitelné rozměry.

Existovala možnost - do jaké míry reálná si Marty netroufal odhadnout, protože jakékoliv vysvětlení se zdálo být přitažené za vlasy - že X byl opuštěný vrak, trup nějaké lodi mrtvé desítky, stovky nebo i tisíce let.

Podle zákona by takový nález patřil jemu, jestliže by ho dotáhl do přístavu. Hodnota nálezu mohla být hodně vysoká nebo hodně nízká. Ale už samotná vyhlídka na odměnu ho lákala.

Marty zastavil Clem. Všiml si, že rychlost X se rovnala nule. "To je zajímavé," mumlal si pro sebe. "Že by... vesmírná kotva?"

Vesmírné kotvy se používaly už tisíce let. Bylo to zařízení, které umožňovalo lodi připoutat se k určitému bodu v gravitačním poli nějakého gigantického tělesa, jako například Slunce. Jestliže X bylo zakotveno, neznamenovalo to však ještě, že na jeho palubě byl život. Když byla taková kotva "vyhozena", loď mohla zůstat na stejném místě tak dlouho, dokud vydržel její trup.

Laura přinesla Martymu do kontrolní místnosti obložené chleby a teplý nápoj.

"Jestli zavoláme Vesmírnou flotilu a ta tu věc odtáhne, nebudeme z toho mít nic," říkal Laure mezi jednotlivými sousty. "Tedy za předpokladu, že se nejedná o - mimozemšťany."

"Mohl by tam být někdo živý?" Hleděla upřeně na obrazovku. Její obličej byl vážný, ale jak si Marty všiml, ne vystrašený.

"Myslíš lidé? Ne. Víم určitě, že v poslední době žádné podobné lodi nebyly používány. Před mnoha, mnoha lety stavěla Stará říše ještě větší lodě, ale neslyšel jsem o žádné, která by měla takový podivný tvar..."

Robot-knihovník oznámil, že nic nenašel. "Vidě?" řekl Marty. "A to tam mám dokonce většinu starých typů."

Na chvíli se rozhostilo ticho. Kdesi v pozadí se ozvala reprodukováná večerní hudba.

"Co bys dělal, kdybych tady nebyla?" zeptala se ho Laura.

Neodpověděl přímo, ale uvažoval nahlas: "Neznám psychologii našich hypotetických mimozemšťanů. Ale zdá se mi, že když se někdo vydá zkoumat sluneční soustavy, udělá to stejně, jako to dělali Pozemšťané - použije lodě s nejlepším vybavením schopných nejvyšších rychlostí a s nejlepšími zbraněmi na palubě. Takže jestliže na X jsou mimozemšťané, myslím, že by Clem neměla nejmenší naději, kdyby došlo k boji nebo k pronásledování."

Odmlčel se. Zamračeně pohlédl na obraz X: "Ten prokletý tvar - to prostě nedává žádný smysl."

"Mohli bychom zavolat Vesmírnou flotilu - neříkám ale, že bychom to měli udělat," dodala chvatně. "Ty rozhodni. Já si nebudu stěžovat, ať rozhodneš jakkoliv. Jen se snažím pomoci ti celou věc promyslet."

Podíval se na ni. Věřil, že by si nestěžovala, a stiskl jí ruku. Cokoliv jiného se zdálo být zbytečné. "Kdybych byl sám," vrátil se k její původní otázce, "skočil bych do skafandru, šel se na tu věc podívat zblízka a potom bych ji odtáhl do Ganymedy a prodal ji jako raritu. Možná, že bych vydělal dost peněz na to, abychom mohli mít svatbu ve velkém stylu, a abych vyměnil Clem za prvotřídní loď, nebo abych získal asteroid a pár robotů-prospektorů. Ale nevím. Možná bychom přece jen měli zavolat Vesmírnou flotilu." Laura se na něho mile pousmála. "Svatbu už jsme měli, a byla přesně taková, jakou jsem si přála. A kromě toho si myslím, že nikdo z nás

by nebyl moc šťastný, kdyby měl sedět někde na asteroidu. Jak dlouho si myslíš, že ti bude ta prohlídka trvat?"

U vzduchové komory ji však přepadly obavy: "Ach, Marty, vid', že to není nebezpečné? Prosím tě, buď opatrný a vrať se brzy." Políbila ho, než si natáhl helmu.

Clem stála několik kilometrů od X. Marty nasedl na svůj vesmírný skútr a pomalu se začal ze strany přibližovat k záhadnému tělesu.

X bylo tak dlouhé, že mu napravo i nalevo zakrývalo pohled na hvězdy.

Připadalo mu to jako vzdálené pobřeží nějakého ohromného ostrova uprostřed pokojného pozemského moře; hvězdy pod ním jako by odrážely ty nahoře. Ale kosmos byl příliš černý na to, aby člověk mohl setrvat v takové iluzi.

Miniaturní FM radar mu ukázal, že je vzdálen tři sta metrů od X. Zmírnil rychlost použitím zpětných trysek a zapnul reflektor. Jak pohyboval světelným kuželem, blýskavý kov odrážel světlo zpátky na něho. Zastavil reflektor na místě, kde se ukázala tmavá dutina.

"Místo pro záchranný člun... prázdné," pronesl nahlas, jak se díval skrz malý teleskop upevněný na skútru.

"Takže je to vrak? Vseje v pořádku?" zeptal se Lauňn hlas v jeho helmě.

"Ano, vypadá to tak. Nemám téměř žádné pochybnosti. Pojedu se teď na to podívat zblízka." Skútr se pohnul vpřed. X byl zřejmě jen nějaký neobvyklý typ lodi, o kterém ani on, ani autoň standardních příruček v jeho knihovně nikdy neslyšeli. Znělo to sice trochu bláhově, ale...

Deset metrů od lodi se znovu zastavil. Nařídil skútr na automatický chod, ujistil se, že pojistné lano má pevně připoutané k opasku, a odrazil se směrem k X.

Nejprve se povrchu lodi dotkly Martyho ruce ve skafandru. Byl to lehký a zkušební pohyb. Za okamžik už stál vzpřímeně, udržován silou magnetických bot. Rozhlédl se kolem sebe. Nikdo na jeho přítomnost nereagoval.

Marty se otočil ke Slunci. V dálce, mnoho kilometrů před ním, se tmavý válec zdánlivě zužoval, jako cesta, po které by člověk mohl putovat domů, směrem k malinkému Slunci.

Trup lodi kolem něho byl hladký, vypadal stejně jako povrch jakékoliv normální kosmické lodi. Na druhé straně od Slunce, ve značné dálce, Marty nejasně rozeznával jakousi konstrukci. Opět nasedl na skútr a vydal se tím směrem. Když se přiblížil asi na kilometr a půl, uviděl, že jsou to několik metrů vysoké sloupy, které se tyčily v pravém úhlu k povrchu lodi. Zvedaly se po celém obvodu záhadného objektu X. Na jejich koncích byly kovové koule, kdysi roztavené, ale nyní vychladlé natolik, že nijak neovlivnily teploměr, který u nich Marty přidržel. Ani měřič radioaktivity neukazoval nic mimořádného.

"Hm," řekl Marty po chvilce, dívaje se na sloupy.

"Máš něco?"

"Myslím, že jsem na to přišel. Není to tak šílené, jak jsme si mysleli. Podívám se ještě na jednu věc.." Řídil skútr pomalu kolem obvodu X.

Ve třetině cesty narazil na něco, co vypadalo jako mělký zákop, necelé dva metry široký a asi půl metru hluboký. Když posvítil dolů, uviděl jen temně šedé dno. Zákop se táhl podélně; Marty nedohlédl jeho konce ani v jednom směru.

Nad zákopem v jednom ze sloupů byl výřez velký jako dveře.

Marty pokýval hlavou a usmál se pro sebe. Nastartoval a zamířil zpět ke Clementine.

"Není to žádná kosmická loď, jen její část," řekl Lauře o trochu později.

Listoval v pořadači s mikrofily s výrazem člověka, který ví, co hledá.

"Proto náš knihovník nic nenašel. Vzpomínám si, že jsem o tom něco četl.

Ve Staré říši, asi před dvěma tisíci lety, používali lidé trochu odlišný pohon než my. Bylo pro ně úspornější pohánět jednu obrovskou loď než několik menších. Lodě připravené k letu byly sestaveny z dlouhých úzkých částí připevněných k sobě podélně. Kolik sekcí takto spojili, to záleželo na velikosti nákladu, který chtěli přepravit. To, co jsme viděli, je s největší pravděpodobností jedna taková sekce."

Laura se mračila: "To musela být strašná práce, montovat jednotlivé části dohromady a pak je zase rozpojovat, i když to bylo ve vesmíru."

"Používali vesmírné kotvy. Ten zákop, o kterém jsem se zmínil, měl dno ze silového pole, takže se jím dala spustit kotva. Potom se celou částí dalo pohybovat buď dopředu nebo dozadu, nebo se mohla oddělit od ostatních... A, tady je to, myslím. Vlož tenhle proužek filmu do projektoru."

Na jedné fotografii bylo vidět něco, co připomínalo konec svazku dlouhých jehel. Visely proti hvězdnému nebi, které vypadalo neskutečně. Text pod obrázkem

v plynulém písmu Staré nše stručně popisoval loď. Na dalších fotografiích byly zobrazeny detailně jednotlivé části.

"Ano, to musí být ono," řekl Marty zamyšleně. "Vypadá legračně, ta stará roura."

"Zajímalo by mě, proč ztroskotala."

"Pohonné hmoty v té době někdy vybuchovaly, to mohlo být příčinou. A tato část zůstala nějakým způsobem zakotvená v gravitačním poli Slunce - je to ale divné."

"Co myslíš, jak dávno se to stalo?" zeptala se Laura. Měla ruce zkřížené před sebou, jako by jí byla zima, i když na Clementine nebylo chladno.

"Muselo to být před dvěma tisíci lety, nebo ještě dřív. Asi tak dlouho se už tyto lodě nepoužívají. Zítra si vezmu s sebou brašnu s nářadím a podívám se dovnitř." Začal si psát seznam věcí, o kterých si myslel, že je bude potřebovat.

"Historikové by pravděpodobně za celou nepoškozenou loď dobře zaplatili," přemýšlela nahlas Laura, zatímco čmáral po papíru.

"To není špatný nápad. Ale na palubě je možná něco opravdu cenného - i když to samozřejmě nebudu schopen podrobně prozkoumat. Stejně asi budu muset vniknout dovnitř násilím."

Ukázala najeden nákres. "Podívej. Část dlouhá padesát kilometrů musí být ta, kde byly kabiny pro cestující. A podle tohoto plánu nemá žádný vlastní pohon. Museli bychom ji odtáhnout."

Zvedl hlavu. "Správně. Ale stejně bych tu věc asi nezkoušel nastartovat, i kdyby měla vlastní pohon."

Našel na plánu umístění komor a snažil se zapamatovat si jejich polohu.

Příští ráno zastihlo Martyho, jak nakládá dodatečné nářadí, přístroje a výbušniny na svůj skútr. Po cestě k X (ta věc pro něho byla stále ještě X) se nic zvláštního neudalo. Tentokrát přistál asi ve třetině délky lodi, kde očekával, že najde vhodnou přetlakovou komoru. Doufal, že ji otevře, aniž by unikla atmosféra nebo plyny přítomné v hlavních sekcích, protože náhlé snížení tlaku by mohlo poškodit neznámý obsah lodi. Až se dostane dovnitř, vybere si, jakým směrem se dá.

Našel takové vhodné místo přesně tam, kde podle plánů mělo být. Byl to malý pomocný vchod, jen několik metrů vzdálený od kotevního kanálu. Věděl, že dno kanálu je tvořeno silovým polem a že se tedy nedá použít jako vchod. Daly se jím sice spouštět a vytahovat kotvy, ty však v něm zůstávaly částečně zapuštěné nastálo. Také nechtěl vrtat otvor do trupu lodi; to by mohlo způsobit náhlý únik vzduchu, možná i nebezpečnou explozi.

Marty se opatrně pustil do práce na dveřích přetlakové komory. Několik minut pracoval s elektronickým zvukovým přístrojem, snažil se zjistit, jestli vnitřní dveře jsou také zavřené. Když už byl o tom téměř přesvědčen, něco ho přimělo zvednout hlavu. Upřel zrak do dálky, směrem ke Slunci, kam se táhl dlouhý trup X.

Něco se k němu přibližovalo.

Ve vteřině seděl na svém skútru, ruku na startovacím zařízení. Pak si uvědomil, že se dívá na vlnu horkého vzduchu, který jako fantom zkreslil tvary hvězd viděné skrz něj. Příčinou toho byla bezpochyby vesmírná kotva, která jela kanálem.

Marty se přemístil o několik metrů a sledoval kotvu, která se pohybovala rychlostí svižné chůze. Pohybovala se... ale byla přece zapuštěná do vesmíru!

"Lauro!" zavolal. "Děje se tu něco divného. Zjisti mi, prosím tě, jestli se ta loď pohybuje."

Laura jedním slovem potvrdila příjem, jako profesionál. Správná dívka, pomyslel si. Nemusím se o ni strachovat. Popojížděl dál na svém skútru podél X tak, aby byl stále na stejné úrovni s domněle se pohybující kotvou.

Lauřim hlas se znovu ozval: "Pohybuje se, směrem ke Slunci. Rychlost asi deset kilometrů za hodinu. Možná méně - je těžké určit přesně tak nízkou rychlost."

"Dobře. To jsem si také myslel." Doufal, že jeho hlas zní klidně. Zvažoval situaci. Takže to byl trup lodi, co se pohybovalo! Kotva

byla pevně zapuštěna a silové pole klouzalo kolem ní. Ať už byla příčina pohybu jakákoliv, nezdálo se, že by loď mířila k němu nebo ke Clem.

"Podívej, drahoušku," pokračoval, "něco tady nehraje." Vysvětlil jí celou záležitost s kotvou.

"Musím si to prohlédnout. Nikdy jsem nic podobného neviděl. Neboj se, stáhnou se zpátky, kdyby to vypadalo nebezpečně." Něco mu říkalo, aby se vrátil na svou loď, a zavolal Vesmírnou flotilu. Ale nedalo mu mnoho práce, aby tento vnitřní hlas umlčel. Myšlenku zavolat Vesmírnou flotilu stejně nikdy nebral vážně.

Asi o čtyři hodiny později se záhadná kotva přiblížila ke konci své dráhy, asi třicet metrů od zádi lodi. Zpomalila a nakonec se úplně zastavila.

Minutu se nic nedělo. Marty ohlásil všechno Lauře. Seděl vzpřímeně v sedle svého skútru a hleděl do vesmíru, který mu však nenabídl žádné objasnění.

V prostoru mezi kotvou a koncem dráhy se objevil mihotavý třpyt. Musí to být jakási výpust z vnitřku lodi ven do vesmíru. Marty ucítil na svém těle studený pot. Po chvilce kotva zmizela skrz silové pole v trupu lodi.

Marty čekal dalších dvacet minut, ale nic se neudalo. Uvědomil si, že pevně svírá kontrolní spínače skútru, a že se chvěje únavou.

Tu noc se Laura a Marty střídali ve spánku. Kolem poledne příštího dne seděla Laura u teleskopu, když se kotva číslo jedna znovu objevila, tentokrát na přídi lodi. Po několika okamžicích kotva, která byla na zádi, zmizela.

Marty vrhl pohled na komunikátor, kterým mohl kdykoliv zavolat Vesmírnou flotilu. Kdyby se rozhodl, že potřebuje jejich pomoc, trvalo by nejméně několik hodin, než by přiletěli, protože tak blízko Slunce bylo nepraktické cestovat rychleji než světlo. Potom uhodil pěstí do stolu a zaklel. "Jediné vysvětlení je, že uvnitř stále funguje nějaký mechanismus." Přistoupil k teleskopu a

pozoroval, jak kotva číslo jedna započala opět svou domnělou pouť pomalu k zádi lodi. "Nechápu. Tohle musím vyřešit."

Radar ukázal, že X se pomaličku posunovalo směrem ke Slunci, rychlostí asi deset kilometrů za hodinu.

"Je vůbec pravděpodobné, že po dvou tisících letech by tam zbývalo tolik energie, která by mohla pohánět takový mechanismus?" zeptala se Laura.

"Myslím, že ano. Každé pasažérské oddělení bylo vybaveno lampou na vodík."

Znovu vytáhl mikrofilm. "Ano, malá vodíková lampa určená na elektrické osvětlení a vytápění kabin a na pohon nouzového zařízení pro..." Jeho hlas &#190;mlkl, pak pokračoval jakoby omámeně: "... pro recyklování vody a potravin."

"Marty, co říkáš?"

Zvedl se, pořád ještě zíraje na plánek. "A vysílačky byly pouze v záchranných člunech, a ty jsou pryč. Zajímalo by mě, jestli... no ovšem.

Výbuch je mohl rozbít, odervat od lodi a tak..."

"O čemto mluví&#190;?"

Znovu pohlédl na komunikátor. "Nouzový vysílač schopný spojení s Plutém by nebylo jednoduché instalovat ani dnes. V dobách Staré říše..."

"Cože?"

"A co se týče vzduchu-" Najednou jako by se probral. Podíval se nesměle na Lauru. "Právě mě něco napadlo. Musím tam jet ještě jednou."

O hodinu později přistál na X potřetí, tentokrát blízko jiné malé vzduchové komory, na jejíchž vnějších dveřích začal hned pracovat. Když zjistil, že vnitřní dveře jsou zavřené, vyvrtal díru do vnějších, aby se uvolnil tlak, který je držel přibouchnuté. Mechanismus na otevírání dveří byl zaseknutý, bezpochyby následek toho, že po dvacet století ho nikdo nepoužíval. Avšak vibrační úderník ho uvolnil natolik, že se s ním dalo manipulovat rukou. Nahlédl dovnitř. Vzduchová komora vypadala stejně jako každá jiná.

Ucpal otvor, který udělal ve vnějších dveřích, aby mohl, jak doufal, otevřít vnitřní dveře normálně. Několikrát otevřel a zase zavřel vnější dveře, aby si byl jist, že se dostane ven tak rychle, jak bude potřebovat.

Upevnil si ke skafandru několik nejn nutnějších nástrojů, vesele se rozloučil s Laurou - neočekával, že vysílačka bude fungovat z vnitřku lodi - a zavřel za sebou dveře vzduchové komory. Použil opět úderník a uvolnil ventil, kterým mělo vniknout do vzduchové komory to, co představovalo atmosféru v lodi. Stalo se. Jeho měřič na zápěstí mu ukázal, že výše tlaku v komoře je blízká normální výši v komické lodi. Skrz mikrofon zabudovaný ve skafandru k němu začaly nejasně doléhat zvuky jakoby mnohohlasého zpěvu. Marty se v žádném případě nechystal sundat si skafandr a helmu.

Vnitřní dveře fungovaly bezvadně, což svědčilo o zručnosti stavitelů Staré říše. Když jimi procházel, otočilo ho to náhle vzhůru nohama. Trochu mu to ubralo na jeho pocitu hrdinského dobrodružství, na druhé straně tím však zjistil, že umělá přitažlivost na X stále ještě, alespoň do určité míry, fungovala. Postavil se znovu na nohy. Světla z jeho skafandru ozářila jakýsi předpokoj vybavený skříňkami na skafandry, s dveřmi v každé stěně.

Nikde neviděl žádné známky poškození.

Marty vykročil a zkusil dveře na pravé straně. Vytáhl zbraň, potom však zaváhal a zastrčil ji zpět do pouzdra. Polkl. Pomalu dveře otevřel, ale našel jen další, středně velkou místnost, která byla úplně prázdná.

Dalšími dveřmi se dostal do úzké chodby, ve které tlumeně svítilo několik světel. Postupoval chodbou a přitom se snažil dívat se před sebe i za sebe současně. Došel k točitému schodišti a začal po něm stoupat tak tiše, jak jen ve skafandru mohl.

Schodiště ho přivedlo na dlouhý balkón, ze kterého Marty viděl to, co muselo být hlavním koridorem X - chodba dvacet metrů široká a tři podlaží vysoká. Byla slabě osvětlená a ztrácela se v dálce.

Na druhé straně chodby, jedno patro pod Martym, vyšel ze dveří člověk.

Byl to starý muž, zřejmě krátkozraký, protože si nevšiml postavy ve skafandru, která pevně svírala zábradlí a zírala dolů na něho. Muž byl bos, na sobě měl jen jakousi tuniku, složitě vyšívanou v mnoha barvách.

Hleděl dolů do chodby, zatímco Marty se díval na něho, zkamenělý v šoku.

Když se Marty vzpamatoval, ucouvl o několik kroků od zábradlí. Stal nyní téměř celý ve stínu. Otočil hlavu a sledoval pohled starého muže. Uviděl, že silové pole, jímž se pohybovaly kotvy, probíhalo prostředkem chodby v mělké prohlubni. Za normálních okolností, když X tvořilo část celé funkční mezihvězdné lodi, byla prohlubeň zřejmě pokryta pohyblivým pásem nebo něčím podobným.

Starý muž obrátil pozornost k velké nádobě, ve které se zelenala spleť rostlin s plochými, tmavě zelenými listy. Sáhl na jeden list a pak pootočil kohoutkem umístěným nad nádobou a napustil do ní vodu z trubky, která vedla i k dalším nádobám s rostlinami rozestavěným v pravidelných odstupech podél chodby. "Kvůli kyslíku," řekl Marty nahlas téměř klidným hlasem. Byl zaskočen zvukem vlastního hlasu v helmě, ale reproduktor nebyl zapnutý, a nikdo ho tedy nemohl slyšet. Starý muž utrl z jedné rostliny červenou bobuli a roztržitě ji žvýkal.

Marty pohnul bradou směrem k vypínači reproduktoru uvnitř helmy, ale pohyb nedokončil. Napůl zvedl ruku, jako by chtěl zamávat, ale strach ho zadržel a pňnul ustoupit do stínu vzadu na balkónu. Když otočil hlavu doprava, směrem k bližšímu konci chodby, uviděl jednu z kotev. Nebyla zapuštěna do vesmíru, ale odpočívala na podpěře na konci prohlubně, téměř celá vytažená ze silového pole.

Blízko schodiště, po kterém se dostal na balkón, uviděl Marty napůl otevřené dveře vedoucí do tmy. Uvědomil si, že světla na jeho skafandru nesvítí; musel je vypnout, aniž si toho byl vědom. Zapnul jedno světlo.

Pohyboval se opatrně, aby ho starý muž nespátřil. Vešel do temné místnosti a začal ji zkoumat. Byl to první pokoj z malého apartmá, které kdysi sloužilo jako kabina pro cestující. Nábytek byl prostý, ale byl to vůbec první nábytek, který Marty na palubě X viděl. V jednom rohu visely obleky podobné tunice starého muže, i když na žádných nebyl přesně stejný vzor.

Marty vzal do prstů látku jednoho z nich a podržel ji blízko před průhlednou částí helmy. Pokývl hlavou; zdálo se, že se jedná o materiál vyrobený technikou recyklace. Nevěřil, že drží v ruce věc starou téměř dva tisíce let.

Marty vyšel z malého pokoje a zastavil se ve stínu, světla na skafandru zhasnutá. Rozhlédl se kolem. Starý muž zmizel. . Vzpomněl si, že se onen muž



díval dolů nekonečnou chodbou, jako by cosi očekával. Ale nic nového se v tom směru nedělo. Zesílil jeden z mikrofonů ve skafandru a zaměřil ho na tu stranu.

Z dálky se k němu donesl zpěv mnoha lidských hlasů. Snažil se v těch zvucích rozeznat něco jiného než zpěv, ale se vzrůstajícím vzrušením se pomalu přesvědčoval, že jeho první dojem byl správný.

Zatímco přemítal, jestli se má vrátit ke skútru, a vydat se tím směrem, zpěv byl stále hlasitější a bezpochyby se k němu blížil.

Opřel se o pažení vzadu ve stínu balkónu. Jeho tmavý skafandr bude skoro neviditelný zezdola z osvětlené chodby, zatímco on se bude moci dívat dolů bez potíží. Část jeho mysli ho pobízela, aby se vrátil k Lauře a zavolaal Vesmírnou flotilu, protože tito neznámí lidé mohou být nebezpeční. Ale nemohl se přimět k odchodu, chtěl vidět víc. Ušklíbl se, když si uvědomil, že z X žádný zisk mít nebude.

Potil se, přestože chladicí zařízení ve skafandru bylo zapnuté. Slyšel, jak se zpěv ozývá stále hlasitěji. Mužské a ženské hlasy se zvedaly a klesaly ve složité melodii, chvílemi zpívaly společně, chvílemi odděleně.

Jejich jazyk byl pro Marty ho neznámý.

A náhle se lidé objevili v jeho zorném poli. Nejdříve vypadali jako malé barevné tečky v dálce, ale když se přiblížili, uviděl Marty, že kráčí v dlouhých vyrovnaných řadách po osmi, čtyři na každé straně pruhu silového pole. Muži a ženy šli pohromadě, viditelně bez jakéhokoliv uspořádání podle věku nebo pohlaví či velikosti. Děti a staré lidi však Marty nespatriil.

Lidé zpívali. Při chůzi byli nakloněni dopředu, zavěšeni do silných lan, která byla ozdobena stejně složitým vzorem jako oblek starého muže. Onen muž nyní opět vyšel, aby je pozdravil, a několik dalších starých mužů a žen se k němu přidalo. Jedněmi krátce otevřenými dveřmi zahlédl Marty v jasně osvětlené místnosti stroje, na kterých ležely napůl utkané látky.

Rozeznal v nich tkalcovské stavy a s údivem zavrtěl hlavou.

Přicházející zástup už byl velice blízko - stovky lidí táhnoucí lana, která vedla k něčemu, co Martymu připomínalo rozvětvený strom se zakřivenými kovovými trubkami místo větví. Tento strom jel nad prohlubní, připevněný ke kotvě.

Za kotvou šla malá skupina dětí ve věku asi od deseti do čtrnácti let.

Táhly na provazech káru, ve které stály nádoby podobné kotlům na jídlo a pití. Na úplném konci průvodu kráčel muž v nejlepších letech, vysoký, atletické postavy, s velkolepou čelenkou na hlavě. Když byl zhruba na stejné úrovni s Marty m, náhle se zastavil a vydal ostrý příkaz. Zpěv a veškerý pohyb okamžitě ustaly. Několik mužů stojících nejbližší přistoupilo ke stromu a hbitě ho odvázo od kotvy. Ostatní přidržovali uvolněná lana.

Ohromná setrvačnost masy X přiblížila konec silového pole ke kotvě, která nyní narazila na podporu držící kotvu číslo dvě a natlačila ji až úplně dozadu, kde už zdánlivě nebylo žádné místo.

Marty nyní rozeznal za podpěrou blok tvořený silovým polem, který se postupně zvětšoval, jak vstřebával energii mohutného tlaku mezi lodí a kotvou. Od bloku vedlo potrubí, zřejmě někam, kde může být energie uskladněna, než přijde čas a X

bude dál poháněno směrem ke Slunci. Jedna žena s čelenkou nyní vylezla na podpěru a uvolnila kotvu číslo dvě. Ta klesla do prostoru pod trup lodi a 'přivázala' X na to místo, kde byla kosmická loď dosud držena kotvou číslo jedna. Skupina mužů postoupila kupředu a začala zvedat kotvu číslo jedna...

Aniž si to uvědomil, sestupoval Marty po schodech na zpáteční cestě ke vzduchové komoře. Za ním doznívaly hlasy, které se zvedaly a klesaly v přednesu něčeho, co možná bylo modlitbou. Marty se pohyboval trochu jako ve snu a nedával moc pozor na své okolí, ale nepotkal nikoho. Snažil se přemýšlet, pochopit to, čeho se stal svědkem. Pomalu se mu začínalo rozjasňovat.

Venku řekl: "Jsem v pořádku, Lauro. Chci se ještě podívat na něco na druhém konci a potom se vrátím domů." Stěží slyšel, co odpověděla, ale uvědomil si, že její odpověď přišla okamžitě; musela celou tu dobu čekat na jeho zavolání. Cítil se lépe.

Vepředu svítilo mdlé Slunce. Skútr s Martym v sedle překonal tím směrem vzdálenost padesáti kilometrů podél X během několika málo minut. Mnohem rychleji, než lidé uvnitř dokončí svou pouť, pomyslel si.

Bez problémů znovu vnikl dovnitř přetlakovou komorou, tentokrát blízko lodní příďe. Na tomto konci silového kanálu visel velikánský kvádr a kladkostroj, který poskytne několika stům lidí značnou mechanickou podporu, až přijde opět čas pohnout masivním trupem lodi směrem ke Slunci.

Nepozorován se zastavil na chvilku u jeslí, kde několik žen pečovalo o malé děti. Když se díval skrz díru v pažení, kudy kdysi vedlo nějaké potrubí, měl dojem, že jedno z batolat ho uvidělo a zasmálo se na něho.

"Co se stalo?" zeptala se Laura netrpělivě, když vyčerpaně vystoupil ze sprchového koutu na palubě Clem a zabalil se do županu. Šok, který prožil, že nyní zrcadlil i v její tváři.

"Lidé," řekl a posadil se. "Jsou tam živí lidé. Lidé ze Země."

"Jsou v pořádku?"

"Jistě. Je to prostě - och, Bože!" V krátkosti jí všechno vylíčil. "Musí to být potomci těch, kteří přežili katastrofu, ať už byla jakéhokoliv druhu. Fyzicky neexistuje žádný důvod, proč by nemohli žít, když o tom přemýšlíš... dokonce se tam mohou rodit i děti, do určitého počtu. Mají rostliny kvůli kyslíku - vsadím se, že jejich vzduch je stejně dobrý jako náš. Zařízení na recyklaci jídla a vody, poháněné vodíkovými agregáty, které současně poskytují světlo a gravitaci... mají téměř všechno, co potřebují. Všechno, kromě pohonných hmot." Opět s povzdechem zavřel oči.

Bylo pro něho obtížné přestat mluvit.

Laura chvíli mlčela, snažila se to všechno pochopit. "Ale když mají vodíkové lampy, nemohli by s nimi něco udělat?" zeptala se nakonec.

"Využít je alespoň k nějakému pohonu, i kdyby třeba slabému? Jen jednou se odrazit, a pak by se už pohybovali."

Marty o tom přemýšlel. "Trochu větší rychlost by jim nepomohla." Posadil se zpřímá a otevřel oči. "A každý den by měli mnohem méně práce. Umím si představit, že příliš mnoho volného času by pro ně všechny znamenalo zhoubu. Udrželi si vůli jít dál, pokračovat, a byli natolik inteligentní, že naši vhodný způsob života, který jim zabránil, aby zdívočeli a navzájem se pobili. Jejich

system se vyvíjel, fungoval i pro jejich děti a vnuky, a pak..." Pomalu se postavil. Laura ho následovala do kontrolní místnosti.

Na obrazovce teleskopu byl stále ještě ostrý obraz prastaré kosmické lodi.

"Celá ta léta," zašeptala Laura. "Taková hrozná doba."

"Uvědomuješ si, co dělají?" zeptal se tiše. "Oni nejsou jen zabrání do tkaní, hudby a kreslení vzorů, to není pouhé přežívání. Za několik hodin vstanou, začnou nový pracovní den. Dovezou kotvu číslo jedna zpět na předek lodi a pustí ji. To je jejich ranní práce. Potom někdo, kdo zůstal vzadu, zvedne kotvu číslo dvě, a hlavní skupina začne táhnout za číslo jedna, tak, jak jsem to viděl před chvílí sám, a jejich loď se začne pohybovat směrem ke Slunci. Každý den stejný rituál, každý den jsou o padesát kilometrů blíže k domovu. Miláčku, ti lidé jdou domů a táhnou svou loď s sebou. Nyní to už pro ně musí být náboženský obřad, nebo něco podobného..." Objal ji kolem ramenou.

"Marty - jak dlouho jim to bude trvat?"

"Vesmír je veliký," řekl nevýrazným hlasem, jakoby recitoval něco, co se musel naučit z paměti. Po několika okamžicích pokračoval: "Jak jsem řekl, i kdyby se pohybovali o něco rychleji, nebylo by jim to moc platné. Řekněme, že každý den ujedou padesát kilometrů. To je za dva tisíce let - kolem třiceti šesti milionů kilometrů. To se skoro rovná vzdálenosti z Marsu na Zemi. Ale oni mají před sebou ještě dlouhou cestu, než se dostanou do sousedství oběžné dráhy Marsu. My jsme tady hodně daleko za Plutem. Jsou prakticky tam, kde začali." Unaveně se usmál. "Ve skutečnosti nejsou daleko od domova, tedy pro mezihvězdnou loď. K nehodě došlo téměř na prahu jejich vlastního slunečního systému, a oni k tomu prahu stále ještě kráčí."

Laura přistoupila ke komunikátoru a začala ho nařizovat pro výzvu Vesmírné flotile. Potom se zastavila: "Jak dlouho by jim ještě trvalo, než by se dostali do blízkosti Země?"

"To by dříve zamrzlo peklo. Ale oni to nevědí. Anebo možná vědí, ale nevdají jim to. Musí jít stále dál, tahat tu prokletou kotvu den za dnem, rok za rokem, snad sem tam vynechají, když slaví nějaký svátek... Nevím, jak to dělají. Pracují a zpívají a mají pocit, že něčeho dosáhli... a ve skutečnosti tomu tak opravdu je. Mají před sebou cíl a jdou za ním.

Zajímalo by mě, co řeknou naší Zemi, co si o ní budou myslet."

Laura pomalu dokončila ladění komunikátoru.

Marty ji pozoroval. "Jsi si jistá?" ozval se náhle s pochybnostmi v hlase. "Víš, co se jim chystáme udělat?"

Ale Laura už poslala výzvu.

Ať to dopadne jakkoliv, dlouhá cesta domů byla téměř u konce.

přeložila Ivana Černá

Ross Rocklynne

## Dva muži a zrcadlo

Řítili se dolů po zakřivené ploše zrcadla.

Nad nimi zářil vesmír plný hvězd. Světlo zachycené zrcadlem naráželo na konkávní povrch a vzápětí se neoslabené vrhalo zpět do prostoru jako planoucí konglomerát paprsků.

Byli dva. První byl Edward Deverel, světem protřelý, bezstarostný obr, který se momentálně živil přepadáváním lodí v kanálech na Marsu. Druhý byl poručík John Colbie, drsný chlapík atletické postavy, který měl piráta z kanálů zatknout.

Situace byla kritická - a oni marně hledali způsob, jak by unikli před hlubokou, hladkou, třípytivou pastí na dně dutého zrcadla.

Jejich příběh ovšem začal už dlouho předtím -

Když Colbie po dvanácti hodinách cesty podél Cpa ve řeku, pramenící v jezeře, kam Zřídlo vypouští své odporné čpavé kapaliny, přece jen dorazil k bránám Jupiter City, nacházel se v tom stadiu vyčerpání, kdy při jakémkoliv pohybu křičí a protestuje každý sval. Stiskl bzučák, aby ti za vzduchovým uzávěrem pochopili, že chce dovnitř, a s neskrývaným ulehčením sledoval, jak se obrovitá záklopka rozevívá. Na chuchvalce plynu, proudící těsně nad povrchem mohutné, jedovaté planety Jupiter, dopadlo světlo zářivek. Colbiemu vyšli naproti dva muži. Minii na něj ručními zbraněmi a popoháněli ho do brány. Stráž chtěla vědět, v jaké záležitosti Colbie přichází. Colbie trval na tom, že musí k veliteli posádky - který byl zároveň i starostou - protože na Jupiteru se život řídil vojenskými zásadami.

Ulice města, po všech strastech prožitých v jupiterské divočině, působily úchvatným, vzrušujícím dojmem. Budily úctu k lidské inteligenci, která, bez ohledu na problémy a nebezpečí, dokázala i tady, pod touhle kupolí, vybudovat město s veškerým pozemským komfortem. Navzdory skutečnosti, že tam venku dosahoval atmosférický tlak hodnot kolem patnácti tisíc liber na čtverečný palec. Gravitace tam byla dvaapůlkrát vyšší než na Zemi. Nebyla tam ani kapka dýchatelného kyslíku a hustou oblačnou vrstvou nepronikal k povrchu planety jediný paprsek slunečního světla. Přesto zde stála městská kupole - a měla by tu stát navěky - vzhledem k pevné a efektivní konstrukci.

Když Colbie konečně stál před velitelem posádky, vyslechlo to individuum jeho hlášení s nepříjemným, úsečným výrazem v očích.

"Tak vy jste poručík John Colbie z Meziplanetární policejní jednotky?" řekl zadumaně. "A víte, že to je s bídou šestatřicet hodin, co se mi tu jiný muž prokazoval jako John Colbie? Já myslím, že někdo z vás dvou není John Colbie. Rozhodně ne."

"Už jsem vám všechno vysvětloval. Ten druhý muž je zločinec. Jmenuje se Edward Deverel - a já byl pověřený jeho zatčením. Pronásledoval jsem ho až ke Slunci, na Vulkán. Tam se ukázalo, že Vulkán je dutý. Propadli jsme se nějakou prasklinou pod povrch. Byli jsme uvěznění v samém centru gravitace a Deverel mi, jak se zdálo, neměl kam uniknout. Jenže on byl chytřejší, než jsem čekal. Někdo ho napadlo, že se plyny uvnitř planety začnou v perihéliu rozpínat, a využil

proudy, které při tom vznikly. Prostě mi upláchl. Akdyž jsem ho dostal znova, ztroskotali jsme tady nad Jupiterem. Spadli jsme do propasti s amoniakovým jezerem na dně.

A Deverel - to člověk žasne, jak ten chlap umí logicky myslet - prostě vydedukoval, že kapaliny z jezera odčerpává až po určitou výšku něco jako sifon. Tak se mě zbavil - a já jsem zůstal v propasti sám. On mi nakonec poradil, jak se dostanu sifonem nahoru. Jenže nahoře si vzal moje doklady a vynutil ode mě slib, že zůstanu, kde jsem, po dobu dvaceti čtyř hodin."

Colbie se pousmál. "Já sliby plním, takže měl náskok čtyřiaadvacet hodin. A zmizel."

"Ano, asi ano," připustil velitel kupole. "Vždyť nebyl důvod, proč ho podezírat. Dali jsme mu loď. Když o tom tak přemýšlím, vypadalo to, že pospíchá. Hm-m-m. A kde máte důkazy, že jste vy poručík John Colbie?"

"To není problém," odsekl Colbie. "Já nejsem žádná nula. Ve městě bude pár lidí od MPJ. Někdo z nich mě pozná."

"Výborně." Velitel zpitvořil obličej do nepodařeného úsměvu. "Mohlo mě to napadnout, když tu byl ten druhý. No, stalo se. Kdo by mapoval oběžnou dráhu po přistání? Radši zkusím najít někoho z MPJ."

Pustil se do hledání. Během několika hodin se ujistil, že před ním stojí poručík John Colbie, Pozemšťan ve službách Meziplanetární policie.

"Nuže, poručíku, dostanete od nás vše potřebné," oznámil Colbiemu. "Máte nějaký plán?"

"Plán?" Colbie, usazený v hlubokém křesle, vykoupaný, učesaný a oblečený do šatů z půjčovny, řekl s cigaretou v ústech: "Mám rozkaz najít a zatknout Deverela. Nic víc. Prostě to budu zkoušet dál."

"Ovšem za daných okolností..." řekl velitel. Jeho široký potměšilý úsměv mizel při pohledu na štěrbinu, do které se zúžily poručíkovy oči.

"Promiňte," dodal rychle, "má vina to není. Nechtěl jsem se vás dotknout. Jak vidím, příliš nespěcháte," řekl, snad aby změnil téma rozhovoru.

"Ne! Nespěchám!" vybuchl Colbie. "Teď jsem na sobě pár měsíců měl skafandr, tak bych si rád užil trochu civilizace. A navíc potřebuji u chladnou hlavu. Jestli chci najít Deverela, musím logicky odvodit, kam letěl, a pak vyrazit za ním."

"Napadlo vás už něco?" zeptal se velitel zúčastněně.

"Ta nová planeta. Dost se o ní psalo. Pokud vím, je ve sluneční soustavě už pět nebo šest měsíců. Opravdový poutník. Musel se hnát mezihvězdným prostorem spoustu let. Jo, určitě mám šanci, že tam Deverela najdu. On je zvědavý. Chorobně zvědavý. Něčemu tak bizarnímu nedokáže odolat, doufám."

"Dobrý nápad. A bude to pro vás velká zkušenost. Oni tam ještě neposlali expedici, víte. Vy dva - tedy pokud se tam Deverel vůbec vydal - jste první, kdo vstoupí na půdu té planety. Věřím, že tentokrát budete mít štěstí, poručíku."

Colbie vtáhl do plic obláček dýmu. Nekouřil cigaretu snad půl roku. "O tom nepochybujte, veliteli. Tentokrát Deverel půjde k soudu. Cítím to v kostech. Vrátime se spolu."

Prohlédli si údaje o nové planetě. Byl to nebeský tulák, poměrně velký, měl tvar koule, průměr necelých pět tisíc mil

a nápadně nízkou hustotu vzhledem ke značnému objemu. Řítil se do Slunce rychlostí osmdesát dva mil za sekundu. Podle propočtů se však jeho rychlost měla zredukovat při průletu kolem Jupiteru. Následkem toho by pak nová planeta zaujala oběžnou dráhu někde mezi Jupiterem a Neptunem. zahlédnout, vystartoval k pomalému okružnímu letu nad hranou zrcadla. S okem nalepeným na okulár teleskopu hledal pirátovu loď.

A našel ji. Ležela na úpatí jedné z těch Kyklopových velehor, které se chlubily strmým, několik tisíc stop vysokým štítem. Horský masív přecházel poměrně ostře do naprosto roviny. Za ní se pak, zhruba sedm nebo osm mil od prvních pahorků zvedala hrana velkého zrcadla.

Colbie si ulehčeně vydechl. Jeho tip mu vyšel. Odhad směru a cíle další Deverelovy cesty byl naprosto přesný.

Vystoupal s knžíkem do větší výšky a potom, aniž by ztratil z dohledu horský štít jako přirozený orientační bod, začal pomocí předních, zadních a dolních trysek opatrně navádět svou loď na přistání - dost daleko za hřebenem hory, aby Deverel nic nevyšlídil.

Hned po přistání zkoušel odebrat vzorek atmosféry. Jak předpokládal, atmosféra v pozemském smyslu tady neexistovala. Colbie si tím byl jistý od prvního pohledu na jasnou, ničím nezakreslenou hvězdnou oblohu. Nasoukal se do skafandru, vzal si zbraně, zapojil přívod kyslíku, našrouboval přilbu, otevřel vstupní uzávěr a seskočil dolů. Povrch planety byl tvrdý a pevný.

Colbie si prohlédl místo přistání. Našel jen samé úlomky zmrzlé rudy. Nic víc. V duchu se ptal, jestli tak vypadá celá planeta.

Vydal se na cestu po úpatí hory. Sotva urazil první míli, bylo mu jasné, že ho tu nečeká žádná procházka. Kyklop byl posetý bezpočtem šrámů a trhlin. Obrovské průrvy znemožňovaly bezpečné cestování v jakékoli podobě.

A Colbie nesměl riskovat. Byl sám. Pečlivě vybíral co nejužší prolákliny, které se daly snadno přeskočit. Ztrácel tím čas - a věděl, že ho zdaleka nemá tolik, co tvrdil před velitelem kupole na Jupiteru.

Trvalo pěkných pár hodin, než obešel kamenité úbočí a zahlédl temnou siluetu Deverelovy ukradené lodě.

Deverela u ní neviděl.

Přitiskl se k zemi. Cítil, jak mu zběsile buší srdce. Nebál se nebezpečí, bál se, že mu Deverel zas upláchne, že má v záloze další trik. Souboj těch dvou - ztělesněného zákona a ztělesněného nepořádku - se stal osobní záležitostí. Po pravdě řečeno, Colbie jako příslušník MPJ sice respektoval a snad i obdivoval Deverelovu ďábelskou schopnost kdykoli odkudkoli uprchnout, ale zároveň k smrti nenáviděl jeho věčné útky. Byl policejní důstojník a musel ho zatknout stůj co stůj - a nebo uznat, že ten zločinec je lepší.

Dotěrné myšlenky ho nepřestaly trápit ani ve chvílích, kdy se krčil u země s odjištěným raketometem. Raketomet byl jednou z nejvýkonnějších ručních zbraní,

jaké se ve triadvacátém století podařilo vyvinout. Odpaloval explozivní střely na cíl rychlostí několika tisíc stop za sekundu.

Zatímco poručík Colbie ležel ve skalách s očima upřenýma na loď a její nejbližší okolí, myšlenky se mu rozběhly novým

Colbie hnál svůj nový křižník prostorem tak rychle, jak jen to bylo možné.

Pevně svíral rty. Nervy se mu napínaly k prasknutí. Nedokázal se soustředit. Čím víc myslel na Deverelovy opakované útoky, tím větší zuřivost se ho zmocňovala.

Už rozeznával novou planetu. Malý šedý bod na hvězdném závoji. Planeta ještě nedostala jméno, zřejmě však byla předurčena k tornu, aby se jmenovala Kyklop. Šedá tečka neustále rostla. Sedm dní poté, co John Colbie vystřelil svou raketu do prostoru, mimo dosah železných prstů jupiterské gravitace, už byla vzdálená sotva deset tisíc mil a zabírala většinu oblohy. Colbie k ní mířil střemhlavým letem. Pořád měl vysokou rychlost. Brzdil s takovým přetížením, jaké dokázal snést. V blízkosti planety pak využil její gravitaci k dalšímu zpomalení. Oblétl ji - a v tu chvíli pohlédl Kyklopu do oka.

Bylo to zrcadlo, přesněji konkávní reflektor. Působilo však dojmem jakéhosi oka planety - oka, ve kterém se odráželo světlo hvězd, zachycené a odražené zpět do prostoru. Colbie ohromeně zíral na gigantické zrcadlo, stejně třpytivé jako hvězdy kolem něj.

"Proboha..." zašeptal s úžasem. Cítil se nekonečně malý. Viděl, jak nepatrnou částí vesmíru je on sám i jeho život. Nic víc než zlomek sekundy. Subelektron. To zrcadlo, vždyť to byl předmět vyrobený obrovskými stroji ve službách intelektu, který se zrodil před mnoha tisíci, snad milióny let. Kdo ví, jak dlouho se Kyklop řítí prázdnotou mezihvězdného prostoru, než doputoval do sluneční soustavy? Kdo ví, jak vypadal, jak žil ten, kdo to celé stavěl? Jeho inženýrské schopnosti se každopádně vymykaly současnému lidskému chápání.

Zrcadlo bylo dokonalé. Když Colbie přemohl počáteční šok, začal sbírat všechny dostupné údaje. Změřil průměr. Bez dvou mil rovný tisíc. Hloubka tři sta. Dokonalý kruhový tvar, dokonalé zakřivení. Albedo bylo tak blízko jedné, že přístroje ani neurčily zlomek!

Colbie se posadil. Pak dlouze a hlasitě hvízdal. Ještě nikdo nikdy neměl před sebou tak dokonalý reflektor. Vlastně se něco takového pokládalo za nesmysl. Ano, všechny materiály odrážejí světlo, jenže mnohem víc ho absorbují. Ale tenhle kolosální reflektor pohlcovал jen absolutně zanedbatelné množství světla, které na něj dopadalo. Colbie věděl, že ten reflektor nějaké světlo pohlcovat musí. Nevěřil nesmyslům. Nevěřil, že by ta hmota neabsorbovala vůbec nic. Ujišťoval sám sebe, že má přístroje s malou rozlišovací schopností, že na Zemi je přístroj, který nějaký zlomek pohlceného světla určitě naměří. Ale ten přístroj by musel být opravdu velmi přesný a - i kdyby něco naměřil - stejně bude albedo toho zrcadla neuvěřitelné. A nepochopitelné.

Zrcadlo zmizelo za obzorem. Colbie neustále snižoval rychlost kněžníku.

Nutil se myslet na svou práci - na hledání Deverela. Zároveň ale pořád myslel na ten úžasný, vzrušující objev. Na zrcadlo. Chtěl o něm vědět víc.

To ještě netušil, při jaké příležitosti se o něm skutečně víc dozví.

Mnohem víc, než si v tu chvíli přál...

Konečně dostal rychlost pod kontrolu. Doufal, že si Deverel nevšimne jeho přítomnosti nad novou planetou, a soustředil se na jedinou otázku - kde mohl

Deverel přistát? Blízko zrcadla, samozřejmě. Ale okolí hrany toho gigantického reflektoru, to byl kruh s obvodem tři a půl tisíce mil.

Poručíkovi nezbylo než prohledat celou oblast. Zaměřil teleskop dolů tak, aby kontroloval prostor kolem zrcadla. Připravil si předsádkové čočky, stabilizoval výšku na padesáti mílich a pak, přesvědčený, že ho Deverel nemůže zdola pouhým okem

směrem. Proč je Deverel ještě tady? Proč, sakra? Copak si neuvědomil, že tohle je první místo, kde ho budu hledat? Ne, on to věděl. Samozřejmě. Tak proč je tady?

Vzápětí našel odpověď. Alespoň se zdálo, že našel odpověď. Že si to všechno Deverel naplánoval tak, aby z téhle planety odletěl dřív, než se tu někdo objeví. Měl náskok plných třicet šest hodin. Dost času k obhlídce nové planety a k uspokojení chorobné záliby v nejrůznějších bizarnostech.

Ano, měl dost času. Mohl si nerušené studovat zrcadlo a pak zmizet. Odletět a zamést za sebou stopy v nekonečném prostoru.

Ale on tady zůstal.

Proč?

Colbie zneklidněl. Čím delší dobu se krčil ve skalách, tím byl nervóznější. Přepadly ho výčitky svědomí. Co když se Deverelovi něco stalo? Colbie neměl na vybranou. Nemohl jen tak vyjít na otevřenou pláň.

Kam se Deverel ukryl? Možná, že umírá. Kosmická choroba může postihnout každého. Není to žádná výjimečná nemoc. Obvykle se přičítá důsledkům pozitivního a negativního přetížení, nedostatku vitálních elementů v syntetickém vzduchu a dlouhodobému pobytu ve stavu beztíže. Jedinou možnou léčbou je absolutní klid a slušná gravitace. Ale něco takového si nezařídí člověk, co se musí postarat sám o sebe.

Colbieho svírala nejistota. "Ten blázen!" vydechl vztekle. "A já si tu ležím. Ale..."

Nervy měl pořád napjatější. Utrvzoval se v myšlence, že Deverel potřebuje pomoc. Vyskočil na nohy. Byl rozhodnutý s tou nemožnou situací rázně skoncovat.

Vtom ožil jeho přijímač. "Ty jsi tady, vid', Colbie?" zachrčel studeným, rozkolísaným hlasem. "Jo, měl bys tu být. Poslouchej-" Hlas na okamžik utichl, jako by sbíral nové síly. "Je mi zle, Colbie. Fakt zle. Asi natáhnu brka. Bolí mě žaludek. Moc. A uši. Uši taky. Úplně se mi z nich motá hlava. Potím se-" Hlas ještě jednou ztratil rovnováhu. "Kdybys chtěl - pojď sem - jo? Klidně si mě zatkni-" Odmlčel se. Ve sluchátkách zněl jen praskot a šum.

To už Colbie utíkal směrem k lodi. V duchu se proklínal za své nekonečné váhání.

Vnější poklop byl otevřený. Colbie se vyšplhal dovnitř do vstupní komory.

Zavřel za sebou. Rychle nastavil kontrolky na vnitřním poklopu a vpadl do obytné části lodě.



Stál uprostřed trupu, vedle ošetrovny. Před sebou měl řídící kabinu a přístroje na udržování podmínek nezbytných k životu, vzadu byl prostor vymezený pro ložnice a obývací pokoje.

Colbie se rozběhl na zád. Vrazil do dveří - a strnul. Ta místnost byla neuvěřitelně zaneřáděná příšernou směsí ušpiněných šatů, misek a talířů s okoralými zbytky jídla. Na stole hučel ventilátor. Z něj bez ustání proudil suchý vzduch k obrovitému, do nahá vysvlečenému člověku, rozvalenému v nejhnusnější posteli, jakou kdy Colbie viděl.

Deverel se tam kroutil, sténal, přetáčel z boku na bok, třesl oči, lapal po dechu. Nezdravě žlutá pokožka byla orosená potem. Jeho pramínky stékaly dolů na holou, špinavou matraci.

Ze všeho nejdřív Colbie zlikvidoval ten šílený ventilátor. K tomu stačil jeden úder otevřenou dlaní. Pak změřil Deverelovi puls. Rychlý, nebezpečně vysoký. Ale smrt nehrozila. Za pár dní, možná už zítra, by mohla přijít zástava, teď byla ale šance na přežití pořád značná.

Deverel se Colbiemu díval upřeně do očí. Mezi staženými rty probleskly rovné bílé zuby.

"Rád tě vidím," zašeptal. Pak mu hlava klesla na matraci. Oči se zavřely.

Neusnul. Jen se přestal bránit ztrátě vědomí. Bylo mu jasné, že teď už si to může dovolit.

Colbie se v podobných případech vyznal. Hned odešel do řídící kabiny a nastavil ventily vzduchového tanku na vyšší procento kyslíku. Sesbíral veškeré čisté prádlo, které se v lodi vyskytovalo, pak Deverela umyl od hlavy až k patě vlažnou vodou, převrátil matraci a povlékl ji čistým prostěradlem. Nakonec uložil bezvládného piráta zpátky na postel a do úst mu vsunul teploměr.

Potom uklidil místnost. Celou hodinu strávil drhnutím špinavého nádobí v posledních zbytcích použitelné vody. Z lednice vybral maso a zeleninu, obojí rozmrazil a začal vařit polévku.

To bylo všechno, co se zatím dalo udělat.

Posadil se a čekal. Mohl jen v pravidelných intervalech kontrolovat teploměr.

Teplota klesala. Dech se zklidnil. Deverel konečně usnul. Probudil se až po třinácti hodinách.

"Čau, poručíku," řekl.

"Čau, ty..." Colbie odložil magazín, do něhož se poprvé za posledních pár měsíců v prostoru s chutí začetl. "Co horečka?" zeptal se.

"Je pryč," řekl Deverel. "Díky. Díky moc," dodal tónem, který se marně pokoušel být bezstarostný. "Fakt."

"Hm." Colbie mávl rukou. "Rád jsem ti pomáhal, víš." Bezděčně prolistoval magazín. Potom vystřelil ukazovák směrem k Deverelovi. "Jaks' věděl, že jsem tady?"

"Nevěděl jsem to," zasmál se Deverel. "Koukej, kdybys tu nebyl, tak bys mě zkrátka neslyšel, ne?"

"Máš pravdu." I Colbie se zasmál. Modré a šedé oči se navzájem pobaveně sledovaly. "Dáš si polévku?"

Deverel nadšeně souhlasil. Dva soupeři zasedli k jednomu stolu a pustili se do jídla jako nejlepší přátelé.

Následující dny uběhly bez problémů. Bez přetížení a dlouhých cest prázdným prostorem. Bez úzkosti a stresů. Bez nebezpečí. Bez hrozby zásahu meteorem. Na Kyklopu, na planetě s velkým zrcadlem, se žilo jako v ráji.

Deverel se rychle uzdravoval. Už dokázal vstát z postele a projít se po lodi. Nabíral znovu síly. A věděl, že se spolu s nimi vrátí i staré myšlenky. Nepsané, mlčky uzavřené příměří mezi pirátem a policistou nemohlo trvat věčně. I fér hra má svůj konec.

Když tedy příměří mělo každým okamžikem vypršet, bylo by jeho prodlužování jen ztrátou času. Jakmile cítil, že je v pořádku, Deverel bez váhání řekl:

"Vůbec ne, bylo by to krásné, kdyby nám to vydrželo. Jenže už je čas obnovit naše přirozený vztahy, ne? Tak mi dej železnou tyč - teď hned. Jinak chytíš spodní hák na čelist."

Colbie se tvářil nezájemně. "Fajn," připustil. "Nevadí, když si půjčím tady z oštrovných pout na ruce a nohy?" zeptal se zdvořile.

"Vůbec ne," zamručel Deverel.

"Ještě moment." Colbie zvažněl. Naklonil se nad stůl. "Podívej, všiml sis toho zrcadla, víš?"

"Jo. Hezký."

"Co bys říkal, kdyby naše tichá dohoda o neútočení platila, dokud se na něj nepodíváme? Abys rozuměl, já nespěchám."

"Chá!" Deverel rozhodil rukama. "Já snad jo? Tak platí," řekl s výrazem dítěte, rozrušeného novou hračkou. "Máš moje slovo, Colbie. Nezdrhnu ti."

Oběma přelétl po tvářích ostražitý úsměv. Ten znamenal, že přípravy mohou začít.

Prvním krokem byl spánek. Sice zabral dost hodin, ale umožnil jim, aby se odpočatí vydali napříč nehostinnou, bezpočtem šrámů zbrázděnou plání.

Shora je netečně sledovaly hvězdy, oddělené od Kyklopa nekonečnou prázdnotou. Vzadu se rýsovaly strmé, vysoké štíty horského masívu, pod kterým čekal Deverelův ukradený křižník.

Vzali si všechno, co by mohlo být užitečné. Měli kyslík, vodu a jídlo na celý den. Colbie nechal v kajutě svůj raketomet. Byla to těžká, neskladná zbraň a poručík neviděl důvod, proč ji nosit s sebou. Šli, krok za krokem, po vrásčité planině, ozářené světlem hvězd. Byli k sobě připoutáni speciálně upraveným, dvě stě stop dlouhým lanem. Když lano právě nepoužívali v nebezpečných stržích, navíjeli ho na prstenec. Vytrvale se blížili k hraně reflektoru, postaveného, jak se zdálo, dávno předtím, než lidé vůbec položili základy pro harmonizovanou společnost.

Dvakrát během únavného skákání přes hluboké prûrvy Colbie špatně odhadl své síly a místo dopadu na pevnou zem by sklouzl do bezedné rokle, kdyby se Deverel včas nedokázal zapřít na okraji pukliny a pak vytáhnout policistu do bezpečí. V obou případech se jim naštěstí podařilo najít užší trhlinu.

Pomalu, ale jistě kráčeli směrem k zrcadlu. Krajina byla čím dál rovnější. Poslední míli urazili po skutečné pláni, tak rovné, že ji kdysi dávno zřejmě musel někdo zarovnávat uměle. Colbieho napadlo, že by tady pro Deverelův křižník bylo mnohem výhodnější místo k přistání než vzadu na úpatí hor. A Deverel odpověděl, že ho v tu chvíli přepadly první křeče, a že neměl pomyšlení hledat nějakou rovinu.

Došli k hraně.

S úžasem si prohlíželi černou stěnu. Byla odlita z nějakého matného kovu. Táhl se v plynulé křivce na obě strany, kam oko dohlédlo. Byla dokonale tvarovaná, vybroušená do nejmenšího detailu a zhruba dvakrát vyšší než člověk.

Deverel zaujal škrobený postoj a řekl přehnaně rozechvělým hlasem: "Vskutku, zrcadlo!" I jeho ale musela nádherná, tisíciletá konstrukce ohromit.

"Tomuhle bych nikdy nevěřil," vydralo se Colbiemu ze rtů. "Jak asi ta věc může být stará - a kdo - a jak ji udělal? Zatraceně, to museli být inženýři. Skvělá práce."

"Skvělej kontrakt pro firmu, která tu zakázku dostala," utrousil Deverel s úsměvem. "Co říkáš, vylezeme nahoru, co? Rád bych to viděl na vlastní oči - sáhnul si na to."

Colbie přikývl. Deverel se opřel o stěnu a zaklínil do sebe prsty v těžkých rukavicích. "Udělám ti stoličku. Ale tam nahoře," dodal, "tam dej pozor, ať nesletíš. To by fakt bylo k vzteku."

"Neboj se," zavrčel Colbie. "Jestli někdo z nás dvou někam poletí, nebudu to jít."

Nakročil si jednou nohou na pirátovy dlaně. Deverel ho zvedl. Colbie se zachytil oběma rukama za hranu, zkosenou směrem dovnitř. Vyhoupl se nahoru, opatrně si sedl a podíval se, kde je Deverel.

S vypětím všech sil vytáhl obra za sebou na hranu. Pak se oba dva současně - jako by poslechli nějaký nevyslovený pokyn - otočili tváří k zrcadlu.

V tom okamžiku ztratili veškerý smysl pro perspektivu a stabilitu. Reflektor je zasypal přívalem světla, oslepil je, ochromil jejich vnímání. Dole, nahoře, všude bylo světlo. Hvězdy z oblohy a hvězdy z reflektoru na zlomek sekundy splynuly do šíleného, omračujícího celku, který oba muže zbavil rovnováhy. Na zlomek sekundy Colbie podlehl absurdnímu pocitu, že visí ve vzduchoprázdnu, že není schopen určit, která obloha je pravá.

A tak se pohnul - nesprávným směrem - a přepadl přes hranu.

Deverel cítil totéž, ale dokázal by se svým pocitům ubránit, kdyby ho lano nestrhlo za poručíkem dřív, než stačil nějak zareagovat. Řítili se dolů po ploše zrcadla, obklopeni nekonečným oceánem úžasně světelné mlhy.

Padali dolů tak rychle a tak lehce, jako by je unášelo neviditelné silové pole. Jinak nevnímali skoro nic. Jejich pád nepro-vázal žádný z pocitů, které se obvykle pojí s pádem na hladké, nakloněné ploše. Žádné klouzání, jen akcelerace směrem dolů.

Když překonal první moment panické hrůzy, úzkosti a závratě, roztřásl se Colbie po celém těle. Musel zavřít oči a zatnout pěsti, aby se uklidnil.

Pak oči i pěsti rozevřel a ohlédl se. Deverel padal asi pět stop za ním.

Měřil si poručíka nasupeným, pronikavým pohledem.

"Já tě varoval!" vyštěkl vztekle. Colbie už měl na jazyku stejně hlasitou odpověď, když vtom Deverel znechuceně mávl rukou. "Já vím. Já vím. Je to i moje chyba." Zhluboka se nadechl a potom přitáhl bradu ke kolenům.

Colbie udělal totéž. Zuřivě se snažil pád zabrzdit. Tiskl ruce i nohy k povrchu zrcadla, ale jeho snaha neměla na směr a rychlost pádu sebemenší vliv. Ani obrátit se nemohl jinak než pomocí prudkého pohybu paží. O plochu zrcadla se opřít nedalo.

Colbie měl pocit, jako by se jí vůbec nedotýkal, jako by ujížděl po nějakém odporném slizu, který nevyzařuje ani teplo, ani chlad, nepřilne k tělu, nijak neovlivní žádný pohyb a jen provází svého pasažéra na předem určené cestě dolů...

Bezradně zavřel oči. Myšlenky mu balancovaly na pokraji šílenství. Zkoušel analyzovat své pocity. Padal. Padal a gravitace téhle planety jeho pád zrychlovala. Rozum namítal, že prostě klouže po zakřivené ploše reflektoru, a ta plocha že je z materiálu, který ani v nejmenším nebrání účinkům gravitace. Ale to by znamenalo -

Že tu nepůsobí tření!

Ta slova mu explodovala v mozku - a stejně překotně se vydrala z úst.

"Nepůsobí tu tření!"

Deverel na něj vytřeštil oči. Vzápětí se divoce pustil do testování povrchu. Pokoušel se brzdit. Marně. Necítil nic. Nic, co by zadržovalo pohyb jeho ruky. Bylo to stejné, jako kdyby jel po absolutně hladkém ledě.

"Sakra, je to tak," řekl s bezmocným výrazem ve tváři. "Musí to tak být.

Sakra - žádný tření." Pak zařval: "To nejde!!" Rty se mu křečovitě roztřáslly. "Bez tření to nejde. To je nesmysl. Něco takového se nedá udělat!"

Colbie zakroutil hlavou jako otec, který mluví s dítětem. "Ne, Deverele."

Uvědomil si, že má klidný hlas, naléhavý, ale chápavý. "Prostě to jde.

Polož na to ruku a zatlač. Brzdí ji něco? Ne." Zakroutil hořce hlavou. "Já nevím, jak to dokázali, ale tření tu nepůsobí."

Jejich pád do hlubin světelného moře pokračoval a jim nezbývalo než tomu všemu ohromeně přihlížet.

Pirátova hlava se vztekle otřásla. "Jsme jako blázni. Přece -není tu tření - koukej - ale - to - to je hrozný."

"Já vím."

Colbie se po zmatené sérii neobratných, takřka opileckých pohybů vmanévroval do sedu na zkřížených nohou. Oči soustředěně upíral směrem dolů. Směrem? Proč tady vlastně určovat směr? Obzor neexistoval. Byly jen hvězdy a jejich absolutní odraz v reflektoru - tak dokonalý, že se nedalo určit, kde začíná jedno a končí druhé.

"Musíme vzít rozum do hrsti," řekl rázně. "Musíme to promyslet. A zvyknout si."

"Jo." Deverel udělal první smysly vnímanou věc od chvíle, kdy spadli z hrany reflektoru. Ohlédl se. I když padali skoro dvě minuty a rychlost pádu rovnoměrně stoupala, pořád byl vzadu vidět horizont. Vlastně zbytek horizontu. Vznešený, majestátný horský štít, který se nejasně rýsoval nad hranou zrcadla. Vynikající orientační bod. Jediný, ale spolehlivý.

"Tak dobře, Colbie," řekl. "Koukej, probereme si to celý od začátku." Jeho hlas měl ve sluchátkách zvláštní, kovový nádech. "Než jsem tady přistál, nasbíral jsem - a ty nejspíš taky - o tom zrcadle pár informací. A myslím si asi tohle:

Už je to, řek bych, tak milión let, co nějaká rasa lidí nebo čeho žila na planetě, která si kroužila kolem slunce jako ty naše. A my teď přistáli na jejím satelitu. Je jasný, že ta civilizace, že to byli inženýři jak víno.

Určitě si pro sebe upravili svou planetu a další planety ve švy soustavy, proč ne, ale jistě víme, že si upravili tenhle satelit. Vydlabali na něm -jak, to se mě neptej - zatraceně velkou jámu, tvarovanou, aby odpovídala vrcholu konkávního zrcadla. Poloměr křivosti je, odhadem, asi 1600 mil.

Pak - hele, řekni, kdybys myslel, že se pletu - pak zalili tu vydlabanou plochu něčím, nějakou hmotou, která po ztvrdnutí vytvořila absolutně hladkej povrch. Nebo to bylo jinak, co? Já myslím, že to je absolutní reflektor, ne? Protože já jsem nenaměřil vůbec žádný pohlcený světlo."

Colbie souhlasně přikývl. "Hned mě mohlo napadnout, že tu vyloučili tření.

Jinak by ten reflektor nefungoval tak, jak funguje." Zarazil se. "Ale ne!" vyhrkl. "Tření tu působit musí! Taková hmota neexistuje! Když víme o světle, že se nikdy od ničeho neodráží beze zbytku, tak musí totéž platit o tření. Ten reflektor

zkrátka pohlcuje neměřitelnou část světla, rozumíš, a jeho povrch působí neměřitelnou třecí silou."

"Rozumím." Deverel si upřímně oddechl. "Ty nápady s tím absolutně hladkým povrchem, ty mi stejně připadaly nějak mimo. Na všech plochách přece působí tření. To je daný struktu-<sup>^</sup>rou hmoty, ne? &#8539;nejmenším ti zbyde vzájemný působení molekul, když nic dalšího.

Ale proč ten reflektor stavěli, to mi řekni. Já vidím jedinej důvod - energii. Motor, co generuje obrovský množství energie -a ta se přenáší zrcadlem

ze satelitu dolů k planetě. A nebo to byla zbraň. Další zrcadlo, asi rovný, bylo na oběžné dráze a odráželo paprsky proti nepřátelským lodím. Stačilo zaměřit - prsk - a hotovo. A možná uměli navigovat celý satelit-

Jenže pak se něco stalo. Třeba jim uletěl. Nebo šla k čertu jejich planeta. Nebo hvězda. Tím - ať to bylo, co bylo - se ten satelit odpálil do prostoru. A hnál se vesmírem, dokud ho nepřitáhlo naše Slunce. Jo.

Lepší vysvětlení neznám. Leda, že by to byl nějakej nedokončený experiment."

"S kouzelným zrcadlem," dodal Colbie tiše. Nikdo z nich ale nevěděl, jaké magické vlastnosti by se zrcadlu daly přisoudit.

Několik vteřin mlčeli. "Koukej," ozval se do ticha Deverel, "když nemůžeme nic dělat - aspoň se najíme, co ty na to?"

"Proč ne?"

Jedli poněkud zvláštním způsobem, odvozeným od účelu a podoby skafandru.

Pomocí tlačítek zvenčí ovládali mechanismus táhel, pák a trubic, které dodávaly k ústům vodu a výživné pilulky - fádní granule bez chuti a vůně.

"Tak." Deverel si olízl jazykem rty, jako kdyby měl za sebou skutečné jídlo. "To je situace. Žádná pohádka. To jídlo je dobrý akorát pro nebožtíky, co? Kam teď?"

"Ke dnu."

"Chá! Vůbec ne! Na dně už jsme. Všimni si, jak se narovnává úhel. Brzy bude 180 stupňů. Počkej." Podíval se na chronometr. "Spadli jsme o tři sta mil níž za osm nebo devět minut." Colbie začal protestovat, ale Deverel jeho námitky ignoroval. "Je to, jak říkají. Spadli jsme o tři sta mil níž.

Taková je hloubka zrcadla. Nezapomeň, že tu nepůsobí tření. Ta zakřivená plocha je pro nás jenom něco jako vodítko. Takže mířme na druhou stranu ke hraně. Chápeš?"

"Jo! Bože! Jo!" vykřikl Colbie. Pak se zachmuřil. "Jenže my se na tu hranu přece nemůžeme dostat. Ta zatraceně malá třecí síla, ta nás zastaví možná i padesát stop před hranou. Kdyby tu nepůsobilo tření, nebylo by co řešit.

Prostě bysme doklouzali na protější hranu."

"Jo. A přelezli přes ní pryč. Protože hybnost, kterou nám teď uděluje gravitace, by cestou nahoru zase zmizela."

Během rozhovoru minuli dno. Bezpochyby. Úhel začínal stoupat.

"Nepůjde to," řekl Colbie sklíčeně. "To tření - zabrzdí nás."

Deverel mu melancholickým, přemýšlivým hlasem dánského prince odpověděl:

"Jo, zabrzdí. Ta trocha tření. Zemřít - spát -Spát! Snad i snít? A, v tom je právě háček! To, jaké sny by se nám mohly zdát v tom spánku smrti, až těla zbudem, to, to nás zaráží."

"Myslíš si, že to sem patří?" ušklíbl se Colbie.

"Hrál jsem Hamleta. Jednou. Už je to dávno, ale byl jsem fakt dobřej. Znáš tu scénu ve druhém aktu, když-"

"Tak dost! Dej s tím pokoj - nechci to slyšet. Pokračujeme. Zkrátka tu působí neměřitelná třecí síla. Neprojeví se, když brzdiš nebo měníš směr - ale na velkou vzdálenost je znát - právě tak, aby nás udržela pod hranou."

"Šach, šach a šach," přikývl pirát. Ukazováčkem pravé ruky se postupně dotýkal prstů na levé.

"Vypadá to beznadějně."

"Možná," řekl Deverel. "Připočti k tomu další fakta. Jedeme dolů se zrychlením dvanáct stop za sekundu na druhou. Maximální rychlost jsme měli u dna, v hloubce tří set mil. Nevím přesně, jaká byla. Dá se spočítat podle jednoho vzorce. Teď, cestou nahoru, nám z naší rychlosti gravitace ukrojí každou sekundu dvanáct stop. Všimni si, že říkám nahoru a dolů. Naše úhlová rychlost je o něčem jiným - a je, samosebou, větší."

Když si všiml poručíkova netrpělivého pohledu, tak dodal: "Fakt nevím, jak z toho. Ať přijdeš, kam přijdeš, obvykle se můžeš vrátit stejnou cestou zpátky. Ale tady se nám zabouchly dveře. Co naděláš..."

Colbiesi poposedl na zkřížených nohou. Zamžoural směrem vzhůru. "Ještě pořád stoupáme. Debilní světlo. Za chvíli z něj oslepnu."

"Zavři oči," poradil mu Deverel věcně. "Sakra," utrousil s podivnou směsicí přátelského a cynického tónu v hlase. "Koukej, nemusíš mi věřit, Colbie, ale mně se ta honička líbila. Jo. Bylo to fajn. Co já si užil v kanálech tam na Marsu - hele, už jsem ti vyprávěl, jak císařovně nešly stáhnout z prstů prsteny? Člověče, na to padla taková spousta vody a mýdla, že chudák císařovna byla zděšená, jak plýtvám vodou. Ale řeknu ti - kdybyste po mně nešli, nebylo by to ono. A ty ses, doufám, taky nenudil, co?" řekl jakoby na svou obhajobu.

"Ne," připustil Colbie. "Ale já to viděl jinak. Znám i horší chlápky, než jsi ty. Vážně. Kdybys projevil snahu začlenit se a přizpůsobit -já vím - nejsi sám, kdo tak žije. Ale mám zatknout tebe, a to je pro mě-"

"Zapomínáš, v jaký jsme kaši."

"Nezapomínám. Jen obdivuju tvou sebedůvěru a-"

"Fakt?" pousmál se pirát. "A tvá sebedůvěra?"

"Na nule."

"Moje taky - to je fór, co? I když..." Deverel si přeměřil Colbieho pátravým pohledem, "...i když mě, myslím, napadlo, jak se dostat ven."

"Myslíš?" Colbie zpozorněl.

"Tu informaci prodám za-"

"Za další náskok," doplnil ho Colbie kysele.

"No - tak to neber. Když mám něco na prodej, chci to prodat, ne?"

Colbie se mu zadíval do očí. Pak lhostejně pokrčil rameny a odvrátil se. Hranu zatím neviděl.

"Náš úhel je pořád větší," nedal se odbýt Deverel. "Hrana už není daleko. Ještě pár minut."

"Nevyjde to," řekl Colbie. "A nevím, co nám tady pak pomůže."

Za pár minut se před nimi na černém pozadí horského hřebenu, vzdáleného deset až dvacet mil, začala rýsovat hrana. V tu chvíli dostoupila úzkost vrcholu.

Hrana se blížila tak pomalým tempem - a rychlost klesala tak prudce k nulovému bodu! Nervy se napínaly, pěsti svíraly, oči se vpíjely do světlé mlhy. Nebyl to racionální propočet, byla to intuice, která jim říkala, že se nedostanou na hranu, že rychlost je příliš malá.

Bohužel. Pomalu - ve srovnání s předchozí obrovskou rychlostí - stoupali ke hraně. Ta už byla blízko, zoufale blízko, a zároveň tak neskutečně daleko... Jediný okamžik stačil, aby se stoupání proměnilo v pád. Stoupání od pádu nedělilo nic - a pokud ano, smysly ten přelomový úsek nepostřehly.

Začínal nový pád.

Hlasem, který byl nabitý zlostí a zklamáním, Colbie řekl: "Deset stop. Víc to nebylo. Sakra. Debilní zrcadlo. Příště to bude dvacet."

"Jo, tak nějak," souhlasil Deverel. Odečítal z chronometru přesnou délku trvání jejich pádu. Pečlivě si ten údaj vryl do paměti. Ne proto, že by tušil k čemu - ale něco takového je vždycky lepší vědět. "Uvidíme," zabručel si pro sebe a opakoval po Colbiem: "Debilní zrcadlo. Jestli to bude příště-"

Nedomluvil. Hlavou mu bleskl nápad. Zajímavý. Okouzlující. Překvapivý.

Nápad, ze kterého se tajil dech a zatínaly zuby. "Ale jo!" vyhrkl šeptem a jako v mrákotách se zhroutil na záda. Složil si ruce za hlavou. Díval se na hvězdy.

Gravitace ho šílenou, bez ustání se zvyšující rychlostí hnala dolů. Pod ním ubíhala strmá, absolutně hladká plocha reflektoru.

A nad ním svítily hvězdy. Chladné, vzdálené, bezcitné, krásné. Deverel si je zamyšleně prohlížel. Přitahovaly ho. A neměnily svou polohu. Byly pořád stejné, i když on, člověk, svištěl nahoru a dolů po křivém zrcadle.

Colbie už několik minut sledoval Deverela, pohodlně nataženého na zádech. Pirát měl svráštěné obočí. Zdálo se, že políš nevnímá střemhlavý let do hlubin zářivé číše. Dosáhli dna. Colbie, unavený marnou snahou vyčíst z pirátových očí jeho myšlenky, se pokusil vstát, ale po sérii krkolomných přemetů spadl na břicho, tváří v tvář svému vlastnímu odrazu.

Deverel se tím očividně bavil. Veškerá zamyšlenost byla tatam. "Potřebuješ větší podrážky, co? Pak by to nebyl problém. Radši sed. Čím niž je těžiště, tím líp. Kdybys vydržel stát, byl by to vrchol akrobacie."

Měl pravdu. Colbie se posadil, přisunul si k ústům trubici s vodou a napil se. Pak znovu upřel oči na Deverela. "Přemýšlels', vid? O čem?"



"O zrcadle," odpověděl Deverel nezvykle vážným hlasem. "Ale nechám si to pro sebe - chápeš?"

"Jak jinak," zavrčel Colbie temně.

Deverelovy lišácké oči mu připadaly ještě cyničtější než dřív. "Koukej," řekl pirát, "trochu jsem počítal. A něco mám. Něco zvláštního. Něco extra.

Jenže mi něco jiného zas chybí. A já bych to druhý něco vážně potřeboval.

A když to budu mít - a já to budu mít -dostanu tě ven. Nějaký protínávrhy?" podíval se úkosem na Colbieho.

"Kdybych to druhé něco měl já," odsekl Colbie, "nechal bych si ho pro sebe - chápeš? Mimochodem, přestal jsi hrát fér. Tajíš informace. Pokud vím, dals' mi slovo, že nezdrhneš."

"Jo. Dal. To je fakt. A nezdrhám. Nebo jo? Nezdrhnu ti, dokud sám neřekneš, abych zdrhnul. Platí?" Zvedl ukazovák směrem ke Colbiemu a dodal pevně: "Koukej, příště zas budem, co jsme byli. Pirát a polda. Sám sis o to řek. Ale teď tady jsme zatím partáci. Zatím, Colbie. Měj rozum - a dostanu tě ven."

Colbie cítil, jak se mu do tváře valí krev. Byl to výsměch. Urážka všeho, na čem si zakládal. Ponižení pro jeho inteligenci a profesionální čest.

Hlas mu vybuchl nekontrolovatelným vztekem. "Ne! Poslouchej!" křičel. "Má odpověď je ne! Ne! Jednou provždy! Kašlu na tebe! Klouzej se tady třeba celou věčnost, když čekáš, že ti tohle odkývám. Ubožáku! Dal jsi mi slovo-" Colbie se zajíkl. Bezmocně mávl rukou. Vzápětí pokračoval mnohem klidnějším hlasem: "Říkáš si, že nic nevymyslím, že na to nemám, abych se odtud dostal. Možná, že ne. Možná jsem pitomec. Ale povím ti jedno: uvidíš, kdo se bude smát naposled! Ne já tebe - ty budeš prosit mě! To si pamatuj."

Natáhl se na záda. Oči mu plály vztekem.

Deverel si ho nevěřícně prohlížel. "Fajn," odsekl. "Pche. Aspoň sis ulevil. Tečou ti nervy, co?"

Deverelovi se pod přilbou honila spousta myšlenek -a všechny byly svým způsobem zajímavé. A všechny se svým způsobem týkaly útěku. Pirát pochopil, že tecf má před sebou jiného Colbieho, Colbieho, s jakým nepočítal. Mnohem tvrdší ořech k rozlousknutí. "Tak ty se budeš smát naposled?" řekl po chvíli.

"Budu. Dneska, zítra, vždycky. Nezapomeň - ty jsi ten chytrák, co myslí," řekl pohrdavě Colbie. "Jen do toho. Ať tvá geniální šedá kůra ukáže, co umí."

Deverel se ušklíbl. "Jak chceš. Ale jsi blázen," řekl s pokrčením ramen.

Colbie neodpověděl.

"Fajn," pousmál se pirát. "Teď jsme si navzájem hnuli žlučí. A dvě nebo tři hodiny spolu nebudeme mluvit. Unudíme se k smrti. To není nejšťastnější způsob umírání. Ale stává se to, když lidi cvoknou. Kdybych byl malej kluk, nebo tvůj středně vzdálenej příbuznej, řek bych., no jo. Ale my jsme dva dospělí chlapi."

"Vážně?" Colbiemu po tváři přelétl úsměv.

"Vážně!" vybuchl Deverel. "Víš, kde teď jsme, Colbie? Zase stoupáme. A támhle je hrana!"

Opravdu. Hrana tam byla - ale ne ten úsek hrany, ze kterého spadli.

Deverel se rozhlížel a hledal horský štít, svůj orientační bod. A byl spokojený, že ho nevidí. I když dvakrát projeli napříč zrcadlem a teoreticky se měli vrátit do výchozího bodu, bylo by pro něj a pro jeho výpočty nanejvýš nepříjemným překvapením, kdyby se tam skutečně vrátili.

Druhý zlom je čekal o deset stop níž než první. Znovu padali dolů do hlubin zářivé číše.

Colbie mlčel. Nedokázal nemyslet na Deverelův návrh. Jak by se odtud mohli dostat? Myšlenky mu bezcílně bloudily hlavou. Nebyl schopný se na věc dívat objektivně. Postrádal tužku a papír. A klid. Znal zákony mechaniky dost dobře, aby ten problém vyřešil. Jenže pod tlakem, za situace, kdy byl on sám součástí hlavolamu, se cítil bezmocný.

Jedinou jistotou pro něj byla v tu chvíli nehybná hvězdná obloha.

Minuli dno. Stoupali opět vzhůru monotónním, rovnoměrně ochabujícím tempem, které policistu dohánělo k šílenství.

Deverel se bavil po svém. Bez přestávky mluvil, smál se, sypal z rukávu jeden vtip za druhým. Zdál se být ve skvělé pohodě. Všude se cítil jako doma. Absolutně všude. To byla jedna z jeho nesporných předností.

Nakonec řekl: "Tak co, poručíku? Děláš pokroky?"

Colbie setřásl komplikované, nikam nevedoucí myšlenky. "Vůbec ne," přiznal trpce. I hvězdy a jejich paprsky, odrážené zrcadlem do prostoru, ho začínaly rozčilovat.

"To máš smůlu." Deverel to řekl téměř lítostivým hlasem. "A já s tebou," dodal, "když neobrátil nevýhodu ve výhodu. Chápeš? Hledám poslední článek. Spojovací článek řetězu. Koukej, už není moc času. Tak hodinka. Necelá. Pak přijde kritická chvíle," řekl s očima upřenýma na Colbieho.

"Kašlu na tvou kritickou chvíli," odsekl Colbie mrazivě.

"Ta kritická chvíle nebude jenom jedna," pokračoval Deverel. "Kritická chvíle, tak říkám nejvhodnějším okamžikům pro vypadnutí ven. Ale pořád nevím, jak vypadnout. Jo. Nevím to, sakra. Povídal jsi, ať má šedá kůra ukáže, co umí. Snad by tvou šedou kůru nebylo, kdyby mně pomohla, ne?"

Colbie souhlasil. Koneckonců, ujišťoval sám sebe, všechno závisí na Deverelovi. Žádné řešení nepadá v úvahu, dokud Deverel neustoupí.

Mluvili o barvě zrcadla. Má nějakou? Ne, ovšemže ne. Když neabsorbuje světlo, nevyzařuje ani barvu. Pak došlo na otázku, jestli soustava, složená ze dvou těles, může měnit směr pohybu. Ne. Bohužel. Jsou uzavřeným systémem a ten jako takový má jedno těžiště, které navěky bude držet daný kurs. Změna směru by byla možná jen zásahem zvenčí. Škubání, kroucení, svíjení - každá akce, zaměřená určitým směrem, vyvolá reakci ve směru opačném. A hmota zrcadla? Je - z hlediska lidských smyslů - horká nebo studená? Ani jedno, ani druhé. Neabsorbuje teplo a nemůže ho vyzařovat. To první by budilo dojem chladu, to druhé dojem tepla -

Zajímavá otázka. Nevyčerpatelný zdroj diskusí. Ale ne pro Deverela. Toho zajímalo jediné - útěk z pastí v hlubinách obřího dutého zrcadla.

Dosáhli třetího zlomu a začali znovu padat. Mířili ke dnu a pak zas dál světelným mořem nahoru ke hraně. A pak zas dolů. Už popáté.

"Jo. Teď to přijde," řekl Deverel. "Teď. První kritická chvíle. Tak tu jsme propásli."

Při šestém zlomu se Deverel zklamaně zadíval na strmý horský štít, který si vryl do paměti jako místo, kam se musí vrátit.

"Já vím, kdy máme vypadnout," řekl Colbiemu naléhavě, "ale nevím jak! Vždycky jsme trochu dál od hrany. O deset stop. Teď to bylo šedesát. Jak chceš překonat těch šedesát stop?"

"Já?" zeptal se Colbie nenuceně.

Deverel si ho přeměřil užaslým pohledem. V duchu se ptal, jestli je Colbie vážně tak debilní idiot, že mu nezáleží na životě. Ale kromě pohrdání cítil vůči policistovi také respekt. Mnohem větší, než si byl zatím ochoten přiznat. Usmál se. "Pořád zatvrze-lej, co?"

Colbie přikývl.

"Ty dobře víš, že já ti neuhnu," vydechl Deverel ostře. "Byl bych zatracenej blázen, kdybych se dal táhnout na Zemi, zpátky za katr. Hele, proti mně už stáli větší machři než ty, Colbie. A museli to zabalit.

Koukej, chováme se jako blázni. Ne? &#8540;dybich pořád nemyslel na to prašivý vězení, už by mě dávno něco napadlo!"

Colbie odpověděl, že lituje, ale duševní traumata kriminálníků že nejsou jeho problém. Deverel zaskřípal zuby. Colbieho se při pohledu na tvrdé rysy pirátovy tváře zmocnilo nepříjemné tušení, že tohle nemůže dobře skončit.

Pravidelné zrychlování a zpomalování tempa ho ubíjelo svou jednotvárností.

Nekonečně dlouhé minuty závratného klesání se vytrvale střídaly s nekonečně dlouhými minutami závratného stoupání. Všudypřítomná zdrcující světelná mlha mu oslepovala oči, rozpalovala mozek, znehybňovala svaly a drásala nervy. Oba dva - on i Deverel - byli stále podrážděnější.

Monotónnost je deptala tím víc, čím menší byla naděje, že z téhle situace najdou východisko.

Deverel se cítil přitlačený ke zdi a jeho hlas byl každým slovem podobnější hlasu vzteklého psa. "Nějak to, sakra, jít musí," vrčel, když po desátém zlomu začali padat ke dnu zrcadla. "Já na to kápnu. Brzy. Teď jsme zůstali pod hranou sto stop. Zatraceně, Colbie, ty bys mi moh pomoci.

Máš na to buňky, já vím, že máš. Ale nechceš. Váliš se tady a necháváš mě, abych si lámal hlavu. Tak něco vymysli, nebo jinak-"

"Já to zkoušel, Deverele," odpověděl Colbie hořce. "A nebylo to k ničemu.

Co vlastně víme? Čím vším nás to zrcadlo ještě může překvapit?" Odmlčel se a potřásl hlavou. "Možná, že pro les nevidím stromy. Možná..." Měl vztek sám na sebe, že nedokáže nic vymyslet, měl vztek na Deverela, že se s takovou okázalou úporností pokouší dobrat nějakého řešení. Najít si ten svůj spojovací článek řetězu. "Proč mi neřekneš, co víš?" zeptal se. "Snad bych ti pak poradil."

"Nezájem!" odsekl vztekle Deverel. "Co vím, to je můj trumf pro tuhle hru. To ti nemusím povídat, Colbie. Chápej, že bych z toho nic neměl."

"Tak jako tak z toho nebudeš nic mít - když nesplníš slovo," ušklíbl se Colbie.

"To se vsaď!" vyštěkl Deverel. Provrtal Colbieho rozzuřeným pohledem.

"Chceš si hrát na hrdinu, co?" Pokrčil nasupeně rameny. "Ale ty změníš názor. Jasně. Ty nejseš ten typ."

I Colbie pokrčil rameny. Pak si přesedl na zkřížených nohou. Nakonec dostal jiný nápad a pohodlně se natáhl na záda. Vleže rozkýval ruce jedním směrem a nohy druhým. Začal se otáčet kolem své osy. Někde jinde by něco takového působilo dětinsky, ale tady to byl jeden z mála možných způsobů odreagování.

Zpočátku se tím bezúčelným otáčením, které nebrzdila žádná třetí síla, chtěl opravdu jen zabavit - ale výsledek byl právě opačný. Colbie, aniž se přestal otáčet, prudce vylétl do sedu a vytřeštil oči na Deverela. Obličej mu zářil vítězoslavným úsměvem, který se před pirátem střídavě ukrýval a objevoval podle toho, jak se mezi nimi odvíjelo jejich zabezpečovací lano.

"Tvůj problém," řekl policista uvážlivě, "spočívá v tom, že nejsi schopný překonat těch sto stop, co jsme ztratili kvůli tření. Mám pravdu?"

Deverel se na něj tázavě podíval a pak přikývl.

Colbiemu proskočil po rtech široký úsměv. "Teď to nechci rozebírat. Už jsem říkal, že záleží na tobě. Zkrátka vím, jak si s tou vzdáleností poradit. No - ne úplně - zbývá ještě pár detailů. A vyžaduje to spolupráci. Jenže já s tebou spolupracovat nebudu,

dokud ty nedostaneš rozum. Ale přemýšlej. To, co jsem právě dělal, to ti napoví. Ne?"

Deverel se v první chvíli tvářil nechápavě. Pak vyhrkl: "Mám to! Já věděl, že to půjde! Krásně!"

Mluvil překotným, rozčileným hlasem. "Jo. Je to tak. Je mi to jasné.

Všechno. Nic víc nepotřebuju! Teď stačí jenom čekat. Dvakrát nebo třikrát napříč zrcadlem... Ty," dodal rychle, "necháš mě jít? Co? Dostaneme se ven. Oba. A pak si každé půjde po svém, jo?" ptal se úzkostně.

Vzápětí, když uviděl nehybnou Colbieho tvář, vztekle zařval: "Nebuď blázen, Colbie! Ty tady chceš pojit nebo co? Víš, jak to vypadá, když někdo umře hladu? Víš to?! Vzpať se!" křičel jako v horečce.

"Já už se vzpamatoval. Před chvilkou," namítl věcně Colbie. "Jinak bych nenašel ten článek do řetězu."

Deverel se ušklíbl. "Takhle tu ztvrdneš i s celým řetězem." Rozesmál se.

"Ty tvoje zásady tě budou stát krk! Jo, mě taky. Ale já se smrti bát nemusím. Kašlu na ni. Tak jako tak skončím v pekle. Ale co ty?" chrľil ze sebe zlostně.

"Já věděl, do čeho jdu. Je to má práce. Věděl jsem, že ti na ničem nezáleží, Deverele," usmál se nevzrušeně Colbie.

Deverel se na něj díval s neskrývaným úžasem, s úžasem, který se rychle měnil v obdiv. Zatím nevěřil, že Colbie bere svoje hrozby vážně. Teď pochopil, že ano. A začal poručíka vidět jinýma očima.

Colbie ospale zívá. To byla poslední kapka. V tom okamžiku se Deverel přestal ovládat. Použil snad všechny nadávky, jaké kdy pod Sluncem zazněly, a přetavil je do pěnivé, nepopsatelné stoky nejsprostších slov, sesbíraných cestou od kosmodromu ke kosmodromu - a pak se odmlčel.

"Sakra. Němý šlím to tak," zamumlal. Mávl rukou. "Promiň. Bez legrace. Koukej," - pokusil se o úsměv - "přijde druhá kritická chvíle. Zhruba za minutu. Až po jedenáctém zlomu začneme padat dolů. Podle všeho se zastavíme sto deset stop od hrany. Cha!"

"Co jsou ty kritické chvíle?" zeptal se Colbie.

Deverelův úsměv se stal pobaveným a znechuceným zároveň. "No, pár jich bude. A čím víc jich propásneme, tím kritičtější budou ty, co nám ještě zůstanou. Chápeš? A nakonec přijde poslední kritická chvíle. A když ji propásneme..." Deverel potřásl hlavou. "Tak ztratíme šanci. Žádná další už nebude." Pak dodal apatickým hlasem: "Řeknu ti, až nás to potká."

Klouzali nahoru a klouzali dolů. Úhly se zvětšovaly a zmenšovaly. Hrana vystupovala ze záplavy světla, aby se do ní zase vzápětí ponořila.

Rovnoměrné zrychlení se střídalo s rovnoměrným zpomalením. A všude kolem vládlo světlo, světlo a nic než světlo.

Dva muži proti kouzelnému zrcadlu!

Sedmnáctkrát se přiblížili ke hraně - a pokaždé od ní byli o deset stop dál. Za sedmnáctým zlomem Deverel unaveně poznamenal: "Třetí kritická chvíle - sto sedmdesát stop pod hranou." Zvedl zarudlé, uslzené oči směrem ke Colbiernu, vyčerpanému a oslepenému nepřetržitou hrou paprsků odražených od zrcadla. "Co tomu říkáš?"

"Nic. Čekám," odpověděl Colbie malátně. "Čekám, až se naučíš držet slovo."

Deverel zlostně zasupěl. "To se nedočkáš. Colbie, za necelou hodinu přijde-"

"Čtvrtá kritická chvíle," přerušil ho Colbie kysele.

"Omyl. Poslední kritická chvíle." Deverel se snažil zjistit účinek svých slov, ale ničeho si nevšiml. "Bože můj! Ty máš ale tvrdou palici," zavrčel. Potom se několik vteřin mlčky díval na Colbieho - a pak se rozesmál. "To je hrůza, když mezek potká mezka. Nečekal jsem, že budeš tak tvrděj," řekl po pravdě. "Teď už věřím, že-" Odmlčel se.

"Že budu trvat na svém, i když doopravdy půjde o krk?" zeptal se Colbie s úsměvem. A přikývl.

Deverel se znechuceně svalil na záda.

Minuli osmnáctý, devatenáctý, dvacátý zlom. Deverel už zdaleka nebyl tím veselým, sebejistým obrem. "Půl hodiny," řekl nervózně. "Víc nemáme. Za půl hodiny jsme odepsaní. Sakra. Uvažuj rozumně, Colbie. Buď konec pro nás pro oba,

nebo svobodu pro mě a život pro tebe. Zmizíme odtud, jako kdy by smě tu nikdy nebyli. Uvažuj, Colbie. Život je krásnej."

Deverel poručíka sledoval upřeným, vytrvalým pohledem. Ale Colbie zůstal klidný. Nejevil sebemenší vůli k ústupkům. Pirát věděl, že už nemá smysl čekat dál na svou šanci. Teď už ne. Zbývá poslední eso, ukryté v rukávu pro nejhorší případ. Na něj teď musí všechno vsadit. A vyhrát - nebo prohrát.

Začal tedy - s vervou a talentem rozeného herce (v mládí přece hrál Hamleta) - nadsazovat svou nervozitu, zoufalství a zuřivost.

"Ještě dvacet pět minut, Colbie. Pořád máme čas." Colbie nereagoval.

Řítili se napříč zrcadlem po dvacáté druhé. "Ještě dvacet minut," vrčel ochraptělým hlasem Deverel. "Už brzy přijde hrana."

Hrana se blížila. Pomalu, neochotně. Čím dál tím pomaleji. Pak znovu zmizela v moři světla. Dvacátý třetí pád.

"Ještě patnáct minut, Colbie." Deverelův hlas připomínal chrčení motorové pily. Nervozita v něm už nebyla hraná, ale skutečná. Čas ubýval závratným tempem. Z vyschlých, ochraptělých úst se náhle vydralo jediné slovo:

"Colbie!"

Colbie zvedl oči. V tu chvíli konečně uviděl to, na co tak dlouho čekal.

"Měls\* pravdu, Colbie," řekl pirát sklesle. Rozhodil rukama. "Jsem na dně.

Jsem vyřízenej. Proboha!" vydechl. "S tebou nic nehne! To je hrůza! To nechápu. Koukej - myslí si o mně, že se bojím smrti, že nejsem ten, za koho jsem se vydával. Jo. Klidně si to myslí. Ale já se nebojím. Hele, bral bych to s klidem, kdybych neměl šanci. Jenže já ji mám! Je tady cesta ven. A tyji blokuješ. Ne, vlastně jsem šiji zablokoval já-"

"Ne, já-" opravil ho bezvýrazným hlasem Colbie.

"Já! Sakra! Zamotal jsem se do toho. A vzdávám to. Vyhráls'. Jo. Zkrátka jsi lepší. Hotovej šampion v paličatosti! Colbie, dostals' mě. Připadám si jako malej kluk. Nechápu tě - takhle si tu sedět a-" Zarazil se.

Policista ho sledoval stejně apatickým pohledem jako dosud. "K smíchu," zamumlal. "Já přece věděl, že to vzdáš. Od začátku jsem to věděl. Jsi moc impulzivní, máš rád život. Já nejsem hrdina. Jen úředník. Polda z MPJ."

Deverel nasupeně sevřel rty a začal zuby. Pak vybuchl: "Jo! Já to vzdal! To ti nestačí? Jestli chceš..." Podíval se Colbiemu vztekle do tváře.

"Ne. Nedělej to. Promiň," řekl Colbie pevně. "Chovali jsme se jako blázni - a ty jsi první dostal rozum. Nic víc v tom není," dodal, aniž by uhnul před pirátovým pohledem. Zamyšleně potřásl hlavou a zvedl oči vzhůru ke hvězdám.

"Tak co? Jdeme na to?" zeptal se. "Ať už jsme odtud venku. To světlo se mi vážně hnusí. Jdeme."

Deverel začal jednat.

"Navíjej se na to lano," řekl ochraptělým hlasem, plným energie a zároveň i úzkosti. "Blíž - honem! Fajn." Opřel se nohama o Colbieho a vzápětí se odrazil. Colbie se roztočil na opačnou stranu. Lano se odvíjelo až do maxima své délky. V

tom okamžiku začal Deverel stejným způsobem Colbieho přitahovat k sobě. Colbie rotoval zpět. Navíjel se na lano. Deverel ho znovu odrazil nohama. Colbie se roztočil a odvíjel, ale tentokrát jiným směrem. Střídavě se navíjel a odvíjel. Deverel s ním manévroval zhruba stejně jako dítě, které si hraje s hračkou, zvanou jo-jo.

Poměrně rychle se otáčeli kolem sebe po elipsovité dráze s měnící se osou.

"Chápeš?" oddechoval prudce Deverel. "My teď nastartovali kruhovej pohyb. Samosebou to ani v nejmenším neovlivní náš směr. Jsme uzavřenej systém.

Akce vyvolá reakci. Ty se otáčíš kolem mě a já kolem tebe. Přestaň rotovat - už to stačí." Colbie

máchl pažemi a během dvou otáček zakroužil kolem Deverela ve skutečném kruhu. Zároveň se ale oba řítili vzhůru po zakřivené ploše zrcadla tempem diktovaným retardující silou gravitace.

Deverel stěží popadal dech. "Teď - přitahuj se po laně. Dostaneme se blíž ke středu naší kružnice a budeme rychlejší - naše úhlová rychlost se zvýší. Teď."

Podařilo se. Nadlidským úsilím dokázali zvýšit svoji úhlovou rychlost do té míry, že odstředivá síla drtila jejich těžce namáhané plíce.

"Dost!" vyhrkl Deverel. "Už jsme dost rychlí. Když zrychlíme ještě víc, budeme na kaši. Takhle bysme mohli kroužit, až dokud by nás nezlomila ta zdejší nepatrná třetí síla - tedy v případě, že bysme to naše kroužení nevyužili k útěku. A my ho využijeme! O tom nepochybuj! Hrana by měla přijít - za dvě minuty a sedmákrát sekund, přesně. Spočítal jsem to na chlup."

"Tady je!" křikl po chvíli. "Hrana! Koukej - přísahám, že nevím, kdo z nás půjde přes ní." Horečnatě upíral oči ke hraně pokaždé, když ji měl v zorném poli. Rýsovala se na temném pozadí horského masívu. Sekunda za sekundou odpadávala do minulosti. Colbie cítil, jak mu buší srdce. Často si později vzpomínal právě na zoufalé napětí, které v něm vyvolala nezřetelná silueta hrany. Byla jako přízrak. Tajemná a krutá. "Myslím, že to budeš ty," ozval se znovu Deverelův hlas. "Jo! Musíš to být ty! Jo!"

Hele, jsme uzavřenej systém. A ten systém se teď roztrhne. Ty poletíš tam, já tam. Ale oba si udržíme kinetickou energii, kterou nám dává odstředivá síla."

Koutkem zarudlého, uslzeného oka se ještě jednou podíval na hranu. Přitáhl se po provaze o dvě stopy blíž k poručíkovi. Úhlová rychlost se zvýšila.

Colbie ho na to s křikem upozornil.

"Co můžu dělat?" odsekl Deverel. "Jinak by v bodě zlomu náš provaz nebyl rovnoběžnej s hranou." Zamrkal, aby se zbavil krůpějí potu kolem očí, a zkontroloval chronometr. Ještě sedm vteřin. Deverel se otrásl. Teď nesměl ztratit přehled. Musel regulovat úhlovou rychlost - bez měřících přístrojů, pouhým citem pro načasování pohybů určit rychlost a počet otáček, aby přesně v bode zlomu byli navzájem vyvážení na laně rovnoběžném s hranou zrcadla. Z pouzdra vytáhl ostře nabroušený nůž. Jedním okem pořád hlídal chronometr. Musel vědět s maximální přesností, kdy dosáhnou zlomového bodu své třiadvacáté cesty napříč zrcadlem.

Přes všechno, co se stalo, byl nejneuvěřitelnějším zázrakem právě fakt, že Deverelův plán fungoval. Provaz, na obou koncích zatížený lidským závažím, se při závratném otáčení dostal do polohy rovnoběžné s hranou zrcadla přesně v momentě, kdy oba dosáhli vrcholu stoupání. V tom prchavém, takřka neexistujícím okamžiku Deverel jedním trhnutím přeřízl lano, které je spojovalo. -^

Colbie nepostřehl žádnou změnu - jen prudké uvolnění tlaku. Celá operace proběhla bez chyby. Deverel se odpoutal v momentu, kdy kinetická energie uzavřeného systému byla nulová. Colbie vzápětí vyrazil směrem ke hraně rychlostí, jakou se grávé otščel.

Řítil se vzhůru po ploše zrcadla. Sám proti gravitaci. Každou sekundu ztrácel ze své rychlosti dvanáct stop. V duchu se ptal, jestli mu kinetická energie bude stačit proti tak děsivému zpomalení. Nezastaví ho gravitace někde pod hranou?

"Colbie," mumlal si pro sebe, "jako že se nemodlíš, teď to zkus..."

Možná ho zachránily modlitby, možná Deverelova bystrá hlava, která použila informace o tělesné hmotnosti, o tíhovém zrychlení na téhle planetě, o délce lana a času jedné otáčky pro výpočet kinetické energie každého z nich - a odvodila si, že Colbie překoná hranu s dostatečnou rezervou.

Byl mimo zrcadlo. A letěl dál - do prostoru. Jeho kinetická energie se vyčerpala padesát stop nad povrchem planety. Colbie-mu se srdce zastavilo hrůzou. Skafandr byl pevný, ale při takovém úderu... Neměl čas o tom přemýšlet. Padal dolů. Náraz. Tvrdý. Prudký.

Blesklo mu hlavou, že se tříští na kusy. Pak ztratil vědomí.

Když se probíral, ucítil ostrou, palčivou bolest pod kolenem pravé nohy.

Zlomená, pomyslel si trpce. S tváří zkřivenou bolestí se pokusil nohu zvednout. Nešlo to.

Vzpomněl si na Deverela. Proboha! Vždyť on je pořád ještě v zrcadle!

"Deverele!" vykřikl.

Ve sluchátkách zapraskal němotný hlas. "Jo! U mě dobrý! Všechno v pohodě!" Zarazil se. "Co je? Zkoušel jsem navázat spojem a-"

"Noha. Zlomená, myslím."

"Bolí?"

"Dost." Colbie začal zuby.

"Toho jsem se bál," odpověděl pirát s nepředstíraným soucitem. "Je mi líto, žeš to byl ty - zrovna tak bych to odnes já, kdy by smě točili doprava. To zkrátka bylo riziko."

"Jak se dostaneš ven?" zeptal se Colbie. "Co když si taky zlomíš nohu?" dodal vydešeně.

"Cha! Dostanu se ven a lámat si nic nebudu. Musím ještě jednou přes to zrcadlo, chápeš, a ztratím deset stop. Jak daleko jsi letěl?" řekl jedním dechem. Colbie popsal svůj let za hranu. "Fajn! To není špatný na hrubě odhad, počítanej z hlavy."



"To není. Udělals' dobrou práci," odpověděl mu Colbie uznale. "Máš pravdu. Ty se dostaneš za hranu taky. Gravitační a odstředivá síla se ti budou sčítat."

"Poslouchej, Colbie, možná to nevíš, ale jsi na špatném konci zrcadla."

To Colbie nevěděl. Takže křižníky jsou na protější straně?

"Ne. Na protější ne. Jsou jednu šestinu hrany od tebe."

"A kam tedy míříš ty?"

"K lodím."

Colbie zalapal po dechu. "Zbláznil ses? Budeš půl hrany ode mě!"

"Ale ne, nebudu," řekl pirát jízlivě. "Přistanu tam, kde mám. Šestinu hrany od tebe, a to ve směru otáčení planety. Koukej, přestaň se tvářit jako ryba na suchu - a já ti povím nejlepší fór toho ztřeštěného podniku."

Myslíš si, že jsme klouzali po přímce napříč zrcadlem?"

"No jistě!"

"Vůbec ne! Teď přijde ta bomba." Odmlčel se a pak řekl: "My jsme byli závaží kyvadla!"

"Co??" vykřikl Colbie nevěřičně. "Proboha, Deverele, ty jsi blázen! Absolutní blázen! Kyvadlo! Na čem jsme viseli? Na niti? Na kabelu? Bože!"

"Ty to nechápeš?" Pirátův hlas byl ironicky soustrastný. "To my jsme byli to kyvadlo. A nemuseli jsme na ničem viset. To právě bylo nejlepší. Nit, kabel - tím by se všechno zkazilo. My jsme kmitali jako ideální kyvadlo, co zatím existovalo jen v teorii! Koukej - žádný tření, vakuum. A gravitace. Ta nás houpala nahoru a dolů a nahoru a dolů a nahoru a dolů. A žádná síla nám nebránila v cestě po perfektní křivce, po jaký se pohybuje kyvadlo!"

A co ještě platí pro kyvadlo? Přece to, že doba kyvu je pořád stejná!

Myslíš si, že bych jinak věděl tak přesně, do puntíku přesně, kdy přijde zlom? To se vsaď, že ne! A ještě něco - divím se, že sis toho nevšiml. Na zemském pólu se rovina kmitání kyvadla otočí každých dvacet čtyři hodin kolem svojí osy proti směru otáčení Země. Tak se to aspoň jeví. Ve skutečnosti se otáčí Země pod kyvadlem. A to se stalo nám. Nevšiml sis, že hvězdy vůbec neměnily polohu? Co? Byli jsme prostě kyvadlo. Rovina kmitání byla vzhledem k prostoru pevná. Ta bláznivá planeta se točila pod námi, protože tu nebylo tření, aby řeklo 'dosť. Jo. Tohle jsem si musel narýsovat v hlavě. A jestli myslíš, že to šlo samo...

Dvakrát nebo třikrát jsem si změřil dobu kyvu, když mě napadlo to s tím kyvadlem. Každá cesta od zlomu ke zlomu trvala sedmnáct minut, čtyřicet pět sekund a čtyři desetiny. Věděl jsem, že rotační perioda téhle planety je padesát dva minut, dvacet pět sekund a něco. Nezdá se ti, že to spolu nějak souvisí?"

"Už to chápu," odpověděl Colbie. Potil se. Necítil nohu od kyčle dolů.

"Jeden kyv zabíral asi třetinu jedné otáčky."

"Přesně tak! Budeme radši mluvit dál, ať zapomeneš na svou nohu, Colbie."

Je jasný, že vrchol zrcadla je zároveň pólem planety. Čili - sečteno a podtrženo - byli jsme kyvadlo kmitající nad planetárním pólem. Závěs naší 'šňůry' byl nahoře v prostoru, ve středu křivosti zrcadla. To znamená šestnáct set mil odtud!

Vždycky jsme projížděli vrcholem zrcadla, nikdy jsme ale nepokračovali přímo na protější stranu. Jeden kyv začal i skončil na stejný polovině. Ve vztahu k prostoru byla naše rovina kmitání pořád stejná, ve vztahu k zrcadlu to byla křivka, která se šestkrát dotýkala hrany, vlastně obvodu.

Nejhorší bylo, že mě tlačil čas," dodal Deverel. "A já jsem potřeboval mít nějaký pravidlo, abych věděl, kdy přesně jaký kyv skončí a po kolika kyvech se dostaneme zpátky do výchozího bodu - tam, odkud jsme spadli."

Naštěstí jsem to pravidlo dal dohromady: Jeden kyv od hrany k hraně končí v bodě, který je na konci kyvu protilehlý vůči svému výchozímu bodu.

Chápeš? Jestli ne, tak si narýsuj obrázek kruhu, rozděleného do šesti šedesátistupňových výsečí - pak to pravidlo snad pochopíš." Colbie si ten obrázek později opravdu narýsoval. "Jinak řečeno, museli jsme se šestkrát zhoupnout od hrany k hraně, než jsme byli zpátky v našem výchozím bodě."

Tomu jsem říkal kritická chvíle. Kdybysme totiž vyletěli na nesprávném místě, Colbie, neměli by směr při těch vzdálenostech šanci přežít cestu k našim lodím, i kdybychom věděli, kde je hledat. A ještě tady byla možnost, že se jeden z nás dvou přerazí. Což se stalo - zkrátka jsi letěl dál, než budu muset já.

No a to je všechno. Tebe jsem katapultoval ven po třiadva-cátým zhoupnutí od hrany k hraně - a já vyletím na konci dvacátého čtvrtého. To bude poslední kritická chvíle. Tak velkou odstředivou sílu, aby překonala ještě dalších šedesát stop ztracených při šesti cestách napříč zrcadlem, tu bysme sotva dokázali vyvinout. Jo. Jak se má tvoje noha?" zeptal se.

"Hrozně," zasténal Colbie.

"Hlavu vzhůru!" štěkl Deverel ochraptělým hlasem. "Ještě sedm minut a jsem za hranou. Pak to napálím rovnou k lodi. Ale to víš, pár hodin musíš vydržet," dodal, snad aby Colbieho povzbudil.

"Já vím," řekl poručík nepříteli jistě.

Udržovali kontakt i během následujících hodin. Deverel se dostal za hranu a spadl na zem bez vážnějšího zranění. Hned vyrazil přes kamenitou, trhlinami zvrásněnou pláň ke křižníku. Spěchal, i když věděl, že musí být opatrný. Svou loď našel v pořádku - a okamžitě startoval. Za necelých patnáct minut se Colbiemi naskytl nejkrásnější pohled, o jakém v tu chvíli mohl snít. Po hvězdnaté obloze mrtvého Kyklopa k němu letěl štíhlý černý křižníkMPJ.

Loď přistála. Vystoupil z ní Deverel. Odnesl Colbieho v náručí na palubu, svlékl mu skafandr a začal ošetřovat zlomenou nohu. Byla to jednoduchá fraktura, žádné komplikace. Deverel připravil dlahy, pak prudkým trhnutím jednak srovnal zlomenou kost a jednak poslal Colbieho do bezvědomí.

Nakonec upevnil dlahy. Tím jeho svérázná operace skončila a pacient si směl odpočinout na lůžku.

Po šesti týdnech už se Colbie jakž takž belhal po lodi, opřený o provizorní berlu. Deverel zůstával pořád s ním.

"Jsi vážně skvělá sestřička," usmál se Colbie jednoho dne u jídla. "Díky."

"Nemáš za co," utrousil pirát. "Tys taky nebyl nejhorší sestřička. Něvy slídit mě tu, jsem dávno bradou vzhůru." Napil se kávy. "Už ti skoro nic není, co?" řekl váhavě. "Bude na čase vypadnout."

Colbie stejně váhavě a zamyšleně odpověděl: "Ano - asi ano."

Druhý den se Deverel posadil k řízení a zlehka stiskl první tlačítko. Loď vystartovala do nekonečné Kyklopovy noci, nad nejpodivnější a nejkouzelnější zrcadlo, jaké kdy existovalo. Colbie se díval dolů. Věděl, že na zrcadlo bude vždycky vzpomínat spíše s údivem než se strachem.

Věděl, že ta kolosální hračka nikdy nezmizí z jeho paměti. Zrcadlo mělo tolik zajímavých vlastností, že přímo svádělo k dalším cestám do hlubin.

Když přistáli u Colbieho lodi, pirát kousavě poznamenal: "Teď se asi přesuneme do tvé lodi, co?"

Colbie se mu vážně podíval do očí, pak vstal a nejistě se zapotácel v těsném prostoru kabiny. Pěsti se mu otevíraly a zavíraly, pak se znovu posadil a na tváři měl výraz vzteku.

Náhle divoce mávnul paží a na rtech se mu objevil lehký úsměv. Otočil se a zahleděl se na zločince svýma šedýma očima. "Nedokážu to!" vyštěkl.

Zarnnul si bradu. "Ne teď, po všem, co jsme spolu zkusili. Čert tě vem, Deverele. Mám téhle práce po krk. Zatraceně, na to tě mám moc rád. Jsi správný chlap. Mohl jsi utéct, kdykoliv se ti zachtělo během uplynulých šesti týdnů. Ne, nemůžu. Bylo by to nefér. Takže," dokončil Colbie hořce, "jsi volný." Přinutil se k úsměvu. "Napišu do hlášení, žeš mi zase upláchl."

"Dobře," řekl Deverel klidně.

"Počkám tady asi tak čtyřiaadvacet hodin. Máš nějaký konkrétní cíl?"

"Ne-e," odpověděl Deverel zamyšleně. "Řekl bych, že ještě nevím, kam si to namírím." Mám ti poslat pohled? Třeba mě budeš někdy potřebovat."

"Neobtěžuj se. Nikdy mi nedá moc práce znovu Si tě najít," řekl Colbie.

Pak si oblékl skafandr a po chvíli už stál v přetlakové komoře. Na několik okamžiků proti sobě oba muži stáli a vážnýma očima se mlčky pozdravili.

Pak se vnitřní dveře zavřely a vnější otevřely.

Deverel sledoval Colbieho, jak vstupuje do své lodi.

Pak se posadil do pilotního křesla. Zažehl trysky a jeho štíhlý knžník se vzrůstající rychlostí zmizel v bezedných prostorách kosmu.

přeložil Mirek Valina ilustroval Jan Štěpánek

A. E. van Vogt

Plechovka barvy

Přistávací trysky fungovaly bezvadně. Malá kosmická loď měkce dosedla na volnou louku v dlouhém, mělkém, jasně ozářeném zeleném údolí. Po několika minutách z ní vystoupil opatrně první Pozemšťan, který se kdy dostal na Venuši, a stanul v bujné trávě vedle své lodi podobající se obrovskému doutníku.

Kilgour se zhluboka nadechl. Vzduch byl jako víno. Měl poněkud vyšší obsah kyslíku, ale byl nasládlý, svěží a teplý. Připadalo mu to, jako by se dostal do ráje.

Vytáhl zápisník, aby si zapsal své poznatky, které určitě budou mít cenu zlata, až se vrátí zpět na Zem; a on peníze zatraceně potřeboval.

Když skončil a odložil zápisník, spatřil tu krychli. Ležela nedaleko v trávě v malé prohloubenině, jako kdyby spadla z nějaké malé výšky. Byla zhotovena z jakéhosi průsvitného materiálu, pravděpodobně z nějakého krystalu, a na jedné straně měla držadlo. Byla to krychle o hraně asi osmi palců, matně se leskla jako slonovina a ležela tam jen tak.

Kilgour přinesl z lodi přístroje reagující na energii a konci zkoušecího drátu přešel po obvodu krychle. Elektřina a elektronické vlastnosti - žádné. Radioaktivita - žádná. Rovněž nereagovala na různé kyseliny.

Neodvážil se však do ní zavést elektrický proud, ani ji vystavit působení elektromagnetického zařízení. Navlékl si gumové rukavice a dotkl se držadla. Nic se nestalo. Pak přešel rukavicí jemně po celém obvodu, a nakonec uchopil pevně držadlo. Stále se nic nedělo.

Po krátkém zaváhání ji zvedl. Byla lehká, nevážila víc než asi čtyři libry. Položil ji, ustoupil několik kroků a zamyšleně ji pozoroval. Cítil vzrůstající vzrušení, které se mu z mozku šířilo po celém těle.

Tu věc musel přece někdo vyrobit, a to znamená, že na Venuši je inteligentní život. Ve vesmíru strávil celý rok, během něhož o takové možnosti přemýšlel, snil a doufal v ni. Nyní má důkaz. Venuše je obydlena!

Kilgour se vrhl ke své lodi. Musí najít nějaké místo bez ohledu na to, že ho to bude stát další drahocenné palivo, kterého neměl nazbyt. Než vstoupil dovnitř, zahlédl koutkem oka onu záhadnou krychli a jeho euforie poněkud polevila.

Co s ní? Bylo by bláznovstvím ji tady nechat. Až odletí z tohoto údolí, možná, že je již nikdy nenajde. Měl by ji vzít s sebou? Na druhé straně je riskantní brát do lodi něco, o čem nic neví. Co když však je ta věc určena právě pro něho?

Tato myšlenka mu připadala fantastická a něco z jeho pochyb zmizelo. Udělá několik dalších testů, a pak se uvidí. Stáhl si rukavici a opatrně se dotkl držadla holým prstem.

V té chvíli mu proběhl mozkem jakýsi hlas: "Je v ní barva!"

Kilgour zděšeně uskočil. "Agh," polkl slinu.

Zmateně se rozhlédl. V zeleném údolí, rozkládajícím se do dálky, byl sám. Pohlédl znovu na krychli a opět se dotkl jejího držadla.

"Je ve mně barva!" Tentokrát nebylo žádných pochyb. Tato myšlenka mu zazněla v mozku jemně, ale zřetelně.

Kilgour se pomalu vztyčil. Stál bez hnutí a zíral na svůj nález. Chvíli trvalo, než se mu podařilo představit si technologickou úroveň rasy schopné vyrobit takový kontejner. Zdráhal se uvěřit této možnosti, ale jiné vysvětlení není. I když šlo zdánlivě o nepatrnou věc, pozemská věda neměla ani tušení, že by něco takového bylo možné. Nádobu s barvou, která řekla - co řekla. Nádobu schopná vysílat myšlenky, kterými sama sebe identifikuje!

Kilgour se zašklebil a v jeho podlouhlé, mladé tváři to vesele zacukalo.

Šedo zelené oči zasvítily, rty se rozevřely a odhalily řadu bílých zubů.

Vesele se zasmál: "Plechovka barvy! Tahle barva bude určitě mít víc složek než jenom zinkovou bělobu, lněný olej a barvicí kysličníky. Nebylo by špatné to později pořádně prozkoumat."

Pro tuto chvíli postačí, že ji vůbec má. Tato cesta se mu určitě vyplatí bez ohledu na to, zda na Venuši ještě něco objeví nebo ne. Bohatství

přinášejí obvykle jednoduché věci každodenní potřeby. Kilgour se rozhodl. Sehnul se, uchopil kontejner a zvedl jej.

V tu chvíli vystříkla z nádoby oslnivě jasná tekutina a polila mu hrud.

Rychle se rozšířila po celém těle, lpěla na něm jako lepidlo, přesto však byla tekutá jako voda. Nejprve byla bílá, pak se změnila na rudou, žlutou, modrou a fialovou a tyto barvy se smísily do spousty různých odstínů, takže jeho šaty hrály všemi duhovými barvami.

Kilgour byl zprvu spíše znechucený než postrašený. Rychle se začal svlékat. Když trhnutím rozepjal opasek a přetáhl přes hlavu tričko, kusy jeho oděvu jiskřily jako mnohobarevný oheň.

Cítil, jak mu tekutina stéká po nahém těle, přičemž si všiml zvláštní věci. Barva, která byla většinou na jeho košili, z ní dokonale stekla a zachytila se na kůži. Ani kapka nepadla na zem. Totéž platilo o šortkách, které mu ležely u nohou naprosto čisté.

Všechnu barvu měl nyní na holém těle. Protože pokryla větší plochu, její vrstva se podstatně ztenčila, zato však zářila jako oheň pozorovaný hranolem. Snažil se ji setřít košilí, ale nepouštěla. Stíral ji tedy rukama. Ulpívala mu mezi prsty a když se mu ji podařilo na jednom místě stáhnout dolů, na jiném vyběhla vzhůru. Tvořila jednotlý celek, který nebylo možné narušit. Jako živá, pestrá a nesmírně poddajná šála mačkaná do různých forem, měnila tvar, ale zůstávala vždy v jednom kuse. Po deseti minutách pokusů byl tam, kde na začátku.

"Barva," vzpomněl si Kilgour na radu v technické příručce, "se může odstranit terpentínem."

Terpentín byl ve skladišti. Přinesl odtud láhev, nalil si řádnou dávku do dlaně a zuřivě začal stírat barvu. Lépe řečeno, pokoušel se o to, ale bezvýsledně. Terpentín mu stékal z ruky na zem, protože barva nepřipustila, aby se jí dotkl.

Po několika vytrvalých pokusech to nakonec vzdal. Terpentin zřejmě není to pravé. Vstoupil do lodi a postupně zkusil benzín, vodu, víno, a dokonce i své vzácné pohonné palivo, ale barva na nic nereagovala. Šel tedy pod sprchu. Na místech, kde na jeho těle nebyla barva, cítil, jak mu chladná voda příjemně stéká po kůži. Tam, kde byla, necítil vůbec nic. Barva se smýt nedala.

Napustil vodu do vany a sedl si do ní. Barva se šplhala po krku, kolem brady, přes ústa a nos. Do otvorů však nevnikla. Kilgour hrůzou téměř přestal dýchat, když se blížila k jeho očím.

Barva ustoupila od jeho nosu, u úst poněkud zaváhala, a pak klesla ještě níže a usadila se na spodní části brady, kde zůstala pevně přichycena. Když již dosáhla hlavy, zřejmě nebyla ochotná vzdát se této výchozí pozice.

Kilgour přehodil pokrývku přes své oblíbené křeslo, sedl si a začal přemýšlet. Celá ta záležitost byla určitým způsobem směšná. Pokud vejde ve známost, do jaké překérní situace se dostal, budou si v celé sluneční soustavě z něho dělat legraci.

Kontejner venušanské barvy byl zřejmě nějakou náhodou, nebo také s určitým úmyslem, shozen sem na tuto pustou louku, a nyní tu stojí on, obarvený od hlavy až k patě. Rychlost, jakou se mu přelila přes ústa a nos, svědčila o tom, že by mohla člověka zabít, pokud by postupovala bezmyšlenkovitě. V několika minutách by se udusil a teď by ležel ve vaně mrtvý. Mrazení v zádech ho neopustilo, ani když si uvědomil, že by si mohl vsunout do úst trubičku a s její pomocí dýchat. Co však kdyby mu zakryla oči? Zachvěl se, když si představil, jak oslepený tápá po místnosti a hledá trubičku, aby mohl dýchat.

Kilgour byl od přírody optimista, ale trvalo dlouho, než se mu vrátila schopnost posuzovat situaci alespoň částečně jako ne zcela beznadějnou.

Seděl strnule a nutil se přemýšlet.

"Je to barva," řekl si, "která se samovolně dostává z kontejneru, nesehne a vlastně to není tekutina, protože jako tekutina neteče a také se nevsává do látky. Její pohyb odporuje všem zákonům gravitace, a jakoukoli tekutinu od sebe odpuzuje."

Kilgourova úvaha se u tohoto bodu zastavila. Così ho osvítilo.

"Je to jasné," řekl si. "Je vodotěsná, vzdoruje dešti, tekutinám - prostě barva všech barev!"

Pocítil náhlé vzrušení. Vstal a přecházel po místnosti. Po dvacet pět let, kdy rakety vzlétaly k Měsíci a pustému Marsu, byla Venuše touhou všech objevitelů. Jenže lety k ní byly zakázány, dokud nebude objevena metoda, jak zvítězit v boji s gravitací Slunce, neboť již dvě z nich postihl tento osud.

Nakonec bylo matematicky prokázáno, že tato katastrofa postihne každou loď vyjma případ, kdy Země, Venuše a Jupiter budou mezi sebou v určité konstelaci. Tato ideální pozice se vyskytne jednou za dvacet osm let.

Avšak šest měsíců předtím, než Kilgour vyrazil na svou riskantní cestu, jakýsi slavný astronom zjistil, že tato příznivá okolnost nemusí být pouze okamžitá, ale může trvat celý rok. Jeho článek vzbudil mezi kosmonauty doslova senzací. I když vláda svůj zákaz neodvolala, Kilgour se dozvěděl, že určitý vysoký činitel Patroly prohlásil soukromě, že pokud někdo vzlétne k Venuši, odvrátí svůj pohled na jinou stranu.

Četné expedice, které ostentativně prohlašovaly, že jejich cílem je Mars, se toho chopily a připravovaly se na let k Venuši. Jenže v té době byl již Kilgour na cestě.

Od Venuše se toho očekávalo mnoho, ale určitě ne tohle. Kilgour přestal přecházet po místnostích. Civilizace schopná vyrobit dokonalou barvu, a určitě nejen to, stojí za to, aby s ní byly navázány styky.

Zanechal přemýšlení a pohlédl na své tělo. Zděsil se. Barva, jejíž miliony mikroskopických plošek zářily měnícími se barvami, se začala šířit.

Nejprve pokrývala necelou čtvrtinu jeho těla, nyní to již byla dobrá třetina. Bude-li to tak dál postupovat, obalí ho od paty až k hlavě, včetně úst, nosu, uší a očí. Je nejvyšší čas, aby našel možnosti a prostředky, jak se jí zbavit.

Sedl si a psal:

"Dokonalá barva musí vzdorovat vodě a povětrnosti. Musí být krásná a lehce odstranitelná."

Zamračeně se zahleděl na poslední dvě napsaná slova. Udeřil tužkou o zem a zašel do koupelny, kde s hnuseným úšklebkem pohlédl na svou tvář v zrcadle.

"Vypadám skvěle," procedil mezi zuby. "Jako cikán na tancovačce!"

Skutečnost však byla daleko barvitější, neboť zářil nejméně devadesáti barevnými odstíny, které však navzájem nesplývaly, ale byly ostře ohraničené, takže i nejmenší z nich byl jasně viditelný. Zvláštní bylo, že to nepůsobilo nijak křiklavě. Barva byla sice jasná, ale nedráždila oči a byla pestrá, aniž by byla nevkusná. Kilgour se zprvu zamračil, pak chtěl nechtě musel obdivovat svou zářící nádheru.

Nakonec se odvrátil od zrcadla. "Kdybych jí mohl nabrat alespoň lžící," pomyslel si, "dal bych ji do zkumavky a pokusil se o analýzu."

Pokoušel se o to znovu a znovu. Barva sice stekla do lžice, ale když ji pozvedl, vrátila se zpět na jeho tělo. Zkusil ji přidržet na lžici nožem, ale pronikla pod střenkou nože a stekla zpět.

Kilgour si uvědomil, že nemá dost síly, aby přitiskl pevně nůž na okraj lžice. Zkusil to tedy jinak. Zašel do skladiště a přinesl zkušební nádobku s tlakovým víčkem. Byla příliš malá

a kulatá, takže do ní zachytil jen nepatrné množství barvy, a navíc mu trvalo asi minutu, než utáhl šrouby. Když pak nádobku odnesl, byla asi z jedné čtvrtiny naplněna barvou.

Vrátil se a prudce usedl do křesla. Měl zvláštní nepříjemný pocit nevolnosti. V hlavě mu hučelo a trvalo několik minut, než byl schopen promyslet další postup. Bylo by logické, aby se tímto způsobem zbavil veškeré barvy, kterou měl na těle. Bylo by to sice nesmírně zdouhavé, ale možná, že by to šlo. Nejdřív však...

Nalil barvu z nádoby do kalibrované zkumavky a zjistil, že jí není ani kávová lžička. To znamená, že by bylo třeba alespoň pět set těchto operací. Zkušebně odebral další dávku a měřil potřebný čas, přičemž zjistil, že k tomu potřeboval dvě minuty.

Tisíc minut - sedmnáct hodin! Kilgour se trpce zasmál a zašel do kuchyně. Po tuto dobu musel asi pětkrát jíst, a právě teď měl hlad.

Během jídla přemýšlel. Protože princip řešení problému byl jasný, bylo možno se soustředit na jeho různé varianty. Sedmnáct hodin byla příliš dlouhá doba. Když má k dispozici vzorek barvy, může ve své malé chemické laboratoři objevit tucet reakcí, které by ho možná během několika minut zbavily tohoto svinstva.

Byl však zklamán. Možná, že větší, lépe vybavená laboratoř, by docílila potřebných výsledků, ta jeho však byla příliš malá. Barva nereagovala na žádné činidlo, které měl k dispozici. Nerozpouštěla se, neslučovala se s ničím, nehořela, byla odolná vůči kyselinám a zásadám, prostě nereagovala na nic, ať již na ni působil katalyticky, nebo jinými metodami.

Barva byla ke všemu naprosto netečná.

"Je to pochopitelné," zamumlal zlostně. "Jak jsem jen na to mohl zapomenout? Ta barva je odolná - psáno s velkým "O" - proti jakémukoli podnebí a prostředí. Je to přímo ideál barvy!"

Nezbylo nic jiného, než se vrátit k původní zdoluhavé metodě. Postupně v ní nabyl takové zručnosti, že odstranění kávové lžičky barvy mu trvalo již jen tři čtvrtě minuty. Pracoval tak intenzivně, že již měl kbelík z poloviny naplněný barvou, než si všiml, že mu jí na těle vůbec neubývá.

Kilgour nevěřil svým očím. Třesoucíma se rukama odměřil množství barvy v kbelíku a s úžasem zjistil, že je jí zhruba tolik, kolik mu jí z kontejneru vystříklo na tělo - a na těle jí měl stále stejně.

Jakmile byla jednou použita, sama se obnovovala.

Toto zjištění Kilgour připsal k již zjištěným charakteristikám barvy.

Začínal se potit. Pot vyrážel v krupějích na nezbarvených částech jeho těla. Uchopil tužku a připsal: "Barva je studená a odolná proti teplu."

Za půl hodiny již nebyl schopen rozumně rozmýšlet. Barva pokrývala již přes polovinu jeho těla. Bylo mu stále větší horko - jednak z předchozí horečné práce, jednak v něm barva izolovala jeho vlastní tělesné teplo.

"Musím se odsud dostat," pomyslel si zoufale. "Musím najít město Venušanů, kde bych dostal nějakou protilátku!"

Už mu pranic nevadilo, že se stane předmětem posměchu. Skokem se vrhl do řídící kabiny a sahal po startovací páce, když ho cosi napadlo.

Kontejner! Přece vyslal myšlenku "Obsahuji barvu!" Jistě bude moci také sdělit direktivy pro její použití a případné odstranění.

"Jsem to ale pitomec," spílal si, když pro něj běžel.

Křišťálová nádoba ležela tam, kde ji zanechal. Zvedl ji a v mysli mu zaznělo: "Obsahuji čtvrt galonu barvy."



To znamenalo, že ji měl na sobě plné tři čtvrtě galonu. Bylo to důležité vědět a dát pozor, aby se na něj nevyhlila ještě zbývající čtvrtina této rozpínající se hrůzy a neobalila ho neprodyšnou vrstvou zářivé substance.

Nesmírně opatrně, aby kontejnerem nepohnul, ohmatal jeho povrch a téměř okamžitě se mu v mysli ozval návod:

"Ohranič místo, které má být natřeno, a pak začni nanášet barvu. Nátěr ihned uschne. Chceš-li jej odstranit, přilož na něj ztemňovač na dobu jednoho terardu. Ztemňovač se dostane v nejbližším železářství nebo drogerii."

Neznámé slovo "terard" zřejmě označovalo nějaké krátké časové období.

Kilgour se zlostně ušklíbl: "Není nad dobrou radu. Stačí, abych si tam zaběhl a mám po starosti!"

Přesto se mu poněkud ulevilo. Je na planetě s praktickou technologií, a ne na nějakém světě obydleném příšerami s deseti očima a osmi nohama, naplněných nenávistí k lidským výzkumníkům. Tvorové, kteří používají barvu, ho určitě při prvním setkání nezabijí. Jsou inteligentní, což předpokládá racionální chování a organizovanou, spořádanou společnost. Je však možné, že některé nehumanoidní rasy nemusí mít rády lidi, vždyť i lidé se mnohdy mezi sebou nesnesou.

Určité ulehčení, které pocítil, nezabránilo zvyšování teploty jeho těla pokrytého barvou. Nejvyšší čas, aby našel nějakého Venušana.

Uchopil opatrně kontejner a zvedl jej, podsunuv prsty pod jeho spodek, aby se nedotýkal rukojeti. Po předchozí zkušenosti k ní měl určitou nedůvěru.

Současně zašlechl:

"Složení barvy podle vládní normy:"

!?!?! - 7 %

?!?!? -13 %

tekuté světlo - 80 %

"Tekuté co?" zeptal se hlasitě Kilgour.

"Upozornění!" pokračovala myšlenka. "Barva nesmí přijít do blízkosti prchavých látek!"

Žádné vysvětlení, na které Kilgour čekal, již nepřišlo. Venušané byli zřejmě dostatečně obeznámeni s regulačními opatřeními vlády a bez dalšího se jimi řídili. Naproti tomu on působil na barvu prchavými činidly jako terpentýn, benzín, raketové palivo a celou řadou jiných výbušnin, ale nestalo se nic. Toto opatření bylo zřejmě nesmyslné, nebo mělo pro Venušany jiný význam.

Kilgour odložil kontejner, zamířil k lodi a vstoupil do řídicí kabiny.

Zatáhl za startovací páku, která se mu v ruce zdála být hladká jako sklo, a čekal, až automatika uvolní energii startovacích trysek.

Nic se nestalo.

Kilgour měl nepříjemnou předtuchu. Vrátil páku zpět a znovu za ní zatáhl. Opět nic.

Nepříjemná předtucha se ozvala plnou silou. Vzpomněl si, že použil raketové palivo k odstranění barvy ze svého těla, a když se mu to nepodařilo, vlil je zpátky do nádrže. Bylo to sice jen několik litrů, ale kosmonaute jsou v tomto ohledu spořiví.

Co to zaznělo z kontejneru? Že barva nesmí přijít do blízkosti prchavých látek? Náhle mu svítilo a smysl regulačních opatření byl jasný: Inertní barva neutralizovala osmnáct tisíc galo-nů pohonné látky v nádrži kosmické lodi!

Zbývala vysílačka. Poprvé se pokusil vyslat signály, když byl ještě asi milion mil od Venuše, ale jeho volání do nesmírné prázdnoty zůstalo bez odpovědi. Je však nesporné, že Venušané radiové vysílání mají a jistě odpoví na nouzové volání.

Neodpověděli. Vysílal celou půlhodinu, ale marně. Přijímač zůstal němý.

Zkoušel různé frekvence, ale nikde se neozval ani statický šum. Ocítl se zcela sám na dusné, až nesmyslně barvitě planetě.

Ztemňovač - tekuté světlo! Svítilo by možná nejen v denním, ale i jiném světle. Co kdyby zhasl? Teprve teď si uvědomil, že je venku tma. Výstupní dveře byly otevřeny, přistoupil k nim a vyhlédl do temné, bezhvězdě noci.

Věčné mraky obklopující Venuši ji zatemňují natolik, že v noci prakticky nelze vidět, ve dne jsou však ochranou před spalujícím slunečním žářem, i když ho tlumí jen částečně.

Nyní v noci tornu však bylo jinak. Mraky kolem planety z ní vytvářely doslova temnou komoru. Kilgour odvrátil oči od oblohy, pohlédl dolů na zem a s úžasem si všiml, že ji ozařuje barva na jeho těle. Odstoupil ze světla vycházejícího z lodi a jeho tělo zářilo v temnotě jako pestrobarevné, ale nic neříkající znamení. Svítil tak intenzivně, že i tráva nabývala fantastických barev. Jeho mrtvola by musela být něco nádherného.

Představoval si, že leží v trávě, od hlavy k patě natřen pestrou barvou, a na této opuštěné louce ho najdou Venušané. Budou se divit, kdo je, a odkud přichází. Přes všechnu vysokou technologickou úroveň zřejmě dosud neumějí létat vesmírem.

Nebo snad ano? Co když záměrně nechtějí navázat kontakt s Pozemšťany?

Přestal myslet na podobné nicotné problémy. Così ho nutilo vrátit se do lodi. Měl tam něco důležitého dělat, ale nemohl si vzpomenout, co. Asi se to týkalo rádia.

Vstoupil do kabiny a otočil knoflíkem. Přímo nadskočil, když se z rádia nečekaně ozval mechanický hlas:

"Pozemšťane, jste tam?"

Kilgour se vrhl k mikrofonu. "Ano!" doslova zařval, "Jsem tady. Jsem v hrozně situaci. Musíte mě z ní dostat!"

"Známe váš problém," řekl bezvýrazný hlas. "Nemáme však v úmyslu vás zachránit!"

"Cože?" zvolal nedůvěřivě Kilgour.

"Kontejner s barvou," pokračoval hlas, "byl shozen z naší neviditelné lodi před výstupní otvor vašeho plavidla několik vteřin předtím, než jste přistál. My, které vy nazýváte Venušany, jsme po tisíce let sledovali s obavami vývoj civilizace na třetí planetě této sluneční soustavy. Nemáme dobrodružnou povahu a v celé naší známé historii nebylo jediné války, čímž nechci říct, že náš zápas o přežití byl snadný. Naši psychologové již dávno rozhodli, že v důsledku zvláštnosti našeho metabolismu lety vesmírem pro nás nejsou.

Soustředili jsme se tedy na rozvoj čistě vlastního způsobu života. Když se objevila vaše loď, byli jsme postaveni před nutnost rozhodnout se, na jakém základě uspořádáme své vztahy k pozemským bytostem. Rozhodli jsme se, že umístíme kontejner barvy tak, abyste ho našel. Pokud se vám nepodaří vníknout do podstaty problému, který představuje, budeme nuceni nalézt jiný způsob, jak vás testovat.

Ano, slyšel jste správně. Podrobuje vás testu. Zdá se, že selžete, což bude mít důsledek,

že všem Pozemšťanům, kteří jsou na vaší úrovni inteligence nebo nižší, bude zabráněno vstoupit na půdu Venuše. Pokud neprojdete testem, zemřete.

Totéž se stane i ostatním, kteří by přišli po vás, pokud by při testu selhali.

Naším úmyslem je nalézt lidskou bytost, která by úspěšně prošla zkouškou, kterou jí připravíme. Pokud se tak stane, prozkoumáme ji svými přístroji a výsledek bude měřítkem pro všechny budoucí návštěvníky Venuše. Všichni, kteří tomuto měřítku budou odpovídat, nebo jejich parametry budou ještě vyšší, mohou zde zůstat. Takové je naše neodvolatelné rozhodnutí.

Osoba, která úspěšně projde testem, musí být navíc schopna odletět z Venuše, a to bez naší pomoci. Později, pokud to uznáme za vhodné, pomůžeme vám podstatně vylepšit vaše kosmické lodě.

Mluvíme k vám prostřednictvím mechanického stroje, který překládá a mluví.

Do kontejneru s barvou byly speciálním zařízením pracně vloženy některé jednoduché myšlenky, protože je těžké navázat spojení s cizím mozkem.

Tímto končíme, a i když se vám to může zdát divné, přejeme vám mnoho štěstí."

Ozvalo se cvaknutí a přijímač zmlkl. Mlčel i přes Kilgourovu veškerou snahu navázat znovu spojení.

Kilgour zhasl všechna světla, sedl si a čekal na smrt. Nebylo to klidné čekání. Celé jeho bytost se chvěla touhou žít. Horečně přemýšlel.

Ztemňo-vač! Co to, u všech čertů, může být?

Tato otázka nebyla pro Kilgoura nijak nová. Hodinu tak seděl ve tmě, kterou fantasticky prosvětlovala záře vycházející z barvy na jeho těle.

Pak si vzal zápisník a horečně procházel všechny údaje o barvě.

Perfektní barva tvořená z osmdesáti procent tekutým světlem. "Světlo je přece světlo," uvažoval. "I když je tekuté, musí se řídit stejnými zákony jako světelný paprsek. Opravdu musí? Nakonec, co z toho? Dokonalá barva schopná..." Mozek se vzpíral procházet znovu a znovu záznamy o jejích vlastnostech. Bylo mu nevolno a chvílemi se musel bránit svíravému pocitu v žaludku.

Bylo mu horko jako při vysoké horečce. Nohy si dal do umyvadla se studenou vodou v představě, že pokud bude mít krev možnost se ochlazovat, nezačne se vařit. Ve skutečnosti věděl, že je to nesmysl. Teplota krve nemůže stoupnout nad určitý stupeň, limitující živočišné teplo. Bylo by lépe brát vitamíny a nestarat se o kalorie. Rovněž by bylo nesmyslné jíst a tím zvyšovat energii a teplotu těla. Největší nebezpečí však hrozilo v případě, že barva pokryje celý povrch jeho těla, póry nebudou moci dýchat a on se udusí. Neměl tušení, jak dlouho by trvalo, než by tímto způsobem zemřel.

To, že to nevěděl, nebyla pro něho žádná útěcha. I když byl na ni připraven, smrt se blížila překvapivě pomalu. Pomalu? Tato myšlenka vytrhla Kilgoura z letargie. Protože byla pomalá?

Vyskočil a běžel do koupelny, kde se podíval do zrcadla. Oči se mu rozšířily překvapením a v mozku mu cosi svítilo.

Barva pokrývala stále pouze polovinu jeho těla. Během uplynulé hodiny se vůbec nerozšířila. A tuto hodinu strávil ve tmě, kde jediným zdrojem nepatrného světla byla barva na jeho těle!

Barva však nezmizela, pouze se přestala rozšiřovat, stále však pokrývala polovinu jeho těla. Bylo to logické. Barva musí být uzpůsobena tak, aby přežila místní noc. Co by se však stalo, kdyby se zavřel v jednom z prázdných tanků na palivo, který je izolovaný proti energii a je tam úplná tma?

Kilgour strávil v tanku přes půl hodiny, pak vylezl ven s vědomím, že cosi opomněl. Jedno však bylo jisté. Pokud byla řešením naprostá tma, pak pohonná látka v tanku se již dávno musela zbavit účinku barvy, to znamená, že bude opět použitelná. Pln naděje stiskl startér, ale motory nezabraly.

Musí v tom tedy být ještě něco jiného.

"Celý problém spočívá v tom," uvažoval Kilgour, "jak z barvy vyloučit osmdesát procent tekutého světla pomocí intenzivní tmy, nebo nějakým jiným způsobem. Intenzivní tma - přece nemůže být větší, než v zavřeném tanku, který je navíc izolovaný proti účinkům vnější energie! Kde je tedy chyba?"

Izolace - to je ono! Vnitřní stěny tanku odrážejí záři vycházející z barvy, a ta je barvou znovu absorbována, protože světlo nemělo možnost nikud-ly uniknout. Nabízelo se řešení - odstranit izolaci.

Ne, to nejde. Kilgourovo nadšení pohaslo. Odstraní-li se izolace, světlo bude sice moci unikat, ale venkovní energie budou pak pronikat dovnitř a uniklou nahradí.

Zkusit se to však může. Učinil vše potřebné, vstoupil do tanku a po půlhodině zase vystoupil, pokrytý barvou jako předtím.

Stál tam zdrcený, naplněný beznadějí, když mu náhle projela hlavou spásná myšlenka.

Když Kilgour o měsíc později letěl zpět k Zemi, zachytil rádiový signál jiné lodi, která se blížila k Venuši. Informoval její posádku o všem, co se mu stalo, a svou zprávu končil: "Takže žádný problém při přistání.

Venušané vám rádi dají klíče od svých jedinečných měst!"

"Moment!" ozval se poněkud zmatený hlas. "Řekl jste přece, že Venušané povolují přistání jen těm, jejichž inteligence je stejná, nebo vyšší než toho, který úspěšně prošel jejich testem. Když se vám to podařilo, musíte být hezky bystrý chlapík a my jsme proti vám parta kosmických buranů. Jak to tedy s námi vypadá?"

"Celý svět vám leží u nohou - myslím tím Venuši," odpověděl Kilgour. "Jako většina kosmonautů, nikdy jsem nevynikal nějakým mimořádně vysokým inteligenčním kvocienem. Mou předností byla nápaditost, vytrvalost a smysl pro dobrodružství. Jelikož se mé vlastnosti staly měřítkem pro povolení vstupu," dodal skromně, "řekl bych, že podle mého střízlivého odhadu má většina Pozemšťanů potřebnou kvalifikaci pro Venuši."

"To ale..."

Kilgour ho přerušil. "Neptejte se mě, proč byl ten test tak snadný. To pochopíte, až je uvidíte. Nebudou se vám líbit, přáteli. Jediný pohled na jejich těla s množstvím končetin a bude vám jasné, proč tvrdili, že je pro ně nesmírně obtížné najít vhodný test pro cizí inteligenci. Máte ještě další otázky?"

"Ano. Jak jste dostal z těla tu barvu?"

Kilgour se zazubil. "Fotobuňky a sůl barya. Vzal jsem to s sebou do tanku, kde se tím absorbovalo světlo vyzařované z barvy. Zbytek klesl k zemi ve formě jemného nahnědlého prachu - a já byl zachráněn. Stejným způsobem jsem vrátil energii i pohonné látce."

Vesele zajódloval. "Zatím na shledanou. Spěchám, protože mám na palubě spoustu zboží, které musím co nejdříve prodat."

"Jaké zboží?"

"Barvu. Tisíce kontejnerů nádherné barvy. Země bude žít navěky v kráse. Nemusím snad zdůrazňovat, že na to zboží mám výhradní zastoupení!"

přeložil Miroslav Marian ilustroval Jan Štěpánek

Kir B u lyce v

Zachraňte Galju!

Z hlášení

Dne 18. září v 16 hodin 40 minut při přechodu školní vzdělávací exkurze z třetího cechu do zdravotního střediska zmizela ze skupiny dětí žákyně osmé B patronátní školy. Nehledě na to, že byly dodrženy všechny bezpečnostní předpisy, celou skupinu například doprovázel kromě hlavního technologa Ščukina N. P. i jeho zástupce Klopátyj R. G., učitelka Kalininová R. R. a ostřelovač speciálního oddílu Varnavskij B. L., Galje N. se podařilo podle vyjádření jejích spolužáků nepozorovaně poodejít s tím, že si potřebuje upravit punčochu. Mezi dětmi se říká, že v Zóně jsou ukryty nějaké poklady a neblaze proslulé Jezero splněných přání, to prý Galju N. lákalo. Podle vyjádření učitelky Kalininové R. R. na výše zmíněnou Galju N. není spolehnutí, žije v neuspořádaných rodinných poměrech a je značně nedisciplinovaná.

Jakmile bylo zjištěno, že se Galja N ztratila, byla učiněna tato opatření:

a) Závodní rozhlas několikrát vysílal výzvu Galje N., aby se vrátila. Bylo totiž možné, že děvče neproniklo příliš hluboko do Zóny, výzvu zaslechne a vrátí se sama. Vysílání bylo neúspěšné.

b) Žáci, kteří se zúčastnili exkurze, byli pozdrženi ve zdravotním středisku, kde dostali teplé jídlo a mohli sledovat video; cílem bylo zamezit šíření poplašných zpráv o zmizení Galji N., zamezit zbytečné panice mezi lidmi.

c) Z domova byl povolán Vasjunin G. V., montér z cechu 2, o němž je známo, že svévolně do Zóny pronikl, za což dostal důtku a byl upozorněn, že v případě opakování takového přečinu dostane výpověď.

"Asi ji znáš. Dřív dělala ve Vlaštovce."

Pak mi to došlo. Larisa! Moje zlatá Larisa, co já se po ní natoužil, co jsem se pro ni nabřečel, kolikrát jsem se pro ni porval. Zamlada jsem s otevřenou hubou koukal na ty její zlaté kudrny a rudé rtíky. A jednou na mě byla hodná. Ne, vážně, jeden polibek a umřít. Tak ta Galka je její holka. Určitě je podobná své mámě.

"Tak jo," řekl jsem. "Penzi po mě posílejte my Ludmile. Kdyby se něco stalo, ať se postará o Pasku."

"Co to blábol&#8542;?" rozkřičel se na mě ředitel. "Ty se přece musíš vrátit! O ničem jiném nechci slyšet. My ti věříme, Zoro."

"Hele, nebudeme si tady mazat med kolem huby," řekl jsem. "Já umřít nechci, ale je mi líto ty holky. Jestli se dostala moc hluboko, tak tam jsem nebyl ani já. Zóna je prevít. Ty je člověk fuk. Má své zákony."

Nato mi ředitel dal slovo, že když se se mnou něco stane, řeknou, že jsem umřel při práci.

Nato mi řekl, že se mnou půjde Ščukin.

"Hele," řekl jsem Ščukinovi, "ty inteligente, budeš mi překážet. Místo abych hledal dítě, budu se tahat s tebou. To radši vezmu Lukjanyče."

Jenže Lukjanyč hned abych na něco takovýho zapomněl.

"Já už jsem si tam své užil," dodal.

Nakonec jsme šli tři. Sám jsem ve skladu vybral, co by se nám mohlo hodit.

Zdrželi jsme se tam skoro hodinu. Skladník tam nebyl, takže sám ředitel musel strhnout plomby. Vzal jsem si pořádné lano. Pušku jsem Lukjanovičovi zakázal. Kulka člověka v Zóně nezachrání. Ščukina jsem poslal k horolezcům, aby od nich přinesl výstroj. Dostali jsme, co jsme potřebovali.

Dva cepíny. Stan. Někdo z těch největších hlav řekl, že stan je zbytečný, protože tam přece nebudeme nocovat. Neprůstřelné vesty by byly dobré, jenže ty tu neměli. Vzalí jsme si péřové bundy, svetry. Doktorka ze střediska nám přinesla obvazy, vatou, chtěl jsem láhev s lihem. Deset minut jsme kvůli tomu na sebe řvali. Nakonec nám ředitel dal flašku koňaku. Ze svého.

Řekl jsem Ščukinovi: "Nechod s námi, Koljo."

Jenom zamrkal a upravil si na nose brýle. Pak řekl: "Neboj se, zamlada jsem sloužil u pohraničních vojsk. Já ti překážet nebudu. Nakonec, je to moje vina, měl jsem tu holku ohlídat."

"Jak chceš. Pamatuji si ale, že jdu zachraňovat Galju a ty ses mi šumafuk."

"Jasně," odpověděl. Péřová bunda mu byla malá, trčely mu z ní ruce skoro až po lokty, prsty měl příšerně tenký. Ale palici měl tvrdou.

Vyrazili jsme v půl šesté.

Moc se mi to nezdálo. Za chvíli bude tma. A v noci v Zóně ještě nikdo nebyl. A když, nikdy už o tom nikomu nemohl vyprávět.

Zora zvaný Rambo

Ve dvě mi skončila směna a já šel spát. Najednou mi volali od hlavního technologa, že se ztratilo nějaké dítě. Dostalo se prý do Zóny. Okamžitě jsem tam měl přijít.

Nejdřív jsem jim řekl, že když jsem jim dobrý na dŮtky, tak ať mi vlezou na hrb.

Nakonec jsem se ale stejně dostavil do závodu.

U třetí budovy přešlapoval ředitel, hlavní technolog, náměstci, speciální ochranka. Bylo vidět, že jsou nervózní. A ředitel hned na mě: "Rambo... Vasjunine, musíš nám pomoci."

Rambo mi fikají podle toho filmu. Viděl jsem ho taky. Chtějí, aby se člověk chvíli bál. Co by asi tak říkali, kdyby přišli do naší Zóny.

"Ani mě nenapadne," povídám jim, "nějak se nato necejtím."

"Dostaneš prémii, zlepšíme ti bytové podmínky," naléhá ředitel.

Teď budeš slibovat, frajere, povídám si pro sebe, jen aby se ve městě nedozvěděli, že se tam ztratilo dítě! Ta holka nemá skoro žádnou šanci.

Kdysi se do Zóny volně chodilo. Jenomže kde dneska většina těch lidí je?

Kdo se stará o jejich děti? Jen tak mezi námi, člověka to láká. Poklady tam ale žádné nejsou. To si lidé vymysleli. Ostatně on se daleko nikdo nedostane. Možná snad Lukjanyč. Ten došel až ke třetímu stanovišti. Dál ne. Vrátil se a všem nám ukazoval šrám na ruce.

"Pomysli na její matku," řekl technolog.

"Co je to zač, ta její matka?"

Technolog Ščukin

Šel jsem uprostřed. První šel Zora Vasjunin, vykračoval zlehka, ten hubeňour, a bylo vidět, že má vztek. Poslední šel Lukjanyč. Ten měl strach. Pořád se ohlížel. Ředitel ho nalákal na velkou prémii. Jen tak mezi námi - k čemu Lukjanyčovi ta prémie bude? Na většinu věcí

žádný metr není. Co kdybych i já chtěl prémii, to by bylo něco! V duchu jsem se usmál. Bylo mi jasné, že tu holku musíme najít před setměním.

Řediteli jsme museli slíbit, že se do tmy vrátíme. Já ho chápu: smrt toho děvčete je něco strašně smutného, pro závod to ale není tragédie. Kdyby zahynula celá skupina, určitě by z toho měl na krku soud. A ředitel měl dva roky do penze.

Nesl jsem megafon. Když jsem ho bral, Zora nic neříkal. Jakmile jsme se ale ocitli za kontejnery, ohlédl se na mě a stručně řekl: "Zahod' to!"

Odložil jsem megafon na skříňku.

"Lepší je nedělat rámus," řekl stručně. "Zóna cizí zvuky nesnáší."

Zora teď chodil úplně jinak než normálně, i hlas měl jiný. Pňpadal mi jako pračlověk, takový pružný, stále ve střehu, připravený kdykoli uskočit.

Snažil jsem se chovat jako on a šlapal jsem do jeho stop. Za námi dupal a funěl Lukjanyč. Nesnažil se nikoho napodobovat.

Vydrolený asfalt pokrývala hustá vrstva prachu. Před takovými osmdesáti lety to tu patřilo závodu. Za ta léta nás ale Zóna vytlačila, tenhle úsek doslova spolkla a přiblížila se ke třetímu cechu. Některé pracovnice z druhé směny tvrdí, že na podzim z těchtole míst slýchávají za dlouhých večerů volání a sténání. A taky prý ten hrůzostrašný dech Zóny.

"Podívej," řekl Zora tiše a ukázal si pod nohy. Přistoupil jsem k němu.

Mezi polorozpadlými kontejnery se táhly jako šňůra korálek stopy drobných holčičích nohou. Ve škvíře mezi kontejnery bylo vidět veliké kovové díly strojů.

"To byla určitě ona," řekl Lukjanyč. "Já na ni zavolám."

"Drž hubu," řekl mu Zora. "Bylo to víc než před hodinou. Vidíš přece, že se prach už stačil usadit... Teď se jí nedovoláš."

Zastavili jsme se pod dvěma betonovými deskami, které připomínaly domek postavený z karet.

"Tak tady už jsem byl," řekl Lukjanyč.

Zora zvedl ruku.

Před sebou zaslechli tiché zasténání.



Chtěl jsem se tam vrhnout, co když to je Galja.

Zora mě ale zadržel.

"To není ona," zašeptal.

Jeden za druhým jsme se protáhli houštím všelijakého potrubí. Pod nohama nám čvachtalo rezavé bahno. Pak mi došlo, odkud jsme to sténání slyšeli.

Propletenec trubek, který visel na zbytcích sloupků, se rytmicky pohupoval, i když bylo naprosté bezvětří. Jako by s ním kývala nějaká neznámá síla. Trubky přitom vydávaly takovou podivnou směsicí smutných, sténavých tónů.

Ulehčené jsem si oddechl a chtěl jsem jít dál, Zora mi ale ukázal, abych šel víc vpravo. Tiskli jsme se tedy k zubaté cihlové zdi. Dívčiny stopy tu už nebyly. Pokoušel jsem se představit si ji. Co to je vlastně za holku?

Všiml jsem si jí ve skupině těch veselých, neustále breptajících děvčat.

Co ji sem asi táhlo, když všichni věděli, co to Zóna je. Co to člověku čas od času dokáže zakalit rozum? Dovedl bych pochopit Lukjanyče, toho sem táhly peníze, třeba i takového Zoru, ten měl rád dobrodružství. Říkalo se o něm, že dokázal ze Zóny vynést cenné a záhadné věci. Ale co sem vedlo to děvče?

Tak jsem o tom přemýšlel, až jsem najednou narazil do Zory, který se prudce zastavil. Za námi ztěžka oddychoval Lukjanyč. Nemá ten chlap astma?

"Projdem teď rourou," zašeptal Zora. "Půjdeme jeden za druhým. Já poběžím první. Když se mi to podaří, dám vám znamení. Pak vyběhneš ty. Neohlížeš se, nezastavuj se."

Sklonil jsem se a nahlédl do roury. Nepřipadala mi nebezpečná. Na jejím konci, a nebylo to nijak zvlášť daleko, bylo vidět světlo.

"Nedá se to obejít?" zeptal jsem se.

Zora neodpověděl. Má otázka zněla hloupě. Po obou stranách se táhlo pobožené zdivo a rezavé konstrukce, na nichž se plandaly šedivé chuchvalce lišejníků.

Zora se sklonil a rozběhl se.

Díval jsem se za ním a počítal kroky. Jeho tmavá postava dokázala docela naplnit rouru.

A najednou byla ta postava pryč. Zmizela ještě dřív, než stačil rourou proběhnout. Na to jsem mohl přísahat.

"A je po něm," řekl Lukjanyč.

"Co to kecáš!" vyjel jsem na něj.

"Tak běžte," řekl Lukjanyč. "Já zas tolik nespíchám."

Bylo mi jasné, že musím jít. Sundal jsem z ramene lano a podal ho Lukjanycovi. Na druhý konec jsem se přivázal.

"Budete mě jistit," řekl jsem.

Lukjanyč pňkývl. V očích měl strach.

Shýbl jsem se a vstoupil do roury. Odporně to tu páchlo, připomínalo to čpavek. Dno bylo kluzké, šlo se mi špatně, dával jsem ale pozor a počítal kroky. Zora zmizel pn desátém kroku. Po devíti krocích jsem se zastavil.

Kolem dokola panovalo mrtvé ticho.

Bylo mi to divné, protože dno přede mnou mi připadalo pevné, takže jsem málem udělal další krok. Už jsem skoro zvedl nohu, ale nepřenesl jsem ještě váhu těla. Vtom mi bylo jasné, že na dně té roury se vlastně odráží ve třpytivé bláně pokrývající hlubokou studnu její strop. Sedl jsem si na bobek a pokusil se tu blánu roztrhnout. Škraloup s mlasknutím praskl a já kousek pod sebou uviděl Žorovu dozadu zvrácenou hlavu, jak se pomalu potápí do černého lesknoucího se traso viska. Nedokážu si vysvětlit, že jsem nezapnil, jako bych něco takového čekal. Hodil jsem konec lana k Žorovi, sám jsem si lehl na kluzké dno. Zavolal jsem na Lukjanyče, aby lano držel pořádně. To se vzápětí napjalo. Zora v tom okamžiku dokázal vysunout ruku z bahna a chytit se lana, obličej mu zákonitě na okamžik zmizel v tom černém hnusu. Když jsme však s Lukjanyčem začali táhnout, bažina se s čvachtáním vzdávala a nerada Zoru pouštěla. Za chvíli se Zora ocitl vedle mne. Příšerně zapáchal.

"Já to přežil," zasípal, "tak já to přežil..."

"Tys o tom věděl?" zeptal jsem se. "Tys o tom věděl a přesto jsi tam šel?"

"Ono se to otevře jenom zřídka. Po čtvrté hodině už to bylo vždycky zavřené."

"Máš na sobě pěkný svinstvo," vyčítavě mu řekl Lukjanyč.

"Jdeme," rozhodl Zora. Po čtyřech se plazil dál. Napadlo mě, jestli se z toho nezbláznil. Pokusil jsem se ho zadržet, jenom na mě ale hrubě vyjel.

Pak bez potíží přešel místo, kde ještě před chvílí byla bažina.

Moc se mi za ním nechtělo.

"Jenom se nepodělej a pojď," zachraptěl na mě a obrátil ke mně černočerný obličej. "Už je to zavřené."

Proklouzl jsem za ním a když pro mě nebezpečí pominulo, dovolil jsem si otázku:

"Co to bylo? Jak to tam vzniklo? A proč to zas zmizelo?"

"To ti řeknu jindy, teď buď zticha..."

Vyškrábali jsme se z roury. Ohlédl jsem se. Z černé tlamy se vyplazil i Lukjanyč. Nad rourou nakřivo visela emailová tabulka s nápisem "Záchody otevřené pouze do 16,30 hod." Jako kdyby to sem pověsil nějaký neúspěšný šprýmař a teď mě pozoroval ze tmy. Odpovědí na mé myšlenky byl hluk padající vody, přilétající k nám z nitra roury. Vody, která nás vzápětí musela spláchnout. Rozběhl jsem se dopředu a narazil jsem do Lukjanyčových zad, který mě mezitím předešel a teď se zastavil vedle Zory. Neviděl jsem, kvůli čemu se zastavili.

Nejdřív mi připadalo, že stojíme na kraji zelené louky poseté rozkvetlými chrpami. Pak mi ale došlo, že ta louka je živá, že na ní nejsou květy a tráva, ale tisíce kulatých skleněných různobarevných očí, nejvíc zelených a tyrkysových. Byly to jenom oční bulvy bez řas a víček, o to však byly živější, jejich panenky měnily velikost a pozorovaly nás. Přes louku jako by se rozletěla vlna, která k nám oči přinášela a snažila se dostat k našim nohám.

"Doprava!" vykřikl Zora a my se rozběhli mezi očima a zbytky paneláku, který se tu při pádu složil jako domeček z karet v obrovskou hromadu desek, rámu, zbytků střechy, schodů...

Oči byly pohyblivější než my, přelévaly se ve vlnách, odřezávaly nám cestu, takže jsme najednou utíkali po nich, některé z nich s praskáním pukaly, pod nohama se nám rozlétal prach, stále víc nám pronikal do očí, pak se po nás oči šplhaly, lechtaly nás na nohách.

Už jsme neutíkali, brodili jsme se skoro po pás v těch očích a Zora se snažil překřičet ten praskavý hluk a volal na nás:

"Nesmíte se bát, ony nekoušou, nekoušou..."

Lukjanyčovy nervy ale nevydržely. Zhlédl kousek od sebe mezeru mezi panelovými deskami, začal se tudy prodírat a rval si už tak odřený kabát.

Křičel přitom jako šílenec, mrskal nohama a za okamžik nám zmizel z očí, jenom jsme slyšeli praskání a skřípání panelů, pak to zarachotilo a hromada panelů a schodů se začala propadat, aby pod sebou pohřbila Lukjanyče.

"Má to za sebou," řekl Zora a snažil ze sebe setřást všechny ty oči.

"Musíme ho zachránit," řekl jsem.

"Tos řekl hezky."

"Co když žije?"

"Tak tam vlez, ale beze mne," řekl Zora vztekle.

"Taky že jo," řekl jsem a rozpačité jsem se díval na trosky domu. Žádná škvíra po Lukjanyčovi tu nebyla. Prostě jsem neměl kudy dovnitř.

A Zora odcházel podél těch trosek, ani se neohlédl, jako kdyby na Lukjanyče dočista zapomněl.

"Ale to přece nemůžeš udělat!" zavolal jsem za ním, ještě než jsem ho doběhl.

Neodpověděl mi.

Konečně se zastavil a podíval se nahoru.

Ve výšce asi tří metrů přeškrtovala celý ten zával trhlinka.

"Počkej tady," řekl Zora.

"To teda ne," řekl jsem. "Půjdeme spolu."

Zora zaklel a začal se škrábat nahoru. Pomohl jsem mu. Pak mi podal ruku a já se dostal k němu nahoru.

Trhlina to byla úzká a uvnitř byla tma. Zora tam hodil kamínek. Vzápětí jsme ho zaslechli dopadnout. Nebylo to hluboko.

Zora pohlédl na nebe. Nemělo žádnou barvu, schylovalo se k večeru.

"Krucifix," řekl. "Kvůli tomu blbovi nestihneme najít Galku."

Bylo ale vidět, že v tom mladíkovi zvítězilo dobro, i když by to do něj nikdo na první pohled neřekl.

Protáhl se škvírou a spustil se dovnitř. Zevnitř se ozvalo:

"Seskoč, není to hluboko."

Poslechl jsem. Dopadl jsem na kamennou drť, svalil se na bok a pořádně se uhodil.

Oči jsem měl zavřené a když jsem je otevřel, neviděl jsem si ani na nos. Zoru jsem vedle sebe jenom tušil.

"Žiješ?" zeptal se mě.

"Ale jo," odpověděl jsem mu.

"Tak jdem. Musíme se dostat dolů, tam ho to vtáhlo."

Šel první.

"Přidržuj se té zdi," poradil mi. "Víš o ní?"

Vpravo ode mne byla skutečně zeď.

"Pozor, schody," upozornil mě.

Šel jsem za ním a nohama hledal vždy další stupeň.

"Dávej pozor!"

Jeden schůdek tam scházel.

Dokonce jsme se dostali až na odpočívadlo.

"Kdo by to řekl, že tu jsou takové obrovské prostory," řekl jsem.

"Buď zticha. Nevíme, kdo nás poslouchá."

"Kdo by tady mohl být?" zeptal jsem se s úsměvem. Od té chvíle mi rozvaliny nepřipadaly tak hrozné. Barák jako barak, jenomže tenhle je starý...

Pořád jsme sestupovali po schodech.

Vtom mi něco horkého a mrštného narazilo do krku. Vykřikl jsem a sedl si na bobek. Škrtilo mě to, přejíždělo mi to po těle. Bylo to živé.

"Co to je?"

Měkké chlupaté prsty se mi dostaly na obličej...

Pokoušel jsem se je strhnout z obličeje, druhou rukou jsem zoufale šátral po zdi, až jsem nahmatl vypínač. Stiskl jsem ho.

Najednou se rozsvítilo. Lampa u bílého stropu vrhala úplně všední světlo na schodiště.

Teplé prsty mi najednou zmizely z obličeje - u bílého stropu se mihl neuvěřitelně velký netopýr.

A najednou byl pryč.

Pode mnou stál Zora a díval se na strop.

"Mutant," řekl stručně.

Cítil jsem, že jsem přišel o spoustu sil. Podlomily se mi nohy a padl jsem na schody.

Zora ke mně přišel a přešel mi prsty po krku.

Ukázal mi je, byly od krve.

"Upír," řekl. "Ještě že se rozsvítila ta lampa."

"Upír?" zeptal jsem se a hlas mi zněl tupě, sám jsem ho ani nepoznal. Jako kdyby to mluvil nějaký starý člověk.

"Myslím, že ti toho nestačil moc vysát. Jdeme dál."

"To tu mohou být ještě další?"

"Jistě. Neměl jsem tě s sebou brát. Jestli se bojíš, vylez ven."

"A co Lukjanyč?"

"Ten pije krev zase mně."

Prošli jsme do nízké dlouhé chodby. Svítily tu stejné bílé kulaté lustry.

Ocitli jsme se před zavřenými dveřmi. Na podlaze ležela otevřená skříňka s pestrými dětskými chraстítky. Za dveřmi někdo psal na stroji.

"To je on!"

"Já to taky slyším," řekl. "Ale už běž dál."

"Ale tam někdo je!"

"Běž, povídám ti!"

Přesto jsem ty dveře pootevřel.

Bylo tam šero. Světlo se dovnitř prodíralo z chodby. Rozbitým oknem sem doslova jako řeka přitekla spousta rozbitých cihel a dosahovala skoro až ke stropu. Na stole trůnil psací stroj. Vedle něj nedopitá láhev mléka a dva kousky salámu. Žádné jiné dveře tu nebyly. A nikde ani živáčka.

"Nechod dovnitř!" Zora mě chytil za rameno, vytáhl mě ven a dveře zabouchl. "Už tě omrzel život?"

Za námi něco zarachotilo. Ohlédl jsem se a ztuhl jsem leknutím. Pestrobarevná chrastítka vyskakovala z otevřené skřínky a padala na podlahu jako buchty.

"Jdeme," vyzval mě Zora.

Na konci chodby vedlo ještě jedno schodiště. Sestoupili jsme po něm do sklepa.

Sklep byl dlouhý, strop jen kousek nad hlavou. Z trubek odkapávala voda. V loužích na podlaze plavaly široké, světlé zelené listy leknínů, místo květů se však na vodě pohupovaly knvule naplněné nějakou růžovou tekutinou.

"Lukjanyči!" zavolal Zora.

Odpovědělo mu ticho. Mrtvé a výhružné ticho.

"Je po něm," řekl Zora. "Neměli jsme sem ani chodit, kdoví, jestli se odtud vůbec dostaneme."

Šel však tím sklepením dál, vztekle kopal do křivulí a leknínových listů.

V trubce nad nimi něco zapípalo, jako by tam byl zavřený ptáček.

Vtom jsme uviděli Lukjanyče. Pomalu a vrávoravě nám šel naproti.

Nikdo si nedovede představit, jakou jsme měli radost.

"Lukjanyči!" zavolal jsem a rozběhl se k němu.

Slyšel mě.

"No sláva!" řekl. "A já se lekl, že to jsou nějaké zrůdy."

Trubka, která protínala až docela u stropu sklep, se najednou ohnula, rozlomila vpůli a z obou jejích konců vyrostlo po zubaté tlamě bez očí. Obě ty tiamy se otočily na Lukjanyče.

"Lehnout!" vykřikl na něj Zora. "Tak si, hergot, lehni!"

Jako by Lukjanyč ale neslyšel. Zastavil se a začal ty tiamy odhánět.

Najednou z nich vyrazily bílé chlupaté jazyky, zmocnily se Lukjanyčových rukou, omotaly ho a snažily se ho vtáhnout do těch trubek.

Lukjanyč se bránil, pokoušel se uvolnit od bílých jazyků a pak najednou jakoby líně a lhostejně padl do vody a leknínové listy od něho odplouvaly ve strachu, že by se ho mohly dotknout

Jazyky se znovu ukryly v tlamách, tiamy se k sobě potiskly jako při polibku a trubka, jak to přesně mělo být, se narovнала pod stropem.

Lukjanyč ležel ve vodě. Zvedl jsem mu hlavu.

"Už mu nepomůžeš," řekl Zora.  
Sáhl jsem strážnému na ruku. Puls jsem mu nenahmatal.

"Jdeme," řekl Zora. "Pamatuj si, jak skončil."

"Přece ho tu nemůžeme takhle nechat!" protestoval jsem a pokusil jsem se Lukjanyče zvednout. Byl neuvěřitelně těžký, vysmekl se mi a padl znovu do vody.

"Tak mi, hergot, pomozte!"

"Pitomče!" řekl jenom. "Podívej se na něj."

Lukjanyčova tvář rychle černala, zuby měl najednou vyceněné, bylo mu vidět křivě zasazené zlaté zuby.

Nebylo pochyb. Byl mrtvý.

Nedokázal bych ale nechat mrtvého člověka na takovém místě. Zora mě musel od té mrtvé trosky doslova odtrhnout. Táhl mě ke schodům. Vtom jsem za sebou zaslechl Lukjanyčův hlas:

"Počkej, Ščukine... kam jdeš?!"

"Vždyť on žije!" vykřikl jsem a vytrhl se Žorovi. Když jsem však k Lukjanyčovi přiběhl, hrůza mi svázala ruce i nohy.

Doširoka otevřené oči mu úplně zbělaly, navíc je měl porostlé krátkými bílými svítícími vlásky. A smál se. Pokoušel se mě dotknout, začal jsem couvat, až najednou Lukjanyč jako cár papíru klesl zpátky do vody a začal se v ní rozpouštět.

Už se nepamatuji, jak mě odtamtud Zora dostal...

Byl jsem strašně unavený. Nejspíš jsem přišel o spoustu krve. Chtěl jsem se zastavit a odpočinout si, ale to by byl konec.

Šli jsme labyrintem různě velkých kovových skříněk všelijakých tvarů. Byly celé rezavé, chvěly se, z jejich nitra se ozývalo klepání, jako kdyby někdo prosil, abychom ho pustili ven. Dvířka jedné té skřínky byla vylomena.

"Už je vyrazili," řekl Zora. "Teď se drž!"

Neměl jsem potuchy, kdo co vyrval nebo vyrazil a na vyptávání mi nezbývaly síly.

Obloha zmodrala podzimním večerem, objevily se první hvězdy. Někde v dálce letělo letadlo. Stěny skříněk se nám spojovaly nad hlavami a my jsme šli úzkou klikatou chodbičkou.

Strop byl postupně stále níž. Sestoupili jsme do nějaké trychtýřovité díry.

Najednou nad námi skřínky nebyly, museli jsme se ale prodírat obrovskými hromadami prohnitých trámů, mezi nimiž poletovaly světlušky. Zora šel naprosto jistě. Jenom jednou se zastavil a znehybněl, dokonce si na rty přiložil prst. Taky jsem se ani nepohnul. Bylo mi jasné, že má jediná spása spočívá v tom, že na slovo poslechnu toho Ramba. Ne, nelitoval jsem, že jsem se vydal na tuhle pňšernou cestu, to říct nemůžu. Už jsem se dostal za hranice strachu a smrti.

Stáli jsme a čekali, až nekonečný zástup velikých bílých krys přejde přes cestu, po které jsme šli. Nevěnovaly nám sebemenší pozornost. Každá z nich vlekla v hubě malou panenku. Poslední, bylo to ještě mládě a už bylo nejspíš příliš unavené, loutka vypadla z huby.

Když krysy zmizely, Zora loutku zvedl.

"Hele," řekl a loutku mi podal.

Byla už sice skoro tma, přesto jsem poznal, že ta loutka představuje Lukjanyče. Jako by to byl cínový vojáček, dokonale vybarvený, na sobě měl dokonce plášť a čepici.

"Pracují rychle," řekl Zora.

"Kdo?"

Zora však nestačil odpovědět. Rozběhl se kupředu, teprve pak jsem si všiml, že se před námi mihlo něco živého.

"Stůj!" vykřikl Zora a stále utíkal.

Pak jsem zaslechl vytí.

Když jsem Zoru doběhl, našel jsem ho, jak leží na zemi mezi trámy a tiskne pod sebe nějakého vychrtlého psa.

Pes kňučel a pokoušel se mu vytrhnout.

"Neviděls tu nějakou holku?" zeptal se Zora psa.

Pes jenom cenil zuby.

"Tak táhni k čertu!" řekl mu Zora a odhodil ho. Ten se rozběhl někam stranou. Zora se díval, kam pes utíká.

"Za ním!" řekl.

Museli jsme se přebrodit přes prudký, ale kalný a karbolovou páchnoucí potok, prodrat se hromadou papírových krabic plných všelijakých hadrů. Za nimi byly dveře, jimiž se prodíral ven paprsek světla.

Zora je pootevřel a já před sebou viděl něco nevídaného.

Kolem nízkého stolu seděla spousta psů, všichni byli vychrtlí, všelijak zranění a podobali se tomu psovi, kterého chytil Zora.



Psi soustředěně pozorovali stůl a neodtrhli od něj oči. Blikaly tam tlusté svíčky, jezdily vláčky a malá autíčka. Na velké míse uprostřed stolu někdo navršil všelijaké ozdoby. Některá autíčka do sebe začala najednou narážet a ta menší padala ze stolu.

"Hej!" zvolal Žora. "Který z vás tu viděl holčičku?"

Psi se jako na povel rozeběhli ke dveřím. Jeden z nich za vyl.

Pak jsme zaslechli vzdálený dětský pláč.

"To je ona!" řekl Zora.

Rozběhl se místností za psy, kteří před ním s vytím uhýbali. Utíkal jsem za ním. Psi se nás ani nedotkli.

Dostali jsme se z trychtýřovité díry připomínající bunkr, dlouho jsme museli přelézat přes balíky vlny, pak jsme po kotníky v blátě prošli mrtvými křovisky, až se před námi najednou objevila špinavá loučka, po jejíchž okrajích byly vykopány spousty jam. Z nich vycházel příšerný zápach.

Uprostřed té odporné louky se tyčila podivná stavba. Ze všeho nejvíc se podobala věži středověkého zámku. Hned mi nedošlo, že je to spodní část obrovského továrního komínu. Ve zbytku komínu byly udělány dveře. Odtud padal na zem matný světelný čtverec. Odtud také vycházel dětský pláč. Jsem dorazil až k téhle jeho věži. Dál jsem se v Zóně nikdy nedostal. A Solvejg mi tehdy řekl, že tu žádné Jezero splněných přání není. Já mu uvěřil. On to musí vědět.

Sám ho hledal pěknou řádku let.

Solvejg. Pojmenoval se tak sám. Ověřil jsem si to. To je z jedné opery, kde k němu Solvejg přijela na lyžích. Dříve měl gramofon, ale poškodila se mu přenoska. Slíbil jsem, že mu ji přinesu, ale nesehnal jsem ji, teď už se takové nedělají.

Jak se ta Galka mohla dostat až k tomu starci? Zdraví chlapi tu umírají a ona dojde až sem.

V tom svém zámku má zlatý trůn. Je celý poškrábaný, to je pravda, je ale doopravdy zlatý. K tomu trůnu Galku přivázal. Ještě žila, košili i džíny měla celé roztrhané... Musela si přijít na své, káča jedna! A nakonec se ještě dostane do zajetí toho maniaka.

Stařec stál před ní. V jedné ruce držel plechovku konzervovaného mléka, v druhé hliníkovou lžici. V očích mu svítilo šílenství. Ostatně - byl to napůl blázen.

Galka mléko polykala, celý obličej měla zmazaný, mléko měla na košili, na spodním prádle, na džínkách, dokonce i ve vlasech. Ze začátku se nejspíš vzpouzela a házela hlavou. Teď už jí bylo všechno jedno, jenom občas vykřikla, připomínalo to vytí.

"Jez," stále opakoval skřípavým hlasem stařec. "Jez, moje královno. Dám ti úplně všechno."

Cpal jí lžicí do úst, Galka se pokoušela bránit, stařec před ní vztekle dupal a zlobil se.

"Nech tu holku být!" řekl jsem dostatečně hlasitě.

Hned si našeho příchodu nevšiml. Pak se lekl, utekl do kouta a chytil železnou tyč. Kabát se mu rozevřel, neměl pod ním vůbec nic. Tělo měl samý sval a šlachy. S tou tyčí šel na nás.

Uhnul jsem a praštil ho pěstí do brady.

Ščukin mezitím Galku rozvazoval, jenom tiše vzlykala. Kolem dokola se na podlaze povalovaly prázdné plechovky, celá podlaha byla samé mléko.

Ščukinovi to po mléce klouzalo, musel jsem mu pomoci s Galkou, ta holka ale nebyla schopna sama stát. Odnegli jsme ji na starou pohovku, na které stařec spával. Pavouci se z ní rozeběhli na všechny strany. Měl je ochočené, uměli tancovat, sám mi to ukazoval.

"Strejdo Zoro," opakovala pořád Galka, "strejdo Zoro..."

Otevřel jsem láhev s koňakem a pňnutil ji, aby se trochu napila. V té chvíli začala zvracet konzervované mléko.

Bál jsem se, zeje to její konec. Dopadlo to ale dobře, za pár minut byla dobrá. Ten starý blázen do ní cpal mléko přes hodinu, dostal do ní nejméně pět konzerv. Byl to skutečně blázen a dával jí to, co tu považoval za nejčennější.

Zatímco jsme se pokoušeli postavit na nohy Galku, stařec nabyl vědomí a rozplakal se, abychom mu ji nebrali.

Podíval jsem se na nebe. Už byla skoro tma.

"Přenocujeme tu," řekl jsem.

"To nemůžeme, čekají nás," řekl technolog. "Její matka by zešílela."

"Moje matka je od rána opilá," řekla Galka.

"Chceš zůstat tady?"

"Ne, odveď mě odtud, strejdo Zoro."

"Prosím tě, co tě sem do té doury táhlo?"

"Potřebovala jsem... potrebovala jsem se dostat k Jezeru splněných přání."

"To kvůli mámě?" zeptal se Ščukin.

"Kvůli mámě? A proč zrovna kvůli ní?"

"Tak proč?" zeptal jsem se já.

"Strašně jsem chtěla, aby se do mě zamiloval jeden člověk," řekla Galka.

"Jak je ten chlap starý?" ptám se dál.

"Čtyřicet let mu je. Je ženatý. Má takovou tlustou, jedovatou bábu, já bych ji nejradši zabila."

"Pitomče," povídám jí, "teď mě mrzí, že jsme sem pro tebe vůbec chodili."

Stařec už byl v pořádku a začal nás prosit, abychom mu tam Galku nechali.

Zora zvaný Rambo

Byl to Solvejgův zámek. Jak se doopravdy jmenuje? To si nepamatoval vůbec nikdo, ani on sám. Jsem jediný, kdo ho viděl. Loni

"Jdeme," řekl Ščukin. "Už je moc pozdě."

"Kam chceš jít?" zeptal jsem se.

"Zpátky."

"Zpátky se nedostaneme," řekl jsem. "Dojít až sem je i ve dne malý zázrak. V noci cestou zhebneme. Dopadnem hůř než Lukjanyč."

"Vraťte mi královnu," řekl znovu výhruzně stařec. "Za chvílku přijdou Noční můry a sežerou vás."

"To je pravda," dal jsem mu zapravdu. "Jdeme."

Vyšli jsme ven, stařec utíkal za námi a prosil mě, abych mu vrátil aspoň ten kus železa. Já ho odstrčil a asi po padesáti krocích jsem Ščukinovi a Galce přikázal, aby se schovali v domečku bývalé transformační stanice.

Zašeptal jsem jim:

"Teď tu budem tiše sedět. Asi tak deset minut. Ať si myslí, že jdeme zpáteční cestou."

"A co uděláme doopravdy?" zeptal se Ščukin.

"Půjdeme dál."

"Copak jste tam už někdy byl?"

"Tam nebyl nikdo. Jedno ale vím jistě - při zpáteční cestě nás zabijí. Co nás čeká před námi, to nevím."

Neřekli mi na to nic. Byli unavení. Všechno jim snad bylo jedno. Jenomže já jsem paličák. Chtěl jsem přece jenom, aby se Galka dostala domů.

"Co to je za dědka?" šeptem se zeptala Galka. Bylo vidět, že se pomalu vzpamatovává.

"Blázen," řekl Ščukin.

"Je to dezertér," já na to. "Aspoň mi to tak řekl."

"Jaký dezertér?"

"Schoval se tu v jednačtyřicátém. Třeba je to trockista."

"A čím se živí?"

"Konzervovaným mlékem," řekl jsem. "Za války se to tu vyrábělo, kousek odtud, pak se to dostalo do Zóny a bylo po všem. Nemusí to ale být pravda."

Na prsou mě něco zalechtalo. Lekl jsem se. Jen aby to nebylo něco jedovatého. Strčil jsem ruku za košili a vytáhl zelené oko. Vyhodil jsem je a ono se rozběhlo ke Galce. Zaječela hrůzou. Musel jsem je rozšlápnout.

Když už mi připadalo, zeje všude ticho, vedl jsem je dál.

Najednou se rozlehl takový rámus, jaký jsem v životě neslyšel.

Takový zvláštní hrozný rámus, jako kdyby tisíce lidí začaly mlátit do prázdných plechovek.

Něco mě odhodilo někam stranou... Dopadl jsem na zem a já cítil, jak mě něco zasypává... Trvalo mi hodně dlouho, než jsem přišel na to, co se stalo: Galka narazila na kraj Velké pyramidy. Právě té, kterou mi stařec ukazoval loni. Byla to pyramida z prázdných plechovek. Padesát let se tu cpal jenom mlékem. Dvě tn konzervy denně. Byly to jednoduché počty, kdyby chtěl někdo spočítat, jak velká ta hromada byla. Celou tu pyramidu jsme porazili.

Nebudeme-li počítat to leknutí, nám se nic nestalo. Horší bylo, že jsme v tomhle zrádném koutě na sebe upozornili doslova všechny a všechno. A já neměl tušení, co nás čeká tam dál, byla to místa nejstarší, nejzáhadnější...

Utíkali jsme přes bodláky a mrtvým lesem, prodírali jsme se kvetoucími oranžovými pampeliškami ukrývajícími měděné dráty. Ještě se úplně nesetmělo, takže jsme naštěstí trochu viděli.

Možná však, že to zase tak velké štěstí nebylo.

Galka už beztak žila jen napůl. A muselo se to stát zrovna jí, že narazila na kostru. Byla už skoro rozpadlá, na lebce měla zbytky dlouhých vlasů, bylo možno rozpoznat rozedrané džínsy a dokonce i řetízek na zvráceném krku. Galka začala ječet, toho kluka totiž znala. Byl to takový cvok, hippie, který se ztratil loni. Takhle skončil výlet toho pitomce do Zóny.

Galka se znovu rozvzlykala, znovu zvracela. Po našich stopách už dorazili plecháči, takové bezhlavé mechanické hračky, z nichž oprýskaly už skoro všechny barvy. Ještě že jsem měl ten kus železa, odrážel jsem je, zatímco Ščukin vlekl Galku dál.

Úžlabinou to pro nás málem všechno skončilo. Od nikoho jsem neslyšel, že tu něco takového je, a že to snad nemá dno.

Pořádně nevím, jak jsme se dostali na druhou stranu. Přešplhali jsme tam po pavučině. Stačil jsem přitom zabít dva pavouky. Ten třetími vyrval půlku vlasů... Ale utekli jsme jim. A plecháči zůstali za námi.

Pavouci si ale přivolali pomoc.

Oni to snad ani pavouci nejsou, jsou plyšová, žlutí, místo nohou mají pružiny. Neskáčou, ale kývají se. Pavouky jen připomínají.

Byli vychytralí jak lišky, čekali, až pořádně zeslábneme. Věděli jsme, že nebudou muset dlouho čekat. Pořád jsem věřil, že Zóna skončí, neměl jsem ale potuchy kdy. Postupovali jsme podle měsíce a podle hvězd. Nevěděli jsme, co dělat. Pavouci nás zahnali stranou k betonové zdi. Nevím, kdo a kdy ji tu postavil. Trčela aspoň tři metry vysoko a nahoře byla vyzdobena ostnatým drátem. Tu jsme museli překonat, už nám ale nezbývaly síly.

Seděli jsme u ní vedle sebe a zády se tiskli k betonu.

Pavouci nás pozorovali v půlkruhu a pohupovali se na pružinách.

Pak jsem zaslechl za zdí hluk. Nějaké rychlé a rytmické klepání. Pochopil jsem, zeje to náš konec, dostali jsme se k Propasti. Nikdo tam nikdy nebyl, ale někteří ten zvuk už slyšeli. Pořád se tam pracuje zóna nezóna, ale kdo tam pracuje, to nikdo nevěděl... Třeba to byl Nekonečný šnek, to by bylo ještě horší...

Vtom začali útočit pavouci.

Postavil jsem se, protože já jediný jsem toho byl schopen. Zvedl jsem železo a začal jsem se jím ohánět.

Pavouci se šklebili bezzubými tlamami a couvli. Oči jim svítily jako talíře.

Zoufale jsem se rozmáchl a vší silou praštil železem do zdi. Kus betonu od ní odpadl. Jako šílenec jsem začal mlátit do zdi a bylo mi fuk, jestli tam byla třeba i ta Propast, pořád to bylo lepší než se nechat zabít pavouky.

Mlátil jsem do zdi a nic jsem nevnímal. Když však Galka zaječela, ohlédl jsem se.

Viděl jsem, jak Ščukina někam táhnou pavouci.

Jak ho rvou na všechny strany a jak už se skoro ani nebrání. Byl jako hadrová loutka.

Vrhl jsem se na pavouky, tloukl jsem do nich tím železem a už mi bylo všechno jedno.

Nakonec Ščukina pustili. Zůstal ležet v bezvědomí. Přivlekl jsem ho ke zdi a pavouky jsem měl v patách.

Znovu jsem se vrhl proti zdi.

Teď vím jistě, že jsem v sobě v životě nepocítoval takovou sílu.

Připomnělo mi to posledních sto metrů při maratónu, kdy člověk ze sebe vydá poslední a pak třeba umře.

Kousek zdi se odlomil a propadl na druhou stranu. Nejhorší bylo, že tam spadlo železo taky. Stačilo tam ještě zazvonit. Pro nás to znamenalo konec.

Zachránila nás Noha, které se pavouci bojí. Vynořila se ze tmy bota velká jako já, ještě jsem si všiml, že z ní trčel kamenný prst. Pavouci prchali na všechny strany. Noho si to najednou namířila k nám, byli jsme na řadě.

Galku jsem proraženou dírou doslova prohodil, totéž jsem udělal se Ščukinem. Já dopadl vedle Ščukina. Galka ležela na dlažbě.

Za zdí jsem ještě okamžik slyšel Nohu. Pak všechno utichlo. Zavřel jsem oči.

Z dálky sem doléhal známý rytmus klepání. A pořad se blížilo...

Nekonečný šnek. Hmatal jsem kolem sebe ve snaze najít ten kus železa. Nic tu ale nebylo. Stál jsem na čtyřech a najednou jsem viděl, že se k nám blíží tramvaj. Úplně obyčejná tramvaj. Byla skoro prázdná. Tak už to v noci bývá. Ani by mě nenapadlo, že v Zóně jezdí tramvaje.

Tak pojď! Nejspíš taky zabíjí všechno živé.

Zaskřípaly však brzdy a tramvaj zastavila. Kde mám krucinál to železo. Nedá se nic dělat. Můžu se přece bránit holýma rukama.

Z tramvaje vyskočila ženská v modrém šátku.

Rozběhla se k nám.

Byla to Larisa, Galčina matka. Poznal bych ji vždycky a všude. Je to má stará láska. Víím, říká se o ní, že hodně pije a já už mám teď Ludmilu a Pasku, jenomže v člověku vždycky zůstane něco ze staré lásky.

"Jako kdyby mě to sem táhlo!" zvolala Larisa a rozběhla se ke Galce.

Galka se rozbřečela. Nevím už pokolikáté.

"Maminko, já už to víckrát neudělám!" ujišťovala mámu jako mrňous.

Teprve teď jsem si všiml svítících luceren. Vypadaly dočista obyčejně.

Usedl jsem na chodník.

Z tramvaje vystoupil řidič. Kolka Maxakov, toho taky znám.

S Larisou odváděli Galku do tramvaje.

Blížila se sem nějaká světla.

Byla to volha s ředitelem. Přistoupil k nám jako první a nevím proč mi začal potřásat rukou. Na to se mu můžu vykašlat... Řekl jsem, aby Ščukina odvezli do nemocnice, protože ztratil spoustu krve. Na Lukjanyče se nikdo ani nezeptal. Asi jim to bylo všechno jasné.

Ředitel sem hned poslal zedníky, aby tu díru ve zdi zlikvidovali.

Místo aby se tu ty trosky zlikvidovaly, bylo rozhodnuto hned vedle těch ruin postavit nový závod na výrobu hraček. V pětadvacátém závod shořel, byl však znovu obnoven. Od té doby začaly využívat skládky i další podniky ve městě. A skládka rostla a rostla, závod před ní pomalu ustupoval, nechával za sebou přejezdové cesty a opuštěné sklady. Bylo přijato mnoho rozhodnutí o její likvidaci, jednou došlo k pokusu ji zahrnout, ale beze stopy tam zmizely dva

buldozery a s nimi řidič jednoho z nich. Ten druhý se vrátil, ale musel do blázince, protože se pomátl... Ve městě se té skládce začalo říkat Zóna a dokonce se objevili všelijací rambové... Teď už skládka závod zatlačila aspoň o šest kilometrů dál a nikdo prakticky nemá potuchy, co se tam v těch místech děje. Já do hlášení napsal, že ve skládce vznikl samostatný ekologický systém. Kdykoli v ní může dojít ke kvalitativnímu skoku, kdykoli je možné odtud čekat útok na závod nebo na celou přilehlou ulici, od níž je oddělena jenom betonovou zdí. Proto jsem požadoval, aby skládku zničilo vojenské letectvo.

Po odchodu z nemocnice jsem odvezl své hlášení řediteli.

Přečetl si je hned, ještě v mé přítomnosti. Pak mi navrhl, abych si vzal dovolenou. Prý, že si potřebuju odpočinout.

"A co uděláte se skládkou?" zeptal jsem se.

"V některých bodech značně přeháníte, ale já vás chápu," řekl ředitel. Do očí se mi nepodíval. "Nervy má člověk jenom jedny."

"Vy jste tam ale nebyl!" zařval jsem na něj. "Nedokážete si to, představit! Je to hrůza! Vzpomeňte si na Lukjanyče!"

"Určitě přijmeme patřičná opatření," řekl ředitel. "Co se ale týče toho letectva, to je příliš silné. Takže se běžte léčit a odpočiňte si."

Řediteli zbývaly do penze dva roky...

Z příkazu č. 176 závodu na výrobu hraček

"... Na základě faktů uvedených vyseje třeba přijmout následující neodkladná opatření:

1. Z ušetřených prostředků na sociální sféru postavit ohradu v prostoru cechu číslo 3.

2. Na noční období zesílit hlídky na okraji skládky a přitom najít možnosti, jak by bylo možno získat prostředky pro dvě osoby zvláštní ochranné jednotky místo jedné.

3. Až do odvolání přerušit exkurze do závodu, zakázat vstup všem pracovníkům sdělovacích prostředků do závodu, aby nedocházelo ze strany nezodpovědných novinářů k dezorientaci veřejnosti.

4. Realizovat rozhodnutí ředitelství mechanických hraček ministerstva místního průmyslu o přidělení dodatkových asignací na zajištění pořádku na území závodu.

5. Rezolutně upozornit všechny pracovníky závodu, že je zakázáno šířit zprávy o možnosti existence případných neznámých a nevysvětlitelných jevů v prostoru závodu. Za tímto účelem svolat schůze v pracovních kolektivech i ve vedení závodu, informaci předat se vší naléhavostí.

6. Podat žádost odpovědným organizacím sociálního zabezpečení o zvýšení penze vdově po pracovníku speciální ochrany Varnavského G. L., který zahynul při plnění služebních povinností.

7. Montěra Vasjunina G. V. odměnit prémie ve výši dvoutýdenního platu.

8. Zástupci hlavního technologa Ščukinovi N. R. udělit mimořádnou dovolenou na léčení.

Vrchní ředitel závodu mechanických hraček

Technolog Ščukin

Z nemocnice mě pustili za tři dny. Za tu dobu jsem stačil sepsat hlášení o nutných opatřeních na likvidaci závodní skládky, která ohrožuje závod i celé okolí.

V hlášení jsem nezapomněl uvést, že náš závod byl postaven už před revolucí, a že se tu vyráběly mechanické hračky. Patřila jistému Němci voň Biichnerovi. Skládka tu vznikla za občanské války, když byla továrna úplně zničena. přeložil Josef Týč ilustroval Alois Křesala

Zdeněk Sládek

Jeho gigantickým tělem projel mohutný vzruch. Již se rozhodl a jeho rozhodnutí je neměnné. Kdysi dávno, před mnoha lety, vstoupil do této soustavy spolu s několika svými bratry. Tenkrát spotřebovali mnoho energie na udržení přímého směru. Jediný on však včas našel správný gravitační proud, jenž ho unášel ke středu systému. Jeho bratři vyčerpali zásoby životodárné energie a zůstali viset v podobě obřích kapek vody u dvou velkých planet, tvořených převážně z plynů. Jejich vnitřní teplo unikalo a oni se pomalu měnili v mrtvé ledové koule neschopné života. On však na tom nebyl o moc lépe, neboť jaderná energie, jež ho zahřívala a poháněla, slábla. Nebyl již schopen obnovit série termonukleárních reakcí probíhajících za jeho silovou bariérou. Nakonec reakce ustaly a on musel vyhledat místo odpočinku. Až dosud cestoval v podobě obří kapky, nyní však změnil tvar na diskovitý a zmobilizoval své veškeré síly ke změně směru.

Avšak energie, kterou disponoval, byla příliš malá na zpětný posun. Jak rád by tehdy byl v mateřské soustavě, zahříván hvězdným superobrem spolu s okolními miliardami kilometrů na přijatelnou teplotu. Teď byl však tady, a zcela vysílen, protože se už jednou vypravil na cestu k dalšímu hvězdnému obru vzdálenému tisíce světelných let. On sám byl schopen docílit téměř rychlosti fotonu, teď se však nemo-houcně vzpíral slunečnímu větru a gravitačním proudům tohoto hvězdného trpaslíka, jehož by při započetí cesty rozmetl jediným otočením vlastní masy. Kdysi byl obrovský a stejná byla jeho síla, teď však byl vyčerpán cestou a jejími strastmi. Z posledních sil dosedl na jednu z četných planet systému a rozlil se po jejím povrchu. Zabral přes dvě třetiny planety a vložil se do jejího prostředí.

Na planetě, stejně jako kdekoli ve vesmíru, neexistovala voda ve větší míře. Teprve on nasýtil tenkou zemskou kůru vodou, svou masou vytvořil šelfy. Jeho síla oživila kernou tektoniku a on počal měnit tvář planety.



Ta teď byla jeho vlastnictvím a on použil sebe i jí, aby vytvořil život.

Nejprve mikroskopické uhlovodíkové a organické řetězce, chomáčky živé hmoty. Později prvky a jiné složitější organismy. Vše stvořil k obrazu svému, život na planetě se mu tedy aspoň vnitřně podobal. I on totiž udržuje v mezích svoji teplotu a chemické složení. I když hvězda zahřívá mnohem více rovník nežli póly, přece jen systémy vnitřních proudů teplo rozděluje a teplotu vody přibližně vyrovnávají. Dosud řídkou atmosféru regeneroval a zahustil, aby existovaly větry, jimiž by chránil stabilitu svých proudů. Přesto každé dva jeho krychlové centimetry mají různou teplotu, liší se obsahem minerálních látek, různě se v nich pohybují částice a každíčký okamžik se obraz tohoto typu v něčem mění - on dýchá, klidně i vzrušeně, a jeho mohutné vlny dokumentují onu strašlivou sílu vnitřního vlnění.

Během dlouhých tisíciletí vytvořil i život na souši a nešetřil materiálem.

Dal vzniknout obludným tvorům, ještěřím gigantům, z nichž stavěl pomník své nabývající síle. Ovšem stalo se to, co nechtěl. Podlehl zcela zvláštnímu citu, prostě zdomácněl. Nechtělo se mu již trmácet se vesmírem a podléhat neznámým vlivům kvůli jednomu hvězdnému obru a slibu. Vždyť podobných expedic bylo více, jistě některá z nich dorazila k cíli.

Jak však jeho síla rostla, počal cítit, že je mu planeta malá. On si však uměl poradit, vzpomněl si na svoje boje s hvězdou a vyslal svůj díl sebe samého k ní. Postupoval pomalu a stále se množil, nabýval sil, až jednoho dne vyrazil obrovskou rychlostí k hvězdě. U-prostřed dne nastala noc.

Magnetismus planety poblázněně měnil své místo, došlo k posunu planetární dráhy. On sám to přežil, avšak většina živého tvorstva na souši podlehla.

Musel budovat znovu a z toho, co zbylo.

Teď si vzal za úkol vytvořit inteligentní tvory. Podařilo se a na scénu vstoupil člověk. On ho chránil a piplal, dal mu poznat sílu atomu. Pomohl (samozřejmě pro člověka nevědomky) postavit kosmické lodě a do jisté míry mu poiríáhal až dosud.

Po hladině Tichého oceánu plul atomový kata-maran.

"Proboha, kapitáne! Honem se podívejte na kompas!" zděšeně vykřikl první důstojník. Na displeji chaotiky přebíhala čísla, zbavená jakéhokoli smyslu. Kapitán bezděky pohlédl ven a jeho pohled se zastavil na skupince ptáků vrávorajících na nebi.

"Zdá se, že opravdu dochází ke změně magnetické osy," pronesl kapitán zastřeným hlasem.

"Opravdu si, kapitáne, myslíte, že dojde k takové katastrofě?"

"Copak nečtete noviny? Již dva roky se z moře uvolňuje větší množství ozónu a..."

Opustil planetu postupně. Nechtěl vyvolat nějaké katastrofické změny, proto jí přenechal část sebe samého. Ještě naposledy se jeho smysly obrátily k planetě, neboť jí již patrně nikdy nespatrií. Poté se jeho tělo zformovalo do gigantické jehly, která vyrazila ke hvězdám, pryč od tohoto krásného světa, pryč, domů.

